

בעזר ה' יתברך ויתעלה

ספר ליקוטי זוהר תהילות דוד

סדר בראשית

כינוס גדול מספר הזוהר
מהתנא האלוקי רבי שמעון בר יוחאי זי"ע
מסודר על סדר הפרשיות

ליקוט מיוחד מזוה"ק ותקוני זהר וזהר חדש על עניני דוד המלך
ע"ה, וגודל מעלת אמירת תהלים, תורה ותפילה. עם פירוש
הסולם שמבאר ומתרגם כל דברי הזוהר במלואם, החל מענינים
הפשוטים עד המקומות הסתומים ביותר ואינו מניח אף מלה אחת
בלי פירוש, והוא ביאור השוה לכל נפש.
חלקנו אותם לפרקים כדי שיוכל לגומרם בכל שבוע ובכל חודש
ושנה.

סדרנו כותרת על הרבה מאמרים בצורה תמציתית מרוכזת באופן
שבסקירה אחת יבין הקורא את הענין. עוד הכנסנו מראה מקומות
בפנים הזוהר במקום שהיה חסר המראה מקומות.

הוצאתי לאור עולם בחמלת ה' עלי
בזכות אבותי ורבותי הקדושים
הרב שלום יהודה גראס
אבדק"ק האלמין

בעמח"ס: קובץ ספרים בעניני כשרות ג"ן חלקים, שמירת המצות כהלכתן כ"ח חלקים,
קובץ ספרים בעניני ניקור קי"ח חלקים, קובץ ספרים בעניני שחיטה ל"ו חלקים, ועוד
חודש מנחם אב שנת ה'תנש"א לפ"ג ברוקלין ניו יארק יצ"ו
ועתה יוצא לאור מחדש חדש פסליו תשע"ב על ידי "מפעל הזהר העולמי"
נחל לְכיש 24/8 רמת בית שמש - 0548436784

הוצאת:

**”שע”י ”חברה מזכי הרבים העולמי”
מפעל עולמי להצלת הדת
מיסודו של הגה”צ רבי שלום יהודה גראס
כ”ק מרן אדמו”ר מהאלמין שליט”א**

**”מפעל הזוהר העולמי”
רחוב בר יהודה 50
בת ים יצ”ו ארץ ישראל
טל: 052-7651911**

עימוד ועיצוב ספרים מקצועי

✽ מקראי אור ✽

052-7615936

yoel32@neto.net.il

בשער

הערות אחדות לדרך עבודתי בחיבור זה

- א.** הוספנו מאמרים שלימים שחסרים בכלל בזוהר או שמצוין למוצאם במקום אחר.
- ב.** הוספנו מפתח כעין קיצור ותמצית לפני כל פרק ופרק, ובפנים הפרק לפני האותיות והסעיפים, שמבאר כל נושא בצורה תמציתית ומרוכזת, באופן שבסקירה אחת ימצא הקורא את הענין המבוקש.
- ג.** הוספנו הערות נחוצות בשולי הגליון.
- ד.** חלקנו את כל מאמר מהזהר לחלקים, חלק מהם כמו שחילק אותם בעל הסולם, ולפעמים באופן יותר קל לפי הצורך והסדר של עניני הפרק לערכם כשלחן ערוך כדי להקל על המעיין.
- ה.** הוצאנו מפירוש בעל הסולם רק הנחוץ אל הפשט, ולפעמים הוספנו מהביאור כדי שיהיה שוה לכל נפש.
- ו.** חלוקת הספר לפרשיות השבוע בתוך מסגרת נאה ויהא דבר זה בעזה"ת סיוע ללומדים בו, שעי"ז ישתדלו ללמוד את הספר כולו במשך תקופת השנה.
- ז.** גם חלקנו לאומרו בכל יום ויום באופן שיוכל לגמרו בכל חודש כמו שגומר ספר התהלים.
- ח.** הדפסה נאה על ידי "מעשה חושב" באותיות גדולות מחכימות.
- ט.** בטוחני כי ספר זה יהיה לעזר לכל, ליושבי על מדין ולבעלי בתים, ולהמון עם, דברים שיגעתי בהם רבות, הם ימצאום מוכנים ומסודרים, "שהכל צריכין למרי חיטיא" (ברכות, ס"ד ע"א) "למי שקיבץ תבואות למכור, כלומר למי שקיבץ שמועות" (רש"י שם).
- י.** ליקוט על דבר מעלת וסגולת הלימוד בספר הזהר הקדוש, ראה להלן ב"פתח דבר".
- יא.** תוכן הספר לפי הפרקים והמאמרים.

האדמו"ר מהאָלמין הגה"צ הרב שלום יהודה גרוס

מייסד מפעל הזוהר העולמי

נחל לביש 24/8 בית שמש, טל: 054-8436784

האדמו"ר מהאָלמין שליט"א, נולד בהונגריה, עלה לארץ בשנת תש"ו. בשנת תשכ"ב היגר לברוקלין. לפני 40 שנה - הקים הרבה ארגונים: **בשנת תשכ"ה**, הקים וועד העולמי למען קדושת בית הכנסת, ונדפסו ספרים וקול קורא'ס. **בשנת תשכ"ו**, ערך מלחמה גדולה נגד המזוזות הפסולות¹, **בשנת תשכ"ו**, ערך מערכה גדולה נגד סימילאק מחלב עכו"ם, ומאז לראשונה יצרו סימילאק מחלב ישראל². **בשנת תשכ"ז**, הקים ארגון הצלה, ונדפס ספר, וקול קורא'ס. **בשנת תשכ"ז**, ערך מערכה גדולה על שנשלים באכילת תולעים בהכשר למהדרין מן המהדרין, **בשנת תשכ"ח**, ערך מערכה גדולה על אזהרת זמן קריאת שמע ותפלה³. **בשנת תשכ"ח**, הקים ארגון ובית דין צדק לכשרות וטהרת המקוואות⁴. **בשנת תשכ"ט**, יזם הדפיס והפיץ לראשונה חק לישראל שבועי, ונדפסו 54 פרשיות בודדות, ועשר כרכים. **בשנת תשל"ב-ס"ב**, ערך מלחמה כבידה על כשרות השחיטה⁵, **בשנת תשל"ד**, הקים ארגון וועד הכשרות התאחדות הקהילות, ונדפסו 39 ספרים וקול קורא'ס. **בשנת תשל"ד**, הקים את הרעיון הדף היומי, ופרסמו כל שבוע בעיתונים על הרעיון של לימוד דף היומי, ונדפס גם כן במדריך לכשרות # 2. **בשנת תשל"ה**, ערך מלחמה גדולה למען קדושת השבת⁶. **בשנת תשל"ט-ס"ג**, ערך מלחמה כבידה על כשרות הניקור⁷, **בשנת תשמ"א-ס"ד**, ערך מלחמה כבידה על תיקון עירובין בארה"ב⁸, **בשנת תשמ"ז** יצא לאור ספר הסכמות ומכתבים 1.296 מכתבים. **בשנת תשס"ג** שלח לארצינו הקדושה כמה מיליוני ספרים ועוד 320 אלף דיסקים [בכל דיסק לערך 500 ספרים] ונחלקו בחינם בכל הארץ, ול-150.000 חיילים בצבא. **בשנת תשס"ד** שלחו לא"י עוד 250.000 דיסקים של 7000 קבצים ספרים בחינם. **בשנת תשס"ד**, הקים מפעל עולמי ללימוד הלכה יומית מחבר ורמ"א, ונדפסו ספרי שו"ע מחבר ורמ"א, וקול קורא'ס, ומודעות בהרבה עיתונים. **בשנת תשס"ז** - 2007 עלה לארץ, הקים את "מפעל הזוהר העולמי", ומאז פועל במסירות נפש, יומם ולילה, לזכות כל אחד מישראל בקריאה יומית של דף הזוהר היומי, ובכך לממש בפועל את הבטחתם וצוואתם של רשב"י וגדולי הצדיקים, שבזכות הזוהר, יצא עם ישראל מהגלות ברחמים, והמשיח יבוא.

בעהמ"ח"ס: "אין ליכט פון תורה" - 887 חלקים, "אכילת מצות בישראל" - 7 חל', "אפיית המצות" - 3 חל', קובץ ספרי ארץ ישראל - 26 חלקים, "שמירת המצוות כהלכתן" - 58 חל', קובץ ספרי כשרות - 53 חל', "נפש ישעיה" על מאכלות אסורות - 7 חל', קובץ ספרי שחיטה - 26 חל', קובץ ספרי ניקור - 33 חל', קובץ ספרי שמירת שבת - 18 חל', קובץ ספרי מקוואות - 8 חל', "שמירת הברית" - 10 חל', "דברי תורה" עה"ת - 7 חל', קובץ ספרי סת"ם - 22 חל', קובץ ספרי קדושת ביהכ"נ - 17 חל', "מקדש מעט", "ואמרו אמן", "עניית אמן כהלכתו", "יצחק לשוח", ועוד. "שכר ועונש" - 6 חל', "אור הזוהר" - 5 חל', "זוהר השבת" - 5 חל', "זוהר חק לישראל" - 5 חל', "מאורות הזוהר" - 15 חל', "תיקוני זוהר" - 2 חל', "תיקוני זוהר" - 29 חל', "זוהר היומי" - 6 חל', "זוהר היומי" - 12 חל', זוהר עם פירוש הסולם, זוהר היומי - 70 חל', "זוהר תורה" - 54 חל', "תיקוני הזוהר", "אדרא רבה" ו"אדרא זוטא" עם עוד 6 ספרים, "ספרא דמשכנא", "ספרא דצניעותא" ועוד. עלוני הזוהר - 39 חל', ועוד יותר מאלף ספרים וחבורות על הזוהר הקדוש. על כל הנ"ל,

בשנת תשס"ז, הקים בארץ ישראל מפעל הזוהר העולמי. ונדפסו קרוב ל-2000 ספרים חבורות וקול קורא'ס. על הדברים הנ"ל פרסם ספרים וקול קורא'ס, בלשון הקודש, באידיש ובאנגלית, ובעוד הרבה שפות. - מפיץ מיליוני ספרי זוהר הדף היומי של הזוהר, ועוד, המחולק בתפוצה עצומה בבתי כנסיות ובתי מדרשות, חנויות, קברי צדיקים, ארגונים גדולים, כגון ערוץ הידברות, בתי אב בכל רחבי הארץ ובח"ל. - הקים את "קול הרשב"י" "קול הזוהר" לשמיעה של הזוהר היומי, ושומעים דרשותיו. כיום מתגורר בבית שמש, מפיץ דרשותיו מידי שבוע ברדיו 2000, ומעביר הרצאות בכל רחבי הארץ.

1. ונדפסו ספרים וקול קורא'ס. 2. ונדפסו ספרים וקול קורא'ס. 3. ונדפסו ספרים וקול קורא'ס. 4. ונדפסו ספרים וקול קורא'ס. 5. ונדפסו מאות ספרים וקול קורא'ס. 6. ונדפסו ספרים וקול קורא'ס. 7. ונדפסו מאות ספרים וקול קורא'ס. 8. ונדפסו מאות ספרים וקול קורא'ס.

תוכן הענינים

ז	
א.	הקדמה
ב.	הקדמה שניה לספר ליקוטי זוהר.....
ג.	פתח דבר.....
ד.	אי אפשר לקיים מצות ואהבת לרעך כמוך אם אינו מודיע לחבירו ענין שכר ועונש.....
ה.	רבינו הקדוש בעל המחבר ספר אור החיים הוכיח והחזיר בתשובה אנשים פשוטים.....
ו.	התועלת שבתוכחה וגודל השכרשל המחזירים בתשובה על ידי התוכחה.....
ז.	הקדושה מתגברת.....
ח.	כבוד הקב"ה מתעלה ומתרומם.....
ט.	על ידי כתיבת התוכחה בספר ניצול מביוש הרבים.....
י.	גודל השכר למי שמעורר אחרים ליראת שמים.....
יא.	להוכיח חבירו בעניני שכר ועונש.....
יב.	בא וראה כמה גדול שכר המחזיר בתשובה.....
יג.	החובה להזהיר את אחרים.....
יד.	החובה להצלת נפשות ישראל בזריזות - מואהבת את ה' אלקיך.....
טו.	כמה עמל ויגיעה רבה חייבים להתייגע להשיב נפש ישראלי התועה מן הדרך... כו
טז.	מאלה שה' נתן בלבם חכמה ותבונה והיה בכוחם להציל ההמון על ידי הדרשה ברבים יתבקשו הנפשות האובדות.....
יז.	והודעת להם את הדרך - רוב החוטאים בזמננו (בזמן הח"ח) רק תועים כשה אובד - מצוה רבה לרחם עליהם להשיבם לבעליהם.....
יח.	גודל החיוב בזה מטעם לא תעמוד.....
יט.	מדין ערבות כמה צריך להשתדל בזה.....
כ.	בחפצי שמים צריך לבקש עצות ותחבולות כחפצי עצמו.....
כא.	אסור לדחות הצלת הכלל מיום ליום - הדוחים נקראים בשם מרצחים.....
כב.	מה נמתקו מאד דברי החפץ חיים זי"ע בהקדמתו לספרו שמירת הלשון בענין כח
כג.	כל מצוה שברמ"ח מצוות מחיה את האבר שברמ"ח איברים.....
כד.	ענין שמירת שבת היא יסוד אמונה
כה.	העצה שטיכסנו בענין הדפסת ספרים
כו.	הכלי קרב הכי הטובים והמצויינים ביותר
כז.	ספר ליקוטי זוהר תהלות דוד.....
כח.	פרשת בראשית.....
כט.	פרק א'.....

ל.	צריך לעסוק ולעמול בתורה בכל יום לתקן נפשו ורוחו.....	לה
לא.	העוסק בתורה מתתקן בנשמה קדושה וזוכה להיות כמלאכים הקדושים.....	לה
לב.	ע"י שעוסק בתורה - אז רוח נכון חדש בקרבו.....	לו
לג.	פרק ב'.....	לו
לד.	אם התפילה אינה שלימה אז רודפים אחריה ע' אלף רבוא מלאכי חבלה רח"ל..	לו
לה.	אם התפילה שלימה בטלית ותפילין מיד בורחין כל מלאכי חבלה, וזהו שכתוב יפול מצדך אלף.....	לז
לו.	דוד המלך ע"ה כשראה צער השכינה השתתף בצערה והתפלל עליה.....	לז
לז.	דוד המלך ע"ה ראה את הגלות חרבה ויבשה היה לוקח חלק בצער.....	לח
לח.	פרשת נח.....	מד
לט.	פרק ג'.....	מד
מ.	פרק ד'.....	מה
מא.	פרק ה'.....	מז
מב.	פרשת לך לך.....	מח
מג.	פרק ו'.....	מח
מד.	פרק ז'.....	מט
מה.	פרק ח'.....	נ
מו.	פרשת חיי שרה.....	נא
מז.	פרק ט'.....	נא
מח.	פרק י'.....	נג
מט.	פרשת ויצא.....	נד
נ.	פרק י"א.....	נד
נא.	פרק י"ב.....	נה
נב.	פרק י"ג.....	נח
נג.	פרשת וישלח.....	נט
נד.	פרק י"ד.....	נט
נה.	פרק ט"ו.....	סא
נו.	פרק ט"ז.....	סב
נז.	פרק י"ז.....	סה
נח.	פרשת ויחי.....	סח
נט.	פרק י"ח.....	סח
ס.	פרק י"ט.....	עא
סא.	פרק כ'.....	עג

הקדמה

אשירה לה' בחיי אזמרה לאלוקי בעודי, שהחיינו וקיימנו והגיענו לזמן הזה, ואודה ה' מאד בפי ובתוך רבים אהללנו, ואספר שבחו וחסדו אשר הפליא לעשות אתי, ויהי עמדי בדרך אשר הלכתי לסדר הספרים הקדושים על הזוהר, לאחר שהרהרתי רבות בדבר האפשרות להתקין ולהכניס ענין אמירת תהלים אצל כל אחד מישראל כמבואר בספרי שמחת שלום שענין אמירת תהלים בשופי מקרב ביאת משיח בן דוד.

גם התבוננתי וראיתי בספר הזוהר הקדוש שמכל פסוקי נביאים וכתובים לרוב נתבארו בזוה"ק פסוקי תהלים ועניני תהלים המעוררים לתורה ולתפלה ועניני דוד המלך ע"ה נעים זמירות ישראל מחברו של ספר התהלים, חשבתי ללקט המאמרים השייכים להנ"ל כי שיערתי שיהי' בזה תועלת גדול כי מה טוב לאדם השופך שיחו לפני קונו ואת ה' יכבד מגרונו מספר תהלות ה' מנעים זמירות ישראל אל מי מקדושים יפנה בכוונת הדברים הנה מאמרי התנא האלקי בספר הזוה"ק המה אבן הראשה לכל דבר שבקדושה הנגלות מלהיבים ומחרידים בוערים כלפידים והנסתרות ליודעי חן יסוד חכמת האמת חכמת הקבלה ולבלתי יודעים לטהרת הנפש סגולה כמו שהובא בספרן של צדיקים שלימוד זוה"ק בכל יום הוא תקון גדול לנפש (שער הקדושה למהרח"ו). ומצינו בת"ז (תל' שתיתאה כ"ג ע"ב) שנאמר לו להרשב"י מן השמים כמה בני נשא לתתא יתפרנסון מהאי חבורא דילך כד יתגלי לתתא בדרא בתראה לסוף יומיא ובגיניה (ויקרא כ"ה) וקראתם דרור בארץ.

וברע"מ פרשת נשא (קכ"ד ע"ב) אחרי שביאר שם שהביוררים בגלות האחרון שהם לברר וללבן ולצרף כצרוף הכסף וכבחון הזהב באילנא דטו"ר הם דוגמת נסיון דסוטה כתב כגוונא דא יתעביד לנסאה לון לישראל בפורקנא בתרייתא הה"ד (דניאל י"ב) יתבררו ויתלבנו ויצרפו רבים דאינון מסטרא דטוב וקיימין בנסיונא והרשיעו רשעים אינון מסטרא דרע כו' והמשכילים יבינו מסטרא דבינה דאיהו אילנא דחיי בגינייהו אתמר והמשכילים יזהירו כזוהר הרקיע בהאי חבורא דילך דאיהו ספר הזוהר מן זוהרא דאמא עלאה תשובה באלין לא צריך נסיון ובגין דעתידין ישראל למטעם מאילנא דחיי דאיהו ספר הזוהר יפקון ביה מן גלותא ברחמי ויתקיים בהון (דברים ל"ב) ה' בדד ינחנו ואין עמו אל נכר (ועיין זוה"ק בראשית כ"ו ע"א וברע"מ כי תצא רע"ט).

וראיתי כתוב בשם קדוש א' מדבר כי עלינו לתת שבח והודאה להש"י בכל יום שבאנו לעולם אחר שנתגלה ס' זוה"ק בעולם. אמנם מרוב הטרדות ודוחק הפרנסה ותלאות פגעי הזמן שכמעט כשל כח הסבל ה' ירחם מעטים המה שיקחו להם פנאי בכל יום לשום מעיינם בספר הזוה"ק.

ועל זאת היה תמיד לבי דוי בראותי שספר הזוה"ק הוא מלא מכל דברי מוסר שכליותים רעיונות נשגבים מלי דחסידותא וחקירות עמוקות על דרך טהרת

הקדש, מלבד מה שכל יסודי חכמת הקבלה נובעים ממנו. ואחר כל אלה הוא כספר החתום מפני שהוא מחובר בלשון הארמית שהיתה אז שפה המדוברת ועתה היא שפה מתה ומה בצע בספר קדוש כזה אם אך אחד מעיר ושנים ממשפחה ילמדו בו בהבנה, האם באופן זה יתפשט לימוד הזוה"ק בין ישראל קודם ביאת הגואל כנבואת אליהו הנביא.

לכן סמכתי לכל מאמר מהזוהר הקדוש מפירוש הקדוש בעל הסולם, ומחולק לקטעים כדי להקל על הקורא.

והעתקתי על פי רוב המאמרים הראויים להציגם על דרך פשט ופירוש הפסוקים וגם במקום שבאו הדברים סתומים מלהבין כפשוטן לא מנעתי מלהציגם מכמה טעמים:

א) שהלימוד בזוה"ק מועיל אף בלתי הבנת הענין והרי ספר תקוני זוהר מחולק לימים ללמדו מר"ח אלול עד אחר עש"ת אף שכמעט רובו ככולו לא רבים יחכמו לעמוד בסודו לדעת פירוש הדברים.

ב) עוד לא אלמן ישראל משרידים בעם שיש להם קצת ידיעה בפנימיות הדברים ששרשם בחכמת האמת.

ג) נראה שהנפש הישרה מתפעלת בראותה כי הדברים אינם כפשוטן ורב טוב צפון ועל זה נאמר מה גדלו מעשיך ה' מאד עמקו מחשבותיך.

כתוב בספרים הק' שראוי לכל אדם לזכות את הרבים, ואם יזכה שיועילו דבריו לאחד מני אלף די לו אם לא בא לעולם אלא לדבר הזה (ועיין שר"ת חת"ס).

בטחוני חזק בהשם יתברך שבזכות דוד המלך ע"ה וזכות רבי שמעון בר יוחאי עם שאר החברייא קדישא יגן עלינו ובעדנו שתאריך אפך עד שובינו אליך בתשובה שלימה מלפניך אמן סלה.

ואני תפילה להשם יתברך שיהיו מעשה ידינו בזה רצוים לפניו יותר מהשגתינו בזה וכמ"ש הזוה"ק פ' יתרו (צ"ג ע"ב) על הפסוק ויהי נועם וגו' ומעשה ידינו כוננה עלינו ומעשה ידינו כוננהו.

ועל ידי אמירת מזמורי דוד המלך ע"ה מספר תהלים והמפורש עליו במאמרי רבי שמעון בר יוחאי בספרי הזוה"ק ותיקוני זוהר וז"ח שמאיר לנו להבין עמקי סודות התוה"ק ועמקי סודות ספר התהלים. כי אך באורם יאיר לנו ותרום קרני כנסת ישראל שבעתים, ע"י למודי עץ החיים נזכה לראות בנחמת ציון וירושלים במהרה בימינו אמן.

יהי רצון שחיבורי זה יהיה לעילוי נשמתו של אדמו"ר זללה"ה ותהי מנוחתו כבוד במחיצתם של צדיקים, ויעלה בתפילה על בניו ונכדיו וניניו למען ישכילו כל אשר יעשו בתורה ובמצות ובמעשים טובים, בגשמיות וברוחניות, לאורך ימים ושנות חיים בבריאות איתנה ובנהורא מעליא אמן.

ואני אברך ולי נאה לברך את נות ביתי רעיתי היקרה עקרת הבית, מנשים באוהל תבורך, אשר לרוב מסירתה והשגחתה בכל הבנים והנכדים אשר חנן ה' אותנו הגענו עד הלום.

יהי רצון שנזכה יחדיו לראות שכל בנינו לימודי ה' עוסקים בתורה ומזכים את הרבים, ללמוד וללמד לשמור ולעשות, ולא תמוש התורה מפינו ומפי זרענו ומפי זרע זרענו עד עולם. ונזכה לבריאות איתנה ונהורא מעליא לאורך ימים ושנות חיים וכל טוב. ויהי רצון שאזכה לסיים בקרוב את החלק השני של החיבור הנוכחי ולהוציאו לאור עולם לזכות את הרבים, וכן להוציא לאור את כל חיבורי אשר חנני ה' להגדיל תורה ולהאדירה אמן.

**המעתיק והמסדר
הק' שלום יהודה גראס
אבדק"ק האלמין**

בעמח"ס: אור הזוהר, קובץ ספרים בעניני כשרות ג"ן
חלקים, שמירת המצות כהלכתן כ"ח חלקים, קובץ
ספרים בעניני ניקור קי"ח חלקים, קובץ ספרים בעניני
שחיטה ל"ו חלקים, ועוד

**חודש מנחם אב שנת ה'תנש"א לפ"ג
ברוקלין ניו יארק יצ"ו**

זוהר מגבא ומצלא

דרִשָּׁה לְחֻזֵק לְמוֹד הַזֹּהַר הַקְּדוֹשׁ
מִבְּ"ק צַדִּיק לְרַב מְהַאֲלֵמִין שְׁלִיט"א

לְכַבוֹד יוֹמָא דְהִילּוּלָא
שֶׁל הַמְּקַבֵּל הָאֱלֹקִי צַדִּיק יְסוּד עוֹלָם
רַבִּי מְרַדְכֵי שְׁהַעֲבִי זי"ע
רֹאשׁ לְעֵדֶת הַמְּכֻנְיִים
-כ' חֲשׁוֹן תִּשְׁעִי"ב-

בִּישִׁיבַת הַמֵּיִשֵּׁר בְּבַת יָם
י"ט חֲשׁוֹן תִּשְׁעִי"ב לַפ"ק

הַצֶּה"ק רַבִּי יְהוּדָה לֵיִב אַשְׁלֵג*
(בְּעַל הַסּוּלָם) זצ"ל

*זעק רבות על חורבן העולם הממשמש ובא. בשנת השלושים הוא התריע על כך בקול גדול (בכתביו משנת תרצ"ג-ג'933 מצוי המשפט "כבר זעקתי על קץ העולם"). הוא התריע על השואה העומדת להתרחש על אחופה ועל הסכנה הגדולה הצפויה לעם היהודי, הוא הכריז על הצורך בלימוד ספר הזוהר בישיבות פולין, ולשם כך אף נפגש עם רבנים ואדמו"רים, בבקשה שייסדו סדרי לימוד בספר הזוהר בישיבותיהם, אך הם לא שעו לבקשותיו. הוא טען כי "נותנים 20 שנה זמן מן השמיים. וכמו"כ הבר"ץ ע"הח"ר זעקו עוד בשנת תרפ"א, ועוד הפעם בשנת תרצ"ב, שכל העולם יתאחדו ויסיימו אף סיומי זוהר להצלת עם ישראל, וסיימו רק חלקית. -רבנים וראשי ישיבות יקרים, אנהנו כעת זועקים אליכם בתחנונים לעורר את עם ישראל בלימוד הזוה"ק, אתם ראשים של עם ישראל, והאחריות של העם רובצת עליכם (שבת נה)

הקדמה שניה לספר ליקוטי זוהר

פתיחה

י'זהרו ה'לכבות ו'יתבררו ה'מוחות בלימוד הזוהר הקדוש, וטרם יפתח השער, אפתח פי בשבח והודיה להשם יתברך ויתעלה:

מָה אָשִׁיב לַה' פֶּל תַּגְמוּלוּהִי עָלַי, פּוֹס יִשׁוּעוֹת אֲשָׂא וּבָשָׂם ה' אֶקְרָא, נְדָרֵי לַה' אֲשֶׁלֶם נִגְדָה נָא לְכָל עַמּוֹ, יִקְר בְּעֵינַי ה' הַמּוֹתָה לַחֲסִידָיו (תהלים קט"ז, י"ב - ט"ו).

מה אשיב לה', במה אכיר טובה לה', וזו חובה מוטלת עלי, "כל תגמולוהי עלי", בזה שאספור* ואספר כל הגמילות חסדים שה' יתברך ויתעלה גומל עלי, ובהתבוננות שהכול הם מתנות חנים ובסבר פנים יפות, ובכל זאת נעשה בתורת גמול שלא יחוש האדם בצער הבושה של נהמא דכיסופא, ובזכות זה, "כוס ישועות

עליה? אלא בזמן שישראל עושין רצונו של מקום, מלאכתו נעשית על ידי אחרים, שְׁנֹאָמַר, (ישעיה ס"א) "וְעַמְדוּ זָרִים וְרַעוּ צֹאנְכֶם" [וגו']. ובזמן שאין ישראל עושין רצונו של מקום, מלאכתו נעשית על ידי עֲצָמוֹ, שְׁנֹאָמַר, (דברים י"א) "וְאִסְפַּת דָּגְגָר", ולא עוד אלא שְׁמִלְאֶכֶת אַחֲרַיִם נְעִשִׂית עַל יָדָם, שְׁנֹאָמַר, (שם כ"ח) "וְעַבְדָּת אֶת אוֹיְבֵיךָ".

ובתוספות (שם), כאן בזמן שישראל עושין רצונו של מקום שנאמר ואספת דגגך - וא"ת והא לקמן בזמן שאין ישראל עושין רצונו של מקום מוקמינן ליה. וי"ל דמיירי ודאי שעושין רצונו אבל אין עושין רצונו כל כך דאינם צדיקים גמורים. עכ"ל. והמשיל על זה משל לחנות שרואים יש מי שעובד בשמחה ובזריזות גם מה שלא נתבקש, ואילו אחר עובד לפי הספר ורק מה שחייב, והרואה שואל מה הבדל ביניהם ולמה זה נוהג כך, וזה נוהג אחרת, עד שהתברר שזה בנו של בעל החנות ולכן עובד בשמחה ובזריזות, ואילו אחר אינו בנו רק סתם פועל, עכת"ד. ויש הרבה להתחזק בזה וכמו שכתב האור החיים הקדוש על הפסוק ואם לא תשמעו לי (בחקתי כ"ו י"ב), לי לשמי שרק תורה לשמה מגנא ומצלא ובה ניצל מן היצר עי"ש. וידוע

א. כתוב בספרים הקדושים דאדם צריך לעשות ספר זכרון מכל הניסים שנעשו עמו. ויש לרמוז "נדרי" גימטריה "סדר" שצריך לסדר עלי ספר מה שגמל עליו חסדים טובים, ועוד לרמוז על ליל הסדר שמסדרים ומספרים את ניסי ה' יתברך ויתעלה.

ב. ושמעתי בשם הגאון הגדול חסידא קדישא ראש ישיבת פורת יוסף הרב עזרא עטיה זי"ע, שנשאל הרי כתוב במדרש על הפסוק "מי הקדימני ואשלם" (איוב מ"א ג') שקודם ניתן לאדם בית ואחר שם מזוזה, ניתן לו בן ואחר כך קיים מצוות מילה וכן על זה הדרך, והקדוש ברוך הוא לא חייב כלום לבן אדם, ולפי זה עדיין נשאר לאדם נהמא דכסופא, והרי כתב הרמח"ל דזה סיבת ביאת אדם לעולם שלא יאכל נהמא דכסופא, ותיריך דבאמת מה שיש לאדם זה קיום המצוה בשמחה, כי הוא מפנימיות הנפש וזה חלקו שבא מתוכו, עכ"ד.

ועל זה יש להמליץ ביאורו של מגיד משרים הגה"צ רבי שלום שוואדרון זי"ע על דברי הגמרא בברכות (דף ל"ה ע"ב), רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאִי אוֹמַר, אֲפֹשֶׁר אֲדָם חוֹרֵשׁ בְּשַׁעַת חַרְיִשָּׁה, וְזוֹרֵעַ בְּשַׁעַת זְרִיעָה, וְקוֹצֵר בְּשַׁעַת קְצִירָה, וְדָשׁ בְּשַׁעַת דִּישָׁה, וְזוֹרֵה בְּשַׁעַת הָרוּחַ, תוֹרָה מֵה תָּהֵא

אשא", להמשיך ולברך ולהודות על הטובות העתידות, ובשם ה' אקרא, להשיב רבים מעוון ולפרסם דבר ה' בעולם, נדרי לה' אשלם, שצריך אדם לקיים מחשבתו הטובה (אמנם שאינו נדר, אך אדם צריך לסיים דבר שבקדושה ועל זה צריך מסירות נפש) להוציאה מהכוח אל הפועל וזה אשלם מלשון אשלם, נגדה נא לכל עמו, מלשון נגידה נא לכל עמו לפרסם את ניסי ה', נגדה ראשי תיבות נ'ספר ג'דולות ד'ברי ה'. וכן נוטריקון נגדל ה"א כלומר נגדל ונרומם ה"א הרומזת למלכות שעל ידי פרסום דבר ה' בעולם יש קידוש ה' גדול ועילוי לשכינה הקדושה. יקר בעיני ה', מהו היקר בעיני ה', זה על שם הפסוק אם תוציא יקר מזולל כפי תהיה, להשיב את בניו של מקום בתשובה שלימה זה הכי יקר בעיני השם יתברך, [ועל ידי לימוד הזוהר הקדוש מתרפא חולי הנפש וחוזרים בתשובה שלימה וחוזרים בתשובה מאהבה], המותה לחסידיו ובשביל לזכות לזה צריך מסירות נפש לכבוד השם יתברך ויתעלה. לפני כעשרים ושש שנים התעוררתי לפרסם את דבר לימוד הזוהר הקדוש, שכל אחד ילמד ויתעורר ויתלהב לבו לעבודת הקדוש ברוך הוא ולקרב הגאולה ברחמים, כהבטחה שנאמרה משמים לרשב"י זיע"א בספרא דא יפקון מן גלותא ברחמי, וכמה כוחות והשקעה מסרנו על זה, במשך כחצי שנה נסעתי כל יום כשלוש שעות נסיעה, שעתים הלוך ושעתים חזור למאנסי ששם שכרנו חדר כדי שלא ימצאו אותי ולא יפריעוני בעבודה הקדושה הזו, ועבדנו על הזוהר הקדוש כל יום

שלימוד הזוהר הקדוש הוא תורה לשמה והוא סמא דחיי. ג. וידוע בשם החיד"א זי"ע שכאשר אדם בטוח בהשם יתברך ומודה על הטובות העתידות בוודאי שה' יעשה לו נס ויצליח. ד. כאן להביא את החפץ חיים בשם נכדו הרב אברהם הכהן ה. ומסופר על הגאון הצדיק המקובל חכם שמואל דרזי זי"ע, (קונטרס זכר שמואל עמוד ו'ז): פעמים אף היה כרוך הדבר במסירות נפש, כך אירע כאשר הוציא לאור את הק"כ צירופי אלוקיים שעד אז לא היה מי שפתח את הדבר הזה, לאחר שגמר הענין, הלך רבינו לשכונת גאולה לצלם את הדפים, וסיפר שנכנס קרוב לעשר חנויות שיש בהם מכונות צילום ובכל חנות שצילם באמצע הצילום המכונה התקלקלה, ואף על פי שראה עיכובים המשיך, באותו לילה חיכה רבינו לרכב שיבא לקחתו לכותל אך הנהגה מסיבה כל שהיא בושש מלבוא, משראה רבינו כך החליט ללכת לכותל רגלי, והנהגה כשהגיע לשכונת מאה שערים מעד והחליק על הריצפה בצורה חזקה מאוד שלא יכל להמשיך ללכת, למרות הכאבים העזים לא התייאש רבינו

וביקש משני אנשים שיעזרו לו להגיע לכותל, ואכן אותם האנשים סייעו בידי אחד מימין ואחד משמאל ואחר התפילה בנץ הלך לקופת חולים שיחבשו את הרגל, כשהגיע לשיבה אחר הצהריים וראה הגאון הצדיק המקובל רבי יצחק כדורי זי"ע את רגלו החבושה רמז לו אולי יש כאן רמז מן השמים וכדאי שיפסיק מלעסוק בזה, ענה לו רבינו בפשטות, גם קיבלתי את המכה וגם אני יפסיק?

ואמר רבינו שדבר זה אירע יומיים לפני חג הפסח ועמד לפני השם יתברך בתפילה: רבונו של עולם לא לכבודי עשיתי אלא לכבודך, ועתה אנחנו לפני פסח וכדי לקיים מצוות בדיקת חמץ וכן לעלות לרגל ביום טוב ראשון של חג הפסח צריך ללכת רגלי, ולעלות מאה חמישים מדריגות, אני צריך רגליים בריאות, וסיפר שמיד למחרת כבר הרגיש שיפור, ויומיים אחר מכן בערב פסח כבר הלך רגלי, אותו אח שטיפל בו בקופת חולים אמר לרבינו זה לא הגיוני מה שקרה ברגל שלך.

ו. וכמו שכתב רבינו בחיי בספרו כד הקמח ערך תורה, וז"ל: התורה צריכה התבודדות הוא שאמר שלמה (משלי י"ח א'), לתאוה יבקש נפרד

שתיים עשרה שעות יחד עם עוד אברך ולזה לקחתי הלוואות כעשר אלף דולר (בערך של אז, שהיום נחשב כשישים אלף דולר), וכל זה עלה במאמצים גדולים, ובאמצע נשבר המחשב כמה וכמה פעמים, ואחר כך תיקננו כמה וכמה פעמים, ועוד פעם נשבר וקינינו מחשבים חדשים, וגם הם התקלקלו, וכל כך הרבה הפרעות ומניעות היו לי, ושכרנו מכונת צילום מחברה עם ביטוח ועוד היה איש מחשבים צמוד וכל הזמן היה הפרעות וקלקולים מה שאי אפשר לתאר, ויש הרבה מה לספר... עד שכבר פשוט לא רצו אנשים ופחדו לעבוד על זה, שהפסידו על זה הרבה כספים, וכך נשארה העבודה באמצע, שלא היה מי שמוכן להמשיך במסירות נפש, ובהיטי על זה שבתי ואראה, כי בלי תפילה חזקה מאד ותחנונים לה' יתברך אי אפשר להצליח, (וכמו שאכתוב בהמשך), והנראה שכדי לזכות לסייעתא דשמיא מיוחדת צריך גם זכות ארץ ישראל שתצטרף ואוירא דארץ ישראל מחכים, וכנראה שמשמים המתינו עד שאשוב מגלות אמריקה לארץ הקודש, וכמו שידוע מהבן איש חי ז"ע שציווה להדפיס את ספריו הקדושים דווקא בארץ ישראל שכוח קדושתה מסייע ומגן. לפני כשלוש שנים נסעתי לציון הרשב"י, ושהיתי בצפת בדירה המשקיפה על ציון הרשב"י זיע"א. ואמרתי שלש פעמים תהלים כל יום במשך שלשה ימים רצופים עם תענית דבור", והימים היו ל"ב ל"ג ול"ד לעומר, כדי שזכות הרשב"י

שְׁעָבְרוּ מֵאָדָם וְעַד נֹחַ וּמִשֵּׁת וּמֵאֲבוֹת הָעוֹלָם וּמִן הַסִּנְהֶדְרִין. עוֹד שָׁם: וּלְעוֹלָם זְכוֹת הַרְשָׁב"י הַיָּא הָעוֹמְדִת עִמָּנוּ בְּגִלוֹת עַד שְׁיָבוֹא מֶלֶךְ הַמְּשִׁיחַ וּזש"ה "כְּסָאָךְ" (תהילים מ"ה ז) דְּהֵיִינוּ שְׁמַךְ קְיוֹק בְּכֶסֶא הַכְּבוֹד "אֱלֹקִים לְעוֹלָם וָעַד", וּזְכוּתָךְ שְׁהִיָּה חָשׁוּב כְּמִשְׁהָ רַבֵּינוּ עָלֵינוּ הַשְּׁלוֹם תַּעֲמִד לָךְ הַשְּׁבֻט עַד שְׁיָבוֹא מֶלֶךְ הַמְּשִׁיחַ בְּמַהֲרָה בְּיָמֵינוּ אָמֵן. (וְשָׁם בְּפִסְקוֹ ה' עַל כֵּן מִשְׁחָךְ ... שְׁמֹן שִׁשׁוֹן מִחֲבָרֶיךָ. מְרַמֵּז עַל הַרְשָׁב"י הַקְּדוֹשׁ).

ח. ואמר המקובל האלוקי רבי יצחק אלפיה זי"ע: מקובלנו שתענית הדיבור כפי שנוהגים בכל יישוב ויישוב עם קריאת התהלים 3 פעמים שוה ל-65,000 תעניות (!!!). ולפי דבריו 3 ימים יוצא 195,000 תעניות, זאת אומרת 550 שנה תעניות. ועל זה אפשר להמליץ את הפיוט של הצדיק הקדוש המקובל רבי ישראל נג'ארה זי"ע (צפת ה' ש"י 1550 – עזה ה' שפ"ה 1625 לערך). מזמירותיו הפיוט הקדוש "יה ריבון עלם ועלמיא" בארמית, ששרים אותו בשבת, לו יחיה גְּבַר שְׁנִין אֶלְפִין. לֹא יַעוֹל גְּבוּרְתָךְ בְּחוֹשְׁבֵנֵינָא, שאי אפשר לדעת עד כמה חשוב לפני השם יתברך אמירת התהלים שאמירתה עולה בחשבון אלף שנים. אם בן אדם פשוט אומר שלש פעמים תהלים ברצף עם תענית דיבור

וגו', ונראה לי פירושו כי מי שמתאווה לתורה יבקש שיהיה נפרד ומתבודד, כי זה מתנאי הלימוד להיות לפעמים נפרד מן החברים, מתבודד ומתיחד עם שכלו, ואם עושה כן בכל תושיה יתגלע כלומר יתגלה ויתפרסם בקי ושלם בכל החכמות, עיי"ש.

ז. פֶּתַב הַגָּאוֹן הַקְּדוֹשׁ צְדִיק וְיִסוּד עוֹלָם אִור טְמִיר וְנֶעְלָם, קִדְשׁ הַקְּדוֹשִׁים הַמְּלוּכִין, מְרָא דְרִזְיוֹ, מְרֵן רַבֵּינוּ יַעֲקֹב אַבְרָהָמִי צוֹק"ל זיע"א, בְּסִפְרוֹ דִּרְשׁ טוֹב (עמוד ע"ב) וְזֶה לְשׁוֹנוֹ: גְּדוּלָּה זְכוֹת רַבֵּי שְׁמַעוֹן בֶּר יוֹחָאי בְּעוֹלָם הָעֲלִיּוֹן יוֹתֵר מִכָּל הַצְּדִיקִים.

שְׁבָחֵי אֲדוֹיְנוּ הַתְּנָא הָאֱלוֹקֵי רַבֵּי שְׁמַעוֹן בֶּר יוֹחָאי זִע"א שְׁכַתְּבָה הַגָּאוֹן הַקְּדוֹשׁ צְדִיק יִסוּד עוֹלָם הַמְּקוּבָל הָאֱלוֹקֵי רַבֵּי יַעֲקֹב אַבְרָהָמִי צוֹק"ל זיע"א, מְלַקְטִים מִסִּפְרוֹ דִּרְשׁ טוֹב עִמּוּד (ע - ע"ג) וְזֶה לְשׁוֹנוֹ: וְשִׁבַּח הַרְשָׁב"י גְּדוֹל מִכָּל בְּנֵי אָדָם, לְפִי שְׁבִימִיו שֶׁל רַבֵּי שְׁמַעוֹן בֶּר יוֹחָאי הָיוּ אֶפִּילוּ תִינוּקוֹת יוֹדְעִים דְּרַךְ הַסוּד פְּרָאוּי וְכָל בְּנֵי הַדוֹר הָיוּ מְטַמְּיִים סוּדָם בְּלָבָם, בְּאֶמַת הַרְשָׁב"י עָלֵינוּ הַשְּׁלוֹם גְּלָה סוּדוֹ כָּכֵל הָעוֹלָם עַד שְׁאֶפִּילוּ תִינוּקוֹת שֶׁל בֵּית רַבֵּן הָיוּ יוֹדְעִין אוֹתוֹ. עוֹד שָׁם: יְדוּעַ מַה שְׁאֶמְרוּ רְבוֹתֵינוּ זְכוּרָנָם לְכַרְכָּה: דְּרַבֵּי שְׁמַעוֹן גְּדוֹל מִכָּל הָעוֹלָם, וּמְדוֹרוֹת הָרְאשׁוֹנִים

תסייעני, וסך הכל סיימתי את התהלים תשע פעמים [כמנין תש"ע, שבשנה זו נפתחו השערים (כך עשיתי 3 פעמים בשנה אחת)], עד שזכיתי לראות ישועות ונפתחו השערים, ונתקיימה בי תפלת דוד המלך ע"ה "הושיע ה' כי גמר חסיד כי פסו אמונים מבני אדם" (תהלים י"ב ב'), שהשי"ת מושיע כאשר האדם גמר בלבו להיות חסיד ולכוון מעשיו רק לשם שמים, ולא לסמוך על בשר ודם אלא כל בטחונו לה' יתברך, בלתי לה' לבדו. וכמו שכתוב בזוהר הקדוש פרשת ויקהל (דף קצ"ח עמוד א' ועמוד ב') על הפסוק (תהלים קמ"ו ה'): **אֲשֶׁרִי שָׁאַל יַעֲקֹב בְּעֶזְרוֹ שִׁבְרוּ עַל ה' אֱלֹקָיו. וז"ל: מִלְתָּא חֲדָתָא שְׁמַעְנָא. פִּתַּח וְאָמַר, (תְּהֵלִים קמ"ו) אֲשֶׁרִי שָׁאַל יַעֲקֹב בְּעֶזְרוֹ שִׁבְרוּ עַל ה' אֱלֹהָיו. וְכִי אֵל יַעֲקֹב, וְלֹא אֵל אַבְרָהָם, וְלֹא אֵל יִצְחָק, אֲלֵא אֵל יַעֲקֹב. בְּגִין דִּי יַעֲקֹב לֹא אֲתַרְחִיץ בְּאֲבוּהִי, וְלֹא בְּאִמִּיהָ, כִּד עָרַק קַמִּי אַחוּי, וְאִזְל יְחִידָא, בְּלֹא מְמוּנָא, כְּמָה דְאַתָּ אָמַר (בְּרֵאשִׁית לב) פִּי בְּמִקְלִי עִבְרַתִּי אֶת הַיַּרְדֵּן הִזָּה, וְאִיהוּ אֲתַרְחִיץ בֵּיהּ בְּקוֹדֶשׁא בְּרִיךְ הוּא, דְּכַתִּיב, (שֵׁם כח) אִם יִהְיֶה אֱלֹקִים עִמָּדִי וְשִׁמְרָנִי וְגו'. וְכֵלָא שְׂאִיל מִקַּמִּיהּ דְּקוֹדֶשׁא בְּרִיךְ הוּא, וְיִהֵב לִיהּ.**

[ביאור: דְּבַר חֲדָשׁ שְׁמַעְנָא. פִּתַּח וְאָמַר, (תְּהֵלִים קמ"ו) אֲשֶׁרִי שָׁאַל יַעֲקֹב בְּעֶזְרוֹ שִׁבְרוּ עַל ה' אֱלֹהָיו. וְכִי אֵל יַעֲקֹב, וְלֹא אֵל אַבְרָהָם, וְלֹא אֵל יִצְחָק? אֲלֵא אֵל יַעֲקֹב, מְשׁוּם שְׁיַעֲקֹב לֹא בְּטַח בְּאֲבִיו וְלֹא בְּאִמּוֹ כְּשִׁבְרַח מִלְפָּנֵי אַחוּי וְהֵלֶךְ יְחִידִי בְּלִי מְמוֹן, כְּמוֹ שְׁנֵאמַר (בְּרֵאשִׁית לב) פִּי בְּמִקְלִי עִבְרַתִּי אֶת הַיַּרְדֵּן הִזָּה, וְהוּא בְּטַח בְּקוֹדֶשׁ-בְּרוּךְ הוּא, שְׁפָתוֹב (שֵׁם כח) אִם יִהְיֶה אֱלֹהִים עִמָּדִי וְשִׁמְרָנִי וְגו'. וְהִפֵּל שְׂאִיל מִלְפָּנֵי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וְנָתַן לוֹ].

שִׁבְרוּ עַל ה' אֱלֹהָיו. שִׁבְרוּ, וְלֹא אָמַר תִּקְוֹתוֹ, וְלֹא בְּטַחוּנוֹ, אֲלֵא שִׁבְרוּ. אֵל תִּקְרִי שִׁבְרוּ, אֲלֵא שִׁבְרוּ. דְּנִיחָא לְהוּ לְצַדִּיקָא, לְתַבְרָא גְרַמְיָהּ, וְלֹא תַבְרָא תַבִּירוֹ עַל תַּבִּירוֹ, וְכֵלָא עַל ה' אֱלֹהָיו. כְּמָה דְאַתָּ אָמַר, (תְּהֵלִים מד) פִּי עֲלִיךְ הִרְגָנוּ כָּל (דף קצ"ח ע"ב) הַיּוֹם. פִּי עֲלִיךְ נְשָׂאנוּ חֲרָפָה.

[ביאור: שִׁבְרוּ עַל ה' אֱלֹהָיו. שִׁבְרוּ, וְלֹא אָמַר תִּקְוֹתוֹ וְלֹא בְּטַחוּנוֹ, אֲלֵא שִׁבְרוּ. אֵל תִּקְרִי שִׁבְרוּ אֲלֵא שִׁבְרוּ, שְׁנוּחַ לְצַדִּיקִים לְשִׁבְרָא אֶת עֲצָמָם וְלֵהֲשִׁיבָר שִׁבְרָא עַל שִׁבְרָא, וְהִפֵּל עַל ה' אֱלֹקָיו, כְּמוֹ שְׁנֵאמַר (תְּהֵלִים מד) פִּי עֲלִיךְ הִרְגָנוּ כָּל הַיּוֹם. פִּי עֲלִיךְ נְשָׂאנוּ חֲרָפָה].

לשמוע שירתו וכאשר הרים השרוולים פרחו להם. נמיד תיקן הענין ושב לקדמותו.
ט. ובקונטרס ויעל אליהו בסערה על הגאון הגדול המקובל רבי ישראל אליהו ווינטרויב זי"ע, (בעמוד ט"ז בהערה 12): ... כתב שם שהיה דרכו בעבודת ה' במסירות נפש ממש כמו מי שמתפס על קירות חלקים וכמו מי שקופץ מן הגג, ועד כתב שם: סוד גדול שכל אדם שיורד לעולם נגזר עליו כמה עבודה צריך לעשות ואם רואים שלא יספיק נותנים לו יסורים ואז יפה

ועושה כן שש פעמים [גם לא רצופים] עולה לו כאילו התענה 1101 שנה. וכמו שאומר "לא יעול גבורתך בחושבניא" – שאי אתה יכול להבין, אבל המעלה – עד כדי ששוה כמו "לו יחיה גבר שנין אלפינו", ואל תתמה כיצד מוצאים רמזים בפיוט, – שכידוע נאמרו בקדושה עליונה, וידוע המעשה ששר שירות ותשבחות להשי"ת וכחום היום הפשיט מעט שרוליו – ושלח לו רבינו האלשי"ך שישוב ללוש בגדים העליונים – כי המלאכים ירדו

בְּגוֹנוֹא דְיַעֲקֹב, דְּכַתִּיב וַיֵּרָא יַעֲקֹב כִּי יֵשׁ שֹׁכֵר בְּמִצְרַיִם, דְּהָא תְּבִירו דְּגְלוּתָא, חֲמָא דְהוּה לִיה בְּמִצְרַיִם, וְשׁוּי תוּקֶפֶיָה בְּקוּדְשָׁא בְּרִיף הוּא. וּבְנׁוּי דְיַעֲקֹב סְבָלו תְּבִירו דְּגְלוּתָא, וְלֹא אֲשַׁתְּנׁוּ מַגּוּ רִזָּא דְמַהִימְנוּתָא דְאַבְרָהָמָה וְשִׁמְא דְקוּדְשָׁא בְּרִיף הוּא הָהּ בְּגְלוּתָא רְגִילָא בְּפּוּמִיָּהּ.

[ביאור:] כְּמוֹ שְׂיַעֲקֹב, שְׁפָתוֹב וַיֵּרָא יַעֲקֹב כִּי יֵשׁ שֹׁכֵר בְּמִצְרַיִם, שְׁהָרִי שְׁבֵרוֹן הַגְּלוּת רָאָה שְׁהִיָּה לוֹ בְּמִצְרַיִם, וְשִׁם חֲזָקוֹ בְּקוּדְשׁ-בְּרוּף-הוּא. וּבְנִי יַעֲקֹב סְבָלו אֶת שֹׁכֵר הַגְּלוּת וְלֹא הִשְׁתַּנוּ מִתּוֹף סוּד הָאֲמוּנָה שֶׁל אַבְרָהָם, וְשִׁמוֹ שֶׁל הַקּוּדְשׁ בְּרוּף הוּא הִיָּה רְגִיל בְּגְלוּת בְּפִיָּהּ].

וְעַל דָּא כְּתִיב בְּמִלְשָׁה, (שְׁמוֹת א) וַאֲמָרוּ לִי מַה' שְׁמוֹ' מַה'. בְּגִין דְּהוּוּ יִדְעִי לִיה, וְלֹא אֲנָשׁוּ לִיה לְעַלְמִין, וְסְבָלו תְּבִירו דְּגְלוּתָא עַל קְדֻשָׁא בְּרִיף הוּא, וּבְגִין כְּף זְכִי לְפּוֹרְקָנִין וְלְנִסִּין וְלֶאֱתוּן סְגִיאִין.

[ביאור:] וְעַל זֶה כְּתוּב בְּמִלְשָׁה, (שְׁמוֹת א) וַאֲמָרוּ לִי מַה' שְׁמוֹ' מַה'. מִשּׁוּם שְׁהִיוּ מְכִירִים אוֹתוֹ וְלֹא שְׁכַחוּהוּ לְעוֹלָמִים וְסְבָלו אֶת שֹׁכֵר הַגְּלוּת עַל הַקּוּדְשׁ בְּרוּף הוּא, וּמִשּׁוּם כְּף זוֹכִים לְגֵאֲלוֹת וְלְנִסִּים וְלֶאֱתוֹת רַבִּים].

וְאֶתוֹן קוּדִישִׁין עֲלֵיוֹנִין, דְּסְבָלִין תְּבִירו דְּגוּפָא מְאֵתָר לְאֵתָר עַל קְדֻשָׁא בְּרִיף הוּא, עַל אַחַת כְּפָה וְכַמָּה דְּזַכָּאִין אֶתוֹן לְמַעְבַּד לְכוּ נְסִין וּפּוֹרְקָנִין, וְתִזְכּוּן לְחַיִּי עֲלָמָא דְאַתִּי.

[ביאור:] וְאֶתֶם קוּדוּשִׁים עֲלֵיוֹנִים, שְׁסוּבְלִים אֶת שֹׁכֵר הַגּוּף מִמְקוֹם לְמְקוֹם עַל הַקּוּדְשׁ בְּרוּף הוּא, עַל אַחַת כְּפָה וְכַמָּה שְׁזַכָּאִים אֶתֶם לְעֲשׂוֹת לְכֶם נְסִים וּפְרָקוֹן וְשִׁתְּזַכּוּ לְחַיִּי הָעוֹלָם הַבָּא.

כדכתיב (משלי א) כי את אשר יאהב ה' יוכיח, רבי חמא חזא חד סגי נהורא יתיב לעי באורייתא, א"ל שלום לך בר חריא, א"ל מהיכן שמע לך דההוא גברא בר עבדים, אמר ליה לא, אלא שאת בן חורין לעולם הבא, אמר ר' יודן כתיב (שמות כא) ואם שן עבדו או שן אמתו יפיל לחפשי ישלחנו, ומה הללו שאינן בכל גופו של אדם אלא באחד מאבריו אמרה תורה לחפשי ישלחנו, מי שישורים באים עליו שהן בכל גופו של אדם על אחת כמה וכמה. רבי פנחס בשם רבי הושעיא אמר אשרי הגבר אשר תיסרנו ה' אין כתיב כאן, אלא אשר תיסרנו יה כזה שהוא נדון לפני הדיין צועק ומצטער ואומר יה יה די די כך אמר יעקב מי שעתידי לומר ליסורים די הוא יאמר ליסורי די, שנאמר "ואל שדי יתן לכם רחמים לפני האיש" וגו'.

יא. ומצוה לספר את ניסי ה' אשר זכינו לראות בעיינינו אצל העוסקים בהוצאת ובפרסום הזהר

אחת בצער ממאה שלא בצער, והרי העמיד בעולם עבודה כפול מאה, עיי"ש... ומביא שם את המדרש רבה (מקץ פרשה צ"ב), עיי"ש.

י. ואמרו חז"ל במדרש רבה (בראשית פרשה צ"ב פסקה א') ואל שדי יתן לכם רחמים, ר' פנחס בשם ר' חנין דציפורין פתח, (תהלים צד) אשרי הגבר אשר תיסרנו יה, ואם בא להקפיד, ומתורתך תלמדנו, מה כתיב באברהם, (בראשית יב) ואברכך ואגדלה שמך, כיון שיצא קפץ עליו רעבון ולא הקפיד ולא קרא תגר, אף את אם באו עליך יסורין לא תהא מקפיד ולא קורא קטיגור, אמר ליה רבי אלכסנדרי אין לך אדם בלא יסורים, אשריו לאדם שישורים באים עליו מן התורה, שנאמר ומתורתך תלמדנו, א"ר יהושע בן לוי כל יסורים שהם באים על האדם ומבטלין אותו מדברי תורה יסורים של תוכחת הם, אבל יסורים שהם באים על האדם ואין מבטלין אותו מדברי תורה יסורים של אהבה הן,

אמרו חז"ל בגמרא סנהדרין (דף כו, ב): אמר רבי חנון, למה נקרא שמה [של התורה], תושיה... דבר אחר, תושיה שניתנה בחשאי מפני השטן. וביאר רש"י שם,

המשכתי את העבודה עבודת ה' לחזק את אחינו בני ישראל בלימוד הזוהר הקדוש, ולא רציתי ללכת לבית חולים כי חששתי שיעכבו אותי שמה, ומי יודע כמה זמן, ונזכרתי מהגמרא (סנהדרין דף צ"ח ע"א): רבי יהושע בן לוי אשכח לאליהו דהוי קיימי אפיתחא דמערתא דרבי שמעון בן יוחאי, אמר ליה אתינא לעלמא דאתי אמר ליה אם ירצה אדון הזה, אמר רבי יהושע בן לוי שנים ראיתי וקול שלשה שמעתי, אמר ליה אימת אתי משיח, אמר ליה זיל שיייליה לדידיה, והיכא יתיב, אפיתחא דקרתא, ומאי סימניה, יתיב ביני עניי סובלי חלאים, וכולן שרו ואסירי בחד זימנא, איהו שרי חד ואסירי חד, אמר דילמא מבעינא דלא איעכב, אזל לגביה אמר ליה שלום עליך רבי ומורי, אמר ליה שלום עליך בר ליואי, אמר ליה לאימת אתי מר, אמר ליה היום, אתא לגבי אליהו אמר ליה מאי אמר לך, אמר ליה שלום עליך בר ליואי, אמר ליה אבטחך לך ולאבוך לעלמא דאתי, אמר ליה שקורי קא שקר בי דאמר לי היום אתינא ולא אתא, אמר ליה הכי אמר לך היום אם בקולו תשמעו, עכ"ל. וכמה המשיח סובל יסורים על כלל ישראל, ומחכה מי יקח על עצמו את צער השכינה הקדושה.

ולכן המשכתי בלי לשים לב לכל המפריעים, וחסדי ה' עלי להראותני שלאחר שנכנס הספר לדפוס הסופי הייתי פעמיים בבית חולים ולא ידעו מה זה ועל מה זה היסורים, ורק בבדיקת. אם. אר. אי. אפשר אולי לדעת! ושלחו אותי לרופא אורטופד שיתן פתקא ותור לאם. אר. אי. הלכתי לאורטופד, ואמר למה צריך אם. אר. אי? – הרגל נפוחה ממים ומוגלה, ושאב את המים עם מזרק והוציא שלש מבחנות מלאות מים ודם, וכבר ירד חצי מהנפחות והיסורים, ואחר שיצא הספר לאור וחולק בארץ הקודש ובתפוצות, זכיתי לקראת השנה החדשה ללכת על הרגלים בלי כסא גלגלים, ומזה הבנתי שכל היסורים הגדולים האלו היו רק מניעות, ואודך ה' כי אנפת בי, ובזכות הרשב"י נהפך עלי לנעימות.

הקדוש בכל העולם: ובדרך מליצה אפשר לבאר את הפסוק (במדבר פרק כ"א ח) וַיֹּאמֶר ה' אֶל מֹשֶׁה עֲשֵׂה לָךְ שָׂרָף וְשִׁים אֹתוֹ עַל יָסוּ וְהָיָה כָּל הַנְּשׂוּף וְרָאָה אֹתוֹ וְחָי. הקב"ה אומר לכל אחד שיחזיק במידת משה ויעשה לו שרף המרמז על הזוהר הקדוש ששורף כל הקליפות ומבארם, כמו שכתב בעל דגל מחנה אפרים פרשת שמיני: וזהו דָּרַשׁ דָּרַשׁ מִשָּׁה, הינו כשיתגלה (כי בכל דור ודור יש בחינת משה, ואיתא דרבי שמעון בן יוחאי היה בחינת משה), וידרש מה שדרש כבר משה, הינו רבי שמעון בן יוחאי, ספר הזוהר, אז והנה שרף, הינו שיתבטלו כל הקלפות וממילא יהיה הגאלה שיכנה במהרה בימינו אמן סלה ועד. ושים אותו על נס א. שיגביה את כל עם ישראל כמו שכתוב (ישעיה פרק י"ח ג) כָּל יִשְׂרָאֵל יִתְּבַל וְשָׁכְנֵי אֶרֶץ כְּנָעַן יִסְתַּרְסוּ וְכִתְּקֵעַ שׂוֹפָר תִּשְׁמָעוּ וּלְפָרְסוּם בְּכָל הָעוֹלָם כּוֹלוּ וְאֵז וְהָיָה כָּל הַנְּשׂוּף וְרָאָה אֹתוֹ וְחָי, כל מי שפגע בו המנוול שנקרא נחש על יד לימוד זוהר הקדוש וחי. ב. ושים אותו על נס, שמצווה לספר את הנסיונות שעוברים על מפיצי הזוהר בעולם, ואת הניסים שהשם עושה איתם, ובזה יתחזקו כל הנשוכים ויראו את יד ה' וחי לעולם.

ועתה נפתח סדק להציץ ולראות מה שעברנו בחודשים תמוז – אלול קודם שיצא לאור ספר "מאורות הזוהר ט"ו חלקים". הרבה עיכובים ומניעות היו וגם אחרי שהגיע לבית הדפוס נעלם אחד הקונטרסים שבחיבור, ואחרי שהסתדר בסייעתא דשמיא נהיה הרבה בעיות בדפוס, והתעכב הספר פעמים רבות, וירא כי לא יכול לו, מה עשה הבעל דבר: תחילה עם העובדים הרחוקים הוצרכו ללכת לבית חולים שלא היה אפשר לקום על הרגלים. והיה 5 שבועות בבית חולים ועוד 4 שבועות בבית הבראה, ועד עתה לא חזר לעבודה [5 חודשים].

ואחר כל זאת ותקע כף ירך יעקב שסבלתי יסורים גדולים על הרגליים בנפחות ודלקת שאי אפשר לישן בלילה ולא ללכת ביום רק עם כסא גלגלים [כשלוש חודשים], ובמסירות נפש

שניתנה בחשאי מפני הבעל דבר שהוא מקטרג ואמר תסתפק לעליונים ולא ימסרו הלוחות ביד משה, וכן הוא בגמרא שבת (פט, א) ואמר רבי יהושע בן לוי בשעה שירד משה מלפני הקדוש ברוך הוא בא שטן ואמר לפניו ריבוננו של עולם תורה היכן היא, וכו', ועיין עוד בתוספות שבת (פט, א), דיבור המתחיל תורה היכן היא, (ועיין בזהר הקדוש פרשת בלק דף קצב, א וע"ב, ויש ליישב). ועוד שם (סנהדרין דף כ"ו ב'), אמר עולא מחשבה מועלת אפילו לדברי תורה שנאמר (איוב פרק ה' י"ב) מִפֶּר מַחְשְׁבוֹת עֲרוּמִים וְלֹא תַעֲשִׂינָה יְדֵיהֶם תְּשִׁינָה. ופרש רש"י: מפר מחשבות ערומים - ... לישנא אחרנא מחשבה שאדם מחשב כך וכך אעשה כך וכך תעלה בידי, מועלת להשבית הדבר, שאין מחשבתו מתקיימת אפילו לדבר תורה, כגון האומר עד יום פלוני אסיים כך וכך מסכתות בגירסא. מפר מחשבות ערומים - שאין מחשבותיו עולה בידו, ואפילו לתושיה. ובהמשך הגמרא שם אמר רבה, אם עסוקים לשמה אינה מועלת, שנאמר "רבות מחשבות בלב איש ועצת ה' היא תקום" (משלי י"ט כ"א), עצה שיש בה דבר ה' היא תקום לעולם. ובתוספות (שם ד"ה מחשבה מועלת), יש מפרשים מועלת, משקרת ולא תצלח כלומר, אם אדם חושב הן להעשיר הן גם לדברי תורה לא יספיק אלא כשעשה לשמה כדמסיק, עכ"ל. ומתבאר, שאם לשם שמים אינה מועלת [כלומר אינה משקרת], אלא מצליח לקיים את מחשבתו לטובה. וְהָאֵר עֵינֵינוּ בְּתוֹרָתְךָ. וְדַבֵּק לִבְנוּ בְּמִצְוֹתֶיךָ. וְיִחַד לְבַבְנוּ לְאַהֲבָה וּלְיִרְאָה אֶת שְׁמֶךָ. לֹא יָבוֹשׁ וְלֹא נִפְלֵם וְלֹא נִפְשַׁל לְעוֹלָם וָעֶד. פִּי בְשֵׁם קִדְשְׁךָ הַגְּדוֹל הַנּוֹרָא בְּטַחְנוּ. נְגִילָה וְנִשְׁמְחָה בִּישׁוּעָתְךָ.

וראיתי על זה דרוש נחמד בספר "מצא חן במדבר", דהא דאומרים אחרי תפלת שמונה עשרה "פִּתַח לִבִּי בְּתוֹרָתְךָ, וְאַחֲרֵי מִצְוֹתֶיךָ תִּרְדֹּף נִפְשִׁי", ומיד לאחר מכן מתפללים "וְכָל הַקְּמִים וְהַחֹשְׁבִים עָלַי רַעָה, מְהִירָה הִפְרוּ עֲצָתָם וְקַלְקַל מַחְשְׁבָתָם", והוא מפני דברי הגמרא הנ"ל, שמיד לאחר שמבקש על סייעתא דשמיא בתורה ובמצוות מבקש שלא יפריעוהו המקטרגים, ואילו בתפלת אהבת עולם אומרים "וְהָאֵר עֵינֵינוּ בְּתוֹרָתְךָ. וְדַבֵּק לִבְנוּ בְּמִצְוֹתֶיךָ. וְיִחַד לְבַבְנוּ לְאַהֲבָה וּלְיִרְאָה אֶת שְׁמֶךָ. לֹא יָבוֹשׁ וְלֹא נִפְלֵם וְלֹא נִפְשַׁל לְעוֹלָם וָעֶד.", פִּי בְשֵׁם קִדְשְׁךָ הַגְּדוֹל הַנּוֹרָא בְּטַחְנוּ. נְגִילָה וְנִשְׁמְחָה בִּישׁוּעָתְךָ. ולכאורה אינו מבקש על ביטול המקטרגים. ועוד מכריז שבטוח ושמח בישועת השי"ת ויתעלה, והביאור הוא, שאחרי שמתפלל על התורה והמצוות, ממשיך ומתפלל "וְיִחַד לְבַבְנוּ", א' שיהיה מיוחד לאבינו שבשמים, ב' מלשון יחד, אחדות, וכאשר כוונתו לשם שמים ובאחדות ואהבת ישראל קודשא בריך הוא וישראל חד הוא [וכמבואר בזהר הקדוש שבכנישתא חדא מיד ניגאל] מובטח שלא יבוש ולא יכלם, ותתקיים מחשבתו הטובה, כדברי הגמרא הנ"ל, וכשעשה לשמה ולשם שמים מצליח, עד כאן תוכן דבריו.

ועל כן התאמצנו, לייחד מחשבתנו לאדון כל, ולאחד את כל הכוחות ולאחד את כל כלל ישראל, כי בכך ניגאל, וכדברי כל הצדיקים גדולי הדורות, דכל סגולת הגאולה תלויה בלימוד הזוהר הקדוש^י, דוקא בו ולא בזולתו. ובפרט בדורנו שירדו

לעולם נשמות דור המבול ודור ההפלה, והערב רב הם עצמם המבול השוטף את העולם (כדאיתא בתיקוני זוהר תיקון כ"א דף נ"ה, א', ובביאור הגר"א, וכן ב"מתוק מדבש", עיין שם ותרורה צמארך) מוכרחים לעשות מסירות נפש למען השכינה הקדושה לתמכה ולסעדה"י,

אמרת פך? וכי לא למדת (ישעיהו מו) מגיד מראשית אחרית! אמר לו, פך הוא ודאי].

ובגין דא משה לא מית ואדם אתקרי איהו. ובגין דא אתמר בגלותא בתראה ולאדם לא מצא עזר אלא כלהו כנגדו. וכן עמודא דאמצעיתא אתמר ביה ולאדם לא מצא עזר דאפיק שכינתיה מן גלותא דא הוא דכתיב (שמות ב) ויפן פה וכה ויבא כי אין איש. ומשה איהו בדיוקניה ממש דאתמר ביה לא מצא עזר כנגדו.

[ביאור: ולכן משה לא מת, והוא נקרא אדם, ובגללו נאמר בגלות האחרונה ולאדם לא מצא עזר, אלא כלם כנגדו. וכן נאמר בעמוד האמצעי ולאדם לא מצא עזר שיוצא שכינה מהגלות. זהו שכתוב (שמות ב) ויפן פה וכה ויבא כי אין איש. ומשה הוא בדמותו ממש, שנאמר בו לא מצא עזר כנגדו].

וביאר במקדש מלך: וממשיך רבי שמעון בר יוחאי לבאר שהבחינה של משה רבינו אינה זזה מן השכינה בגלות ועל זה נאמר בגלות האחרונה שהקדוש ברוך הוא לא מצא תלמידי חכמים שיהיו עזר למשה בגלות, אלא כולם נחשבים כאלו הם כנגדו, לפי שאינם עוסקים בסודות התורה לסייע לתיקון השכינה. ונאמר בו ולאדם לא מצא עזר כנגדו פירוש לא מצא הקדוש ברוך הוא מי שיעזור לזעיר אנפין להוציא את שכינתו מן הגלות.

בהוא זמנא ויפל ה' אלהים תרדמה על האדם. ה' אלהים אבא ואמא. תרדמה דא גלותא דאתמר ביה (בראשית טו) ותרדמה נפלה על אברם. ארמי ליה על משה וישן. לית שינה אלא גלותא.

[ביאור: באותו זמן ויפל ה' אלהים תרדמה על האדם. ה' אלהים - אבא ואמא. תרדמה - זו הגלות, שנאמר בה (בראשית טו) ותרדמה נפלה על אברם. הפילו על משה וישן. אין שנה אלא גלות]. וביאר במקדש מלך שהגלות נקראת שנה לפי שעיקר הגלות נגרם על ידי הסתלקות המוחין (ועיין מתוק מדבש שם).

יג. וקול זעקת הזוהר הקדוש (בראשית כ"ח ע"א וע"ב) חודרת לבבות ומעוררת הנשמות: עוד פתח ואמר. ויצר ה' אלהים מן האדמה כל חית השדה וכל עוף השמים. ווי לעלמא דאנון אטימין לבא וסתימין עינין דלא מסתפלין ברזי דאורייתא ולא ידעין. דודאי חית השדה ועוף השמים אנון עמי הארץ. ואפילו באליו דאנון נפש חיה לא אשתכח עזר בהון (בגלותא) לשכינתא בגלותא ולא למשה דאיהו עמה. דבכל זמנא דגלת שכינתא לא זז מנה.

[ביאור: עוד פתח רבי שמעון ואמר, ויצר ה' אלהים מן האדמה כל חית השדה ואת כל עוף השמים. אוי לעולם שהם אטומי לב וסתומי עינים שלא מסתפלים בסודות התורה ולא יודעים. שודאי חית השדה ועוף השמים הם עמי הארץ, ואפילו באלו, שהם נפש חיה, לא נמצא בהם עזר לשכינה בגלות, ולא למשה שהוא עמה, שבכל זמן שגלתה שכינה, לא זז ממנה].

וביאר במקדש מלך: שכאן רבי שמעון בר יוחאי אומר ווי לעולם שלא מתבוננים ללמוד סודות התורה, ובוודאי שעמי הארץ לא עוזרים את השכינה בגלות, אלא אפילו התלמידי חכמים שיש להם נשמה קדושה הנקראת נפש חיה ועוסקים בתורה ומצוות עם כל זה לא נמצא עזר וסיוע על ידי מעשיהם הטובים, לעזור להשכינה בגלות וכן למשה רבינו הנמצא עמה בגלות. שכנודע שכל פעם שגלתה השכינה לא זז משה ממנה והטעם שאינם מסייעים לתיקון השכינה הוא לפי שאינם עוסקים בסודות התורה, כנודע שעל ידי סודות התורה שאדם לומד עושה תיקון גדול להשכינה בגלות.

אמר רבי אלעזר והא מאן יהיב עובדא דאדם בישראל ובמשה. אמר ליה ברי ואנת אמרת הכי וכי לא אוליפת (ישעיהו מו) מגיד מראשית אחרית. אמר ליה הכי הוא ודאי.

[ביאור: אמר רבי אלעזר, והרי מי נתן מעשה של אדם בישראל ובמשה? אמר לו: בני, ואתה

וכמו משה רבינו ע"ה שמסר עצמו על כלל ישראל ואמר "אם אין מחני נא" (ועיין בתיקוני זוהר שם), ובכל יום כל יהודי אומר קריאת שמע פעמיים ביום (ולדעת האר"י ארבע פעמים ביום) ומסר עצמו למען שמו באהבה ומקבל על עצמו ארבע מיתות בית דין, בודאי צריך להוכיח שמתכוון באמת, כך אם נתמסר למען הגאולה, ונתקדש בתורה, וכל ישראל ילמדו זוהר הקדוש בכל יום, בודאי תיכף ניגאל, כמו שאמרו בגמרא בבא בתרא (דף פ:) דמתנו כולם עתה אקבצם, כאשר ילמדו ויעסקו כולם בתורה תיכף תבא הגאולה בכח התורה הקדושה. ובזוהר רעיא מהימנא פרשת נשא (דף קכד, ב) אמרו: דבגיניה "וקראתם דרור בארץ", ובזכותיה יתקיים "ה' בדד ינחנו ואין עמו אל נכר". יהי רצון שיקויים בנו בקרוב, "ותחזה עינינו בשוכך לציון ברחמים, במהרה בימינו אמן.

ספר זוהר השבת – לְאִבוֹת וּבְנֵים, זְקֵנִים עִם נְעָרִים
עִם לְשׁוֹן הַקּוֹדֶשׁ – מְנוּקָד מְפָסָק וּמְחוּלָק לְקַטְעִים
מְסוּדָר עַל הַפְּרָשׁוֹת

ספר הזוהר הקדוש חק לישראל דף היומי
עם לשון הקודש – מְנוּקָד מְפָסָק וּמְחוּלָק לְקַטְעִים
מְסוּדָר עַל הַפְּרָשׁוֹת

פתח דבר

א. הצדיק אינו נותן שינה לעיניו ביום ובלילה עד שמוכיח הרשעים ומביאם שישבו בתשובה. (זוהר הקדוש, חלק א, כ:)

ב. אילו היו יודעים בני העולם גודל השכר להחזיר חבריו למוטב היו רודפים אחריו תמיד כמו שרודף אחרי כסף וזהב. (זוהר הקדוש פרשת תרומה קכח, ב - קכט, א)

ג. מצוה שאתה רואה שבני אדם נוהגים בה קלות ראש ומעט המה שמקיימין אותה, הנה מצוה זו בודאי ממתנת ומצפה עד כי יבחר בה איש כשר וישר להזהר בה, ולעורר רבים על מצוה זו לקיימה באהבה לכבוד קוב"ה וכו'. (זוהר הקדוש פרשת תרומה, קב הישר פרק ס"ד)

ד. כל מצוה שאין לה דורש ואין מי שיבקש אותה תדרשנה לפי שהיא כמת מצוה, ומצוה שאין לה רודפים רדוף אחר' לעשותה, שהמצוה מקטרגת ואומרת כמה גרועה אנכי שנתעלמתי מכל וכו'. (ספר חסידים אות ק"ה)

אודה ה' מאוד בפי, ובתוך רבים אהללנו, על כל החסד אשר עשה עמנו ששם חלקנו מיושבי ביהמ"ד, ועכשיו שזיכנו בעזרת השם יתברך לראות את הספרים הקדושים יוצאים לאור עולם, וזכינו שספרים אלו יעלו על שלחנם של תלמידי חכמים באהבה וברצון, לזכותם במצוה הגדולה הלזו לקיים המצוות עשה של ואהבת לרעך כמוך לזכותם בלימוד הזוהר הקדוש ובזה יתעוררו רשפי אהבתם להשם יתברך וישבו בתשובה מאהבה לעבדו בלבב שלם, והיא מצות עשה של תוכחה שמשה רבינו עליו השלום סידר על זה כל סדר דברים שבהם הוכיח לעם ישראל, וכמו שאנו רואים בכל יום גם האנשים הרחוקים על ידי לימוד הזוהר הקדוש זוכים למאור שבתורה המחזירים למוטב ונהפחים לאנשים כשרים וצדיקים.

אי אפשר לקיים מצות ואהבת לרעך כמוך אם לא מודיע לחבירו ענין שכר ועונש

כתב בספר הקדוש קב הישר (פרק ה') וזה לשונו: ואהבת לרעך כמוך (דברים ו, ה), אמרו רבותינו זכרונם לברכה (תורת כהנים, פרשת קדושים, ד') זה הוא הפסוק, שהוא כלל גדול שבתורה. ואין לך אהבה יותר, כשרואה האדם דבר מגונה באחיו ישראל, שעושה איזה חטא ועוון, שצריך להוכיחו¹ על זה, כי נשמתן של ישראל הן קשורין ודבוקין זה בזה. אבל הכלל הוא, שצריך האדם מי שהוא יודע ההרפתקאות והסיבות

א. ואין לך אהבה יותר... שצריך להוכיחו על זה. ובזה מתבאר בטוב טעם דבריהם ז"ל, שואהבת לרעך כמוך הוא כלל גדול בתורה, כי האהבה הגדולה ביותר לחבירו הוא להוכיחו כשרואה בו איזה חטא, ולקרבו לעבודת ה' לקיים המצוות שבתורה.

והעונשים^א שבאים לנשמת האדם אחר יציאת הנשמה מהגוף, צריך להודיע לחבירו^א,
אולי על ידו יזכה חבירו גם כן ויעזוב דרכו הרשעה "ושב ורפא לו" (ישעיה ג, ז).

רבינו הקדוש בעל המחבר ספר אור החיים הוכיח והחזיר בתשובה אנשים פשוטים

האור החיים הקדוש התעסק להחזיר אנשים פשוטים למוטב ולקרוב תחת כנפי השכינה כדמוכח מאוה"ח פ' בלק (כג, ז) ראיתי אנשים וכו'. וגם דרשותיו סובבו על קוטב זה כדמשמע מהסכמת רבני ירושלים על ספרו ראשון לציין: "נפלאים מעשיו מהדר אזכותא דרבים והן בפיו תוכחת מוסר משום אקרובי עם אלקי אברהם ליראה את ה' ורבים מעמי הארץ מתיהדים וכו'.

התועלת שבתוכחה וגודל השכרשל המחזירים בתשובה על ידי התוכחה בזוהר, פרשת תרומה, הוא מפליג מגודל השכר של המוכיחים ומזכים את הרבים, שמונעין את הרבים מן החטא ופועלין ארבעה דברים:

ראשית - כי ידוע הוא, דהעולם נדון מחצה על מחצה, ועוון אחד מכריע בכף חובה לכל העולם, ומצוה אחת מכריעה לכף זכות; ועל ידי התוכחות, שהמוכיח מוכיח את הבריות, אם שב אחד מישראל בתשובה שלמה, נמצא, שעל ידו העולם נדון לכף זכות, ונמצא זכות הרבים תלוי בו.

הקדושה מתגברת

שנית - המוכיח מקיים מצות עשה: הוכח תוכיח וגו', ועל ידי התוכחה מתגברת הקדושה, והסטרא אחרא מוכרחת להיות נכנעת תחת יד הקדושה.

כבוד הקב"ה מתעלה ומתרומם

השלישית - גורם שכבוד הקדוש ברוך הוא מתעלה ומתרומם; ושכרו יהיה, שיזכה לראות בנים ובני בנים יראים ושלמים. לאחר מותו מוליכין נשמתו למקומות ששום אדם אחר אינו זוכה

הרביעי - כי לאחר מותו מוליכין את נשמתו בתליסר תרעי של עולמות העליונים, ולית מאן דימחה בידיה. ועליו נאמר: בריתי היתה אתו, החיים והשלום.

ועוד: שנוסף על שכרו גדול מאד, והוא זה, כי מלאך אחד ושמו יהודעית, ממונה על נשמתן של המוכיחין לשמה, והוא מביא דיוקניה דההוא מוכיח, אשר הוא מזכה את הרבים בתוכחתו ומכריע את העולם מכף חובה לכף זכות.

ובשעה שמביא ההוא ממונה הדיוקנא ההוא, כדין מלכא קדישא מברך לההוא דיוקנא בכל ברכאן, דנתברך אברהם אבינו כד קריב עובדי עבודה זרה לעבודת הקדוש ברוך הוא, כמה זאת אמר: "זאת הנפש, אשר עשו בחרן". ומעלין לההוא

ב. והסיבות והעונשים שבאים לנשמת האדם אחר יציאת הנשמה מהגוף, אם לא השלימה ותיקנה בעולם כראוי וכנכון (יסוד יוסף, מאורי האש).
ג. אבל הכלל הוא... צריך להודיע לחבירו. כלומר, שלא יסתפק להוכיחו סתם, שאינו נוהג עצמו כשורה, אלא יודיע לו גם כן העונש על החטא שהוא נכשל בו, כי אולי על ידי זה יעזוב

דיוקנא בשבעין עלמין הגנוזים, דלא זכו בהו שום בר נש אחרא, חוץ מאן דמזכה רבים על ידי התוכחה.

על ידי כתיבת התוכחה בספר ניצול מביוש הרבים

עכשין ראיתי מוכיחים חדשים, מקרוב באו, ועומדין ודורשים ברבים ומביישינ את הבריות דרך פרט וכלל, ואינם יודעין את עונשן. וה' נתן לי לשון למודים, שחברתי זה הספר, כדי שיקראו בו הבריות; ואין רוצה אני לבייש אותן ברבים, כי כל איש יודע מרת נפשו במה שעוות, ויוכיח לעצמו לתקן את הפשעים והחטאים. וכדי שלא יאמרו הבריות: אין הלומדים יודעים את מעשינו, ואין חשים לראות אותנו - דע, כי בכל קהלה וקהלה יש בני אדם, שיודעים בקלקולן של הבריות, אך מפני החנופה שגוברת אומרים: אוי לנו אם כך נאמר, ואוי לנו אם לא נאמר. לכן את אשר עם לבבי עשיתי וכתבתי קצת בדברי הגדה, שמושכין לבם של הבריות, ובדברי משל ומליצה; ואקוה לאל, שעל ידי הספר הזה מזכה אני את הרבים, וזכות הרבים יהיה תלוי בי. ואני מבקש מכל היודע לקרות בזה הספר, שישים דברי כחותם על לבו ועל זרועותיו, ויהיו לרצון אמרי פי והגיון לבי לפניך, ה' צורי וגואלי (קב הישר פרק ק"א).

גודל השכר למי שמעורר אחרים ליראת שמים

כתיב (דברים ד, י) אשר ילמדון ליראה אותי כל הימים אשר הם חיים על האדמה ואת בנייהם ילמדון, ופירש רש"י ילמדון - ילפון לעצמם, ילמדון, יאלפון לאחרים. הוכח תוכיח, ומצות מחאה, וערבות, אשר כל קיום הכלל ישראל תלוי בזה, מה אשיב לה' כל תגמולהי עלי, יהי שמו הגדול מבורך מעתה ועד עולם, עד כאן לשונו.

וראה מה שכתב בספר שו"ת מנחת אלעזר (ח"ד סי' ס"ה) וז"ל: ע"ד שנהגתי לברך שהחיינו בעת גמר חיבוריי בעה"י והביאום מביהד"פ כלול בהדרו. הנה כבר אורו עיניך המובא בשע"ת (סי' רכ"ג ס"ק י) ואת אשר ציינת שם במכתבך. אמנם תמהתי מ"ש כי בשע"ת לא נזכר מספרים רק מכל דבר שיש לו שמחה. הלא מפורש שם בשע"ת מגמור ספר ח"ת בכתיבתו ומכ"ש בהדפסתו עכ"ד, ומ"ש שם בשם מחזיק ברכה שטוב לברך בלא שם ומלכות, הנה מה יפה דברי הב"ח (או"ח סי' כ"ט) והחזיק אחריו בסברתו בישועת יעקב (או"ח סי' רכ"ה ס"ק ג') דדוקא בשארי ברכות ספק להקל ואין לברך בשם ומלכות, משא"כ ברכת שהחיינו שהוא רשות כמ"ש הטור (או"ח סי' תל"ב), ע"כ בהנאת האדם תלוי שאם הוא נהנה ומרגיש הנאה ושמחה יוכל לברך, דכיון שהוא רשות ע"כ אינו מבורך לבטלה גם אם ספק הוא שאינו מחוייב, ע"כ צריך לברך גם בספק אם רק נתרגש בשמחה, כו'. ולפענ"ד מכ"ש בגמר חיבור ח"ת בדפוס אשר לאו כל אדם זוכה, והוא דבר חשיבות ביותר, וגם שוה סך רב, שנגמר בהדרו ולאדפוס אדרא בעה"י, ע"כ נהגתי לברך שהחיינו גם בהוצאת חיבורי מנח"א ח"א וח"ב בפני אממור"ר רבן של ישראל זי"ע בחיים חיותו נהגתי כן. ומח' חיים יזכנו לזכות את הרבים תמיד ויעמדנו בקרן אורה. בכח התורה. ונוכה לגאולת עולם בב"א, עכלה"ק.

ואם בארזי התורה נפלה שלהבת השמחה בלבם בעת הדפיסו ספריהם, על אחת כמה וכמה לאזובי קיר כמוני היום ובפרט בדור שפל כזה שנתקיים במלוא מובן

המלה "ואין תוכחה" (סוטה מט עמוד ב'), חובה מוטלת עלינו להודות ולהלל ולשבח את בוראי על חלקי.

ידועים דבריהם ז"ל בתפלת ר' נחוניא בן הקנה (ברכות כ"ח ע"ב) בכניסתו מהו אומר יהר"מ שלא יארע דבר תקלה על ידי ולא אכשל בדבר הלכה וישמחו בי חבירי ולא אומר לא על טמא טהור ולא על טהור טמא כו', וביציאתו הוא נותן הודאה על חלקו עיי"ש, ולכן גם אני עני כמוני היום עם צאת הספרים האלו בסייעתא דשמיא לרשות הרבים, אשר יחד עם ההודאה על חלקי הנני בזה בתפלה שלא אכשל בדבר הלכה וישמחו בי חבירי ח"ו.

להוכיח חבירו בעיני שכר וענש

מצוה גדולה זו של תוכחה אשר היא כה רבה שמביאה לאדם כל כך הרבה זכויות ומסירה ממנו כל העוונות של כל בית ישראל, אין לה דורשין וכמת מצוה חשובה, על כן החיוב לרדוף אחריה לקיימה כמו שכתב הספר חסידים סעיף כ"ה וז"ל: כל מצוה שאין לה דורש ואין מי שיבקש אותה תדרשנה לפי שהיא כמת מצוה¹¹ ומצוה שאין לה רודפים רדוף אחרי¹² לעשותה¹³ שהמצוה מקטרגת ואומרת כמה גרועה אנכי שנתעלמתי מכל וכו'¹⁴.

אצל מר אבא ז"ל היו כל מצות התורה שוות, לא היה אדוק באחת יותר מחברתה, אמנם במצוות שהעם מזלזלים בהם, התחזק בהן ביותר אומץ, והיה משנן כמה פעמים דברי ספר חסידים שמצוה שאין לה עוסקים היא בדמיון מת מצוה שהיא דוחה הכל ולפיכך הרחיב והעמיק כ"כ במצות שבין אדם לחבירו, שבני אדם מקילין בהם ביותר, ועוד יותר בחלק סור מרע שבהם. [כי בחלק עשה טוב שבין אדם לחבירו, עומדים אנו תמיד במעלה יתר מכל משפחות האדמה כידוע] (שיחות החפץ חיים אות ס"ז).

ובספר קב הישר (פרק ס"ד) וז"ל: וכן איזה מצוה שאתה רואה שבני אדם נוהגים בה קלות ראש ומעט המה שמקיימין אותה, הנה מצוה זו בודאי ממתנת ומצפה עד כי יבחר בה איש כשר וישר להזהר בה, ולעורר רבים על מצוה זו לקיימה באהבה לכבוד קוב"ה וכו', וד"ז נלמד מזוה"ק (פ' תרומה) וז"ל:

ר"י ור"ח אזלי באורחא והוה סיעו מעין אבתריהו, אמר ר"י אית לן לעסקא באורייתא ולאשתדלא במילי דאורייתא דהא קוב"ה אזיל ואיתלוי בהדי דעסקין

ה. עיין תנחומא שמות על הפסוק "וילך משה וישב אל יתר חותנו" מכאן אתה למד כל מי שמקבל על עצמו לעשות מצוה ואין עושה אותה [ר"ל אין אחר בלעדו עושה המצוה הזאת] אין אותה מצוה פוסקת מזרעו כו'.

ו. כדמצינו בויק"ר פי"ט ספר משנה תורה עלה ונשתטח לפני הקב"ה אל רבש"ע כו'.

דרכו הרשעה ויזהר ביותר מלהכשל במ עוד (מאורי האש, לפי ביאור אשכנז).

ד. בעבה"ג משוחר טוב ס"פ י"ב כשירים הקב"ה ויפרסם מצוות הבזויות בתורה, ובזוהר תרומה קנ"ה ב', עת לעשות לה' הפרו תורתך כו' אית לון לחגרא חרצן כו'.

באורייתא, פתח ר"ח ואמר עת לעשות לה' הפרו תורתך, הכי פירושו כשאתה רואה בנ"א עוזבים תורה או איזה מצוה שנוהגין בה קלנא לבלתי לקיים אותה, אזי הירא והחרד לדבר ה' יאזור כגבור חלציו לזרז בזריזות רבה ולעורר אנשים ויאמר קומו ונתחזקה בתוה"ק או במצוה שאין לה דורשין ונרוממה אותה מירידתה אשר עזבהו בני אדם זמן רב, ועכשיו נכוון לקיימה לקוב"ה, אז אשרי אדם אשר יעשה זאת, ואשרי נשמתו, וזהו עת לעשות לה' וכו' וכל הזריז והזהיר נקרא זריז ונשכר עכלה"ק.

ובעצם הדבר של עריכת ספרים והפצתם בעולם כבר הקדימנו בזה אבי אומתינו אברהם ע"ה בקרבו את הבריות תחת כנפי השכינה וכלשון הרמב"ם (פ"א מה' עכו"ם הלכה ג) ז"ל: ... והתחיל לעמוד ולקרוא בקול גדול לכל העולם ולהודיעם שיש שם אלוה אחד לכל העולם ולו ראוי לעבוד והי' מהלך וקורא ומקבץ העם מעיר לעיר וממלכה לממלכה עד שהגיע לארץ כנען והוא קורא שנאמר ויקרא שם בשם ד' אל עולם וכיון שהי' העם מתקבצין אליו ושואלין לו על דבריו הי' מודיע לכל א' וא' כפי דעתו עד שיחזירהו לדרך האמת עד שנתקבצו אליו אלפי' ורבבות והם אנשי בית אברהם ושתל בלבם העיקר הגדול הזה וחבר בו ספרים והודיעו ליצחק בנו, וישב יצחק בגרר מלמד ומזהיר, ויצחק הודיע ליעקב, ומינהו ללמד וישב מלמד ומחזיק כל הנלוים אליו, ויעקב אבינו למד בניו כולם והבדיל לוי ומינהו ראש והושיבו בישיבה ללמד דרך השם ולשמור מצות אברהם עכ"ל. **הרי שאברהם אבינו ע"ה כבר חיבר ספרים בעניני היהדות ושלחם כדי להפיץ ולהודיע על ידי כך שה' אל עולם.**

בא וראה כמה גדול שכר המחזיר בתשובה

איחא בזוהר חדש פרשת לך ז"ל: ואמר ר' אבהו בא וראה כמה שכרו של אדם העושה לאחר לחזור בתשובה מנ"ל ממה דכתיב "ומלכי צדק מלך שלם". תני ר' חייא רבה בשעה שנשמת הצדיק המחזיר בתשובה לאחרים, יוצא מן הגוף מיכאל השר הגדול המקריב נפשות הצדיקים לפני בוראו (אינו ר"ל קרבן ממש אלא שהוא מקרב אותם ומביאם בהיכל ה' ומספר שם גדול זכותם) הוא יוצא ומקדים שלום לנשמתו של אותו צדיק, שנאמר "ומלכי צדק" זה מיכאל ראש שומרי שערי צדק "מלך שלם" זה ירושלים של מעלה הוציא לחם ויין שהקדים ויצא לקראתו ואמר לו שלום בואך עכ"ל. וגם בעוה"ז יזכה שימשך עליו חוט של חסד עבור זה וממילא ימצא חן בעיני הכל כדאמרינן בתמיד (דף כ"ח:).

החובה להזהיר את אחרים

פוק חזי מה שכתב בספר יסוד ושורש העבודה (שער ז' פ"ד) ז"ל: ואין די להפקיע את עצמו בלבד בזהירות ההשגחה על עצמו, אלא על הכלל כולו יצא להזהיר אחרים גם כן, ואשרי חלקו למי שמשדל לזכות הרבים בזה, עד כאן לשונו.

ובספר חובת הלבבות שער אהבת השם פרק ו' וזהו לשון קדשו: וכן מי שאינו מתקן אלא נפשו בלבד תהי' זכותו מעוטה ומי שמתקן נפשו ונפשות רבות תכפל זכותו כפי זכיות מי שמתקן לאלקים, עד כאן לשונו.

ואמרינן בסנהדרין (דף צ"ט; וע"ע ב"מ פה: סנהדרין יט:) כל המלמד בן חברו תורה

מעלה עליו הכתוב כאלו עשאו שנאמר "ואת הנפש אשר עשו בחרן"

איתא בזוהר חדש דף ס"ב כרוזא כריז בכל יומא זכאין אינון דמשתדלין באורייתא

ואינון דמזכין להון לאחרנין ואינון דמעבירין על מדותיהן. ובזה יקיים ג"כ

הפסוק דואהבת את ה' אלקיך שפירושו ג"כ שתאהב אותו על בריותיו כמדת אברהם

אבינו שקירב את הבריות תחת כנפי השכינה ולמדם דרך ה' כדאיתא בספרי וברמב"ם.

ממה נובע החיוב על כל איש מישראל להציל את אחיו מלסור מדרך ה' - היכן נצטווינו

על זה, ראה מה שכתב החפץ חיים הק' זי"ע:

החובה להצלת נפשות ישראל בזריזות - מואהבת את ה' אלקיך

כתוב בתורה ואהבת את ד' אלקיך וכתוב הרמב"ם שמצוה זו כוללת שנהי' קוראים

לבני אדם כולם ולעבודתו יתעלה ולהאמין בו כמו שאם תאהב איש אחד תספר

בשבחיו ותרבה בהם ותקרא בני אדם לאהוב אותו, כן כשתאהב אותו יתעלה באמת

אתה קורא בלי ספק הסכלים והפתאים לידיעת האמת אשר ידעתו.

בספרי זי"ל: ואהבת את ד' אלקיך אהבהו על הבריות כאברהם אביך שנאמר את

הנפש אשר עשו בחרן.

הנך רואה בעליל שהזריזות איש את חברו לקיום דת ד' הוא עצם המצוה של אהבת

ד' שאנו קורין בכל יום בבוקר ובערב.

והנה כהיום שנתרבה בעוונותינו הרבים מצד היצר הרע פירצות גדולות בכל עבר

והוא ממש כאש בוער ורוצה לכלות כל חלקה טובה מצוה רבה שימצא בכל

עיר כנגדה חבורה של יראי ה' להחזיק הדת בכל נפשם (חזו"ד להח"ח זצ"ל).

כמה עמל ויגיעה רבה חייבים להתייגע להשיב נפש ישראלי התועה מן הדרך

כתוב בתורה "כי תפגע שור אויבך או חמורו תועה השב תשיבנו לו" וכתוב בפרשת

תצא "לא תראה את שור אחיך או את שיו נדחים וההתעלמת מהם השב

תשיבם לאחיך". וכתב הרמב"ן שנדחים מורה שהרחיקו לברוח ומזה נוכל להתבונן,

אם חסה התורה כל כך על ממונו של ישראל אפילו על חמורו או שיו שתעה והרחיק

מן הדרך והוצרך עמל רב להטותו הדרך וכ"ש כמה צריך לרחם על נפש הישראלי

שתועה מן הדרך אפילו אם יצטרך עמל רב ולראות להשיבו אל דרך האמת.

"השב תשיבם" דרשו רז"ל אפילו מאה פעמים, וכמו כן בענינו אפילו צריך מאה

יגיעות עלינו לעסוק בהם להטות צאן אובודת לידיעה הבורא ועבודתו (שם).

מאלה שה' נתן בלבם חכמה ותבונה והיה בכוחם להציל ההמון על ידי הדרשה

ברבים יתבקשו הנפשות האובדות

והנה נמצאים מבעלי תורה ויראי השם שד' נתן בלבם חכמה ותבונה והי' בכחם

לרפאות שבר עמנו והחיוב עליהם לקרא בגרון וכשופר להרים קולם לדרוש

ברבים להציל ההמון ממים הזדונים מאנשי רשע ממתעים וממדיחים שלוחי דסט"א ולהשריש בלבם אמונת השם יתברך ולחזק לבם בצוק העתים לחזקם ללימוד תורה הקדושה ולקיום המצוות ואם לא יעשו ככה יתבקשו מהם נפשות האובדות ועל זה רמז הנביא [יחזקאל ל"ד] בן אדם הנבא וכו' את הנחלות לא חזקתם וכו' (שם).

והודעת להם את הדרך - רוב החוטאים בזמננו (בזמן הח"ח) רק תועים כשה אובד - מצוה רבה לרחם עליהם להשיבם לבעליהם

ובאמת אפילו החוטאים בזמננו מצוי ברובן שאינם להכעיס ח"ו רק תועים על ידי פושעים שמתעים אותם והרי הם כשה אובד שאינו יודע הדרך לשוב לבית בעליו ומצוה רבה לרחם על נפשות התועות להורותם הדרך הנכונה וכמו שכתוב והודעת להם את הדרך אשר ילכו בה (שם).

גודל החיוב בזה מטעם לא תעמוד

והדבר דומה למי שרואה את חבירו טובע בנהר או שאר סכנה שמצוה להצילו ואסור לעמוד על דמו "לא תעמוד על דם רעך", ואם אין בכחו להצילו בעצמו מחויב לשכור אנשים להציל ואם נתעצל בזה עובר בלאו דלא תעמוד וכו' [כמו"ש בחו"מ תכ"ו] או אם רואה לחבירו שנחלה במחלה עצומה ומרוב חלישת דעתו רוצה לאכול דברים הגורמים מיתתו בוודאי מחויב בכל כחו למנעו מזה וכמו כן כשאנו רואים אנשים שמרוב חלישת דעתם וגודל טרדותם בהבלי הזמן נשתכח מהם תורת ה' וגודל חיוב קיום מצותיו ועי"ז באים לעבור על דברים שיגמרו לכרות נפשם מארץ החיים בוודאי אסור לנו להתעצל מלזרזם לקיים את דברי ד' כדי שלא יחול עליהם חרון אף ד' כי הקב"ה מאריך אפי' אבל לבסוף גבי דיליה (שם).

מדין ערבות כמה צריך להשתדל בזה

הנה ידוע שבעת שקבלנו התורה מאת ד' לא על עצמנו בלבד קבלנו כי אם שנקיים כל מה שיהי' ביכלתנו לחזק קיום התורה אצל שאר בני ישראל וכלנו ערבים זה לזה, כמו"ש הנסותרות לד' אלקינו והנגלות לנו ולבנינו וכו' וכפירש"י, לכן הדין שכל אחד מישראל יכול להוציא את חבירו אפילו הוא בעצמו יצא כגון קידוש ותקיעת שופר.

ועתה נתבונן אם ראובן נעשה ערב לשמעון אחיו, על כמה אלפים כתרים, ורואה ששמעון רוצה ליקח איזה עסק והוא מכיר מכבר את העסק ההוא כי הוא רע ומר ויפסיד בזה כל מעותיו, כמה מההשתדלות הי' ראובן עושה למנוע את שמעון אחיו מהעסק הרע שע"ז יחזור החוב אליו, וכן בענינו צריך האדם לידע דאם יכול למנוע את חבירו מאיזה עון על ידי תוכחה וכדומה או את אנשי עירו והוא מתעצל בזה יתפש באותו עון.

בחפצי שמים צריך לבקש עצות ותחבולות כחפצי עצמו

ואל יחשוב האדם שיפטור עצמו במה שלא החזיק בקיום התורה מפני שלא היו דבריו עושין רושם, כי חפצי שמים צריך לחשוב עכ"פ כחפצי עצמו ובחפצי

עצמו ידוע אפילו עסקו הולך בענין רע אינו מתייאש ממנו אלא הולך ליודעים ומבינים ושואל בעצתם ועושה תחבולות לתקן עסקו, והקב"ה עוזר לו, ומצוי הדבר שלבסוף ירויח מהעסק, ואף בזה אלו הי' חפצי שמים שקולים וחשובים אצלו כרצונו, הי' מחפש עצות ותחבולות איך להקים הדת שלא יתמוטט, ובודאי הי' הקב"ה ממציא לו עצה ועזר, וזה שאמר בכל דרכיך דעהו וכו', ר"ל באותן הדרכים שאתה מתנהג בעניני עצמך, תתנהג בחפצי שמים לחפש עצות ותחבולות, ואז הקב"ה יאיר עיניך ויעמוד לימינך שיתרומם קרן התורה וקרן ישראל על ידך (ע"כ תוכן דברי החפץ חיים בספר חוה"ד).

אסור לדחות הצלת הכלל מיום ליום - הדוחים נקראים בשם מרצחים

"איכה היתה לזונה קרי' נאמנה" הכוונה אפשר לומר כי ישעי' הנביא תמה ואמר, איך ועל ידי מה הגיע עיר קדשנו ירושלים עיר הנאמנה להיות כזונה, על זה אמר "צדיק ילין בה" שבעת שהגיע לעשות דבר טוב וצדק ולתקן מכשולים, אז דחו הדבר מיום אל יום וזה שאמר "ילין בה" אבל במעשה המצוה שבאה אליהם המצוה על דבר רע וזרו עצמם לעשות אותה תיכף ומיד וזה שאמר "ועתה מרצחים" על כן הגיעו עד מדריגה התחתונה, כי מצוה הבאה ליד האדם צריך לזרז בה ולקיימה תיכף כמ"ש מצוה הבאה לידך אל תחמיצנה (רפואת הנפש בשם ר"י לאנדא).

מה נמתקו מאד דברי החפץ חיים זי"ע בהקדמתו לספרו שמירת הלשון בענין שאם אין מקיים מצוה אחת ממצוות התורה הרי הוא מחוסר אבר זה שהוא

כנגד מצוה זו

... כי ידוע הוא דכל אדם יש לו רמ"ח אברים ושס"ה גידים רוחניים, ועליהם מלובש הרמ"ח אברים ושס"ה גידים גשמיים, כמ"ש "עור ובשר תלבישני ובעצמות וגידים תשכנני" (איוב י), הרי שהזכיר הכ' עור ובשר וגידים ועצמות, ולא קראו רק בשם לבוש וסכך כמ"ש תלבישני תסוכנני ואת מי הלביש אם לא להנפש אשר בקרבו שהוא הוא עצם האדם, ועל כל אבר ואבר של הנפש מלובש מלמעלה אבר הגוף המכונה כנגד אבר ההוא כמו הבגד על הגוף, וכנגד זה נתן לנו הקב"ה רמ"ח מ"ע ושס"ה ל"ת, והם מחולקים ג"כ על האברים, דיש מצוה שתלוי ביד, ויש מצוה שתלוי ברגל, וכן שאר כל אברים, כמ"ש בספר חרדים.

וכשאדם מקיים בעוה"ז איזה מצוה באיזה אבר שורה לע"ל אור ה' על אותו אבר ואותו אור הוא המחיה את האבר ההוא וכן כל מצוה ומצוה. נמצא דכשהאדם מקיים הרמ"ח עשין אז הוא האדם השלם המקודש לה' בכל אבריו וזהו מש"כ בפרשה ציצית "ועשיתם את כל מצותי והייתם קדושים לאלהיכם" אבל אם חס ושלום יחסר לו מצוה אחת מרמ"ח עשין שהשליכה אחר גוו ולא עשה תשובה על זה יחסר לו לע"ל בנפשו האבר המכונה נגד המצוה ההיא וזהו מ"ש בברכות (כ"ז א) מעוות לא יוכל לתקון זה שביטל קריאת שמע של ערבית או ק"ש של שחרית או תפלה של ערבית או תפלה של שחרית, וכשהאדם זהיר מלעבור על הלאוין

שבתורה הוא ממשיך אור הקדושה על גידי נפשו וכשלא יזהר יהיו ח"ו מקולקלין כמו שמבואר באורך בספר שעה"ק (פ"א), ע"ש.

ומזה יוכל להתבונן כל אדם איך שצריך להיות זהיר בכל התרי"ג מצות בכל כחו בימי חייו. כי הם הם הממשיכין חיותו לנצח באברי גידי נפשו [וזהו שכתוב בפרשת אחרי "ושמרתם את חקתי ואת משפטי אשר יעשה אותם האדם וחי בהם" וגו' ולא כתיב וחי עבורם, להורות לנו שאור המצוה גופא היא חיותו לע"ל] כמו שכל אחד רוצה להיות שלם בכל אבריו בעוה"ז שלא יהיה בעל מום אף באבר קטן שבקטנים, עכ"ל.

ובפרט בענין מצות התוכחה שהיא מכח הערבות מלבד זה כשאין מקיימה תחסר לו מצוה זו והוי מחוסר אבר אחד מרמ"ח איבריו שהיא נגד מצות התוכחה, הרי גם באין מוכיח נתפס על עון השני והזולת שעוברין על כל עבירות שבתורה רח"ל ונכשל בהם וכאילו הוא בעצמו עבר על כל התורה כולה מחמת שכל ישראל ערבין זה לזה ונמצא על ידי כך שאין אפילו אבר אחד מכל רמ"ח איבריו שלם והוי מחוסר כל האיברים ובעל מום נורא. והוא כולו בלי חיות ואור. ואיך יראה לע"ל אדם בלי איברים, האם בכלל שייך יצור כזה או בריה כזו.

החפץ חיים מתאר הענין ביותר, שאדם בלי איברים באמת לא יהיה לו במה לקום בעת התחיה וזהו לשונו בהקדמתו למשנה ברורה הלכות שבת:

וגם צריך לדעת הרמ"ח מצות שבתורה שהטיל השם יתברך על האדם לזכרם ולשמרם הוא נגד הרמ"ח איברים שבאדם, וכי היכי דבאברים נמצא אברים שונים, יש שאין הנשמה תלויה בהם כמו היד והרגל וכדומה דאף אם יחסרו אף שההפסד הוא רב מאוד מאוד אעפ"כ נקרא רק בשם בעל מום, ויש שעל ידי חסרונותיו אינו יכול לחיות על פני תבל כגון שניתז ראשו או שנקרע סגור לבו ששם הוא מקור החיים, כן הוא גם כן בעניני מצות השם יתברך שעליהן גם כן כתיב "אשר יעשה האדם וחי בהם" ונאמר "כי היא חייך ואורך ימך" ועוד פסוקים הרבה כהנה המורים לנו כי עיקר חיי הנפש לעולם הבא תלוי בקיום התורה.

כל מצוה שברמ"ח מצוות מחיה את האבר שברמ"ח איברים

יש מצוות שאפילו אם פשע האדם ועבר עליהם הוא נקרא לעולם הבא רק בשם 'בעל מום' [וגם זה גנאי גדול הוא לנצח, דידוע מה שכתב הרח"ו בשער הקדושה, וכן הגר"א במשלי, דהחבלה ימצא לנצח בנפשו באותו האבר שפשע בו על רצון הש"י, ונמצא דאם לא הניח תפילין אף אם יקיים כל המצוות יהיה בעל מום בידו ונמצא כשיקום לעת התחיה כל ישראל יעמדו חיים וקיימים בכל אבריהם והוא יהיה בעל מום ביד השמאלי הזה לנצח דבזכות מצות התורה שאדם מקיים באבריו הם זוכים לחיות לעתיד חיי עולם - כל מצוה שברמ"ח מצוות מחיה את האבר שברמ"ח השייך לו - וכמו שאנו אומרים וחיי עולם נטע בתוכנו וכיון שעבר בשאט נפש על המצוה ההיא אין לו מי שיחיה את האבר ההוא וכמה יתמרמר אח"כ האדם ההוא על זה שהכל ידעו את גודל המרותו בד' במצוות תפילין וכן כה"ג אם יהיה בעל מום בשאר

איברים על ידי שארי דברים שקלקל וכמו דאיתא בתרגום קהלת על הפסוק "סוף דבר הכל נשמע" דהיינו שלבסוף הכל יתפרסם לעיני כל ועל כן את האלקים ירא ואת מצותיו שמור כי זה כל האדם ור"ל שהרמ"ח מ"ע ושס"ה לאוין שנשמר האדם בימי חייו יבנה לעתיד כל האדם ונמצא כשיקום ויהיה בעל מום באיזה אבר או שיתקלקל לו איזה גיד מגידו [המכונים נגד שס"ה לאוין שבתורה] יתבוננו הכל איזה מ"ע או לאו עבר בשאט נפש וכמה קלון וכלימה יסבול עי"ז לנצח].

ענין שמירת שבת היא יסוד אמונה

ויש ענינים שהם נגד הראש והלב שהם עיקר חיות נפש הקדושה כמו אמונה בד' ובתורתו וענין שמירת שבת דהוא ג"כ יסוד האמונה דאם יחסר לו ענינים ההם כבר נסתלק כל עיקר החיות מנפשו הקדושה וכשהוא חי בעוה"ז הוא חי רק בנפש הבהמית שלו ולא יהיה לו במה לקום בעת התחיה, עכ"ל.

העצה שטיכסנו בענין הדפסת ספרים

על ידי שנדפיס ספרים על הזוהר הקדוש ונשלח לכל יהודי ונפיצם על פני תבל היא הכי טובה והכי מועילה דוגמת המשל שכתב המנחת שבת בהקדמתו שהוא כמו כלי קרב כזה שגם החלש יכול להחזיקו ביד אחת ולירות בו בקלות בלי שום עמל ויגיעה, וגם החץ אשר בתוכו הגם שהוא קטן נתחלק לאלף חיצים קטנים, שכל חץ קטן יוכל להרוג איש חיל אחד. בכלי קרב זה אפשר לנצח את כל האויבים הקמים, בהדפסת ספרים ושילוחם הוא כמו יריה מכלי קרב כזה חץ כזה שבבת אחת יכול להגיע למיליוני אנשים ובמקומות הכי רחוקים בעולם ולעשות פעולה רצויה ולהשיג מטרה נכונה בשוב ה' שבות עמו וישא משלו ויאמר:

הכלי קרב הכי הטובים והמצויינים ביותר

"משל למלך אחד קטן אשר הוכרח לצאת למלחמה נגד אויביו שאר מלכים אשר המה גדולים וגיבורי כח ואנשי חיל עד מאוד וירא לנפשו בזוכרו נגד מי שצריך להלחם. מה עשה שלח אחר בעלי מלאכה עושים כלי קרב ושכרם להכין לו כלי קרב הרבה וטובים ללחום בהם יען שצריך לצאת למלחמה כבידה, והנה הבעלי מלאכות הנ"ל השתדלו והתחכמו במלאכתם ועשו עבורו הרבה כלי קרב טובים, היינו למשל, מין הנקרא רימאטיס אשר בכל אחת מהם יוכל להרוג בה למשל מאה אנשים בירייה אחת, והוטב הדבר מאד בעיני המלך, ואח"כ שמע המלך הנ"ל אשר במדינת ענגלאנד יש בנמצא בעלי מלאכות היותר חכמים והיותר גדולים מבעלי מלאכות הראשונים בענין עשיית כלי קרב, ושלח גם אחריהם והבטיח להם הון רב כמה שירצו לעשות לו כלי קרב הטובים ביותר. והנה כאשר הבעלי מלאכות מהענגיל לאנד ראו את הכלי קרב של הבעלי מלאכות הקודמים להם אמרו להמלך הנה אמת הוא שהכלי קרב הם טובים וחזקים מאוד, אך שיש בהם חסרון אחד והוא, שכל כלי קרב מהם היא כבידה מאוד וירייתה היא בכבדות וצריכים הרבה אנשים לעבוד עמה בעת ירייתה ובכח הרבה האופן שעל ידי ירייתה פעם אחת נעשו כל האנשים היורים בה עייפים ויגיעי

כח עד שצריכים לחפש אנשים אחרים ליירות בה בפעם השנית, כי האנשים אשר ירו בה בפעם ראשונה צריכים לנוח זמן הרבה עד שינוחו מעייפותם ויגיעתם אשר הגיעם מירייה ראשונה, ואתה מלך קטן ואנשי חיל שבמדינתך מעט ומה תעשה כשתתמהמה המלחמה וכל אנשים יעפו ויגיעו ולא יהיו לך במה ללחום, כי אין לך לדמות להמלכים הנלחמים נגדך יען שהמה יש להם אנשי חיל הרבה וכשאלו יעפו ויגיעו יש להם תיכף הרבה אחרים להעמיד במקומם ולכן די להם להלחם עם כלי קרב כאלו מה שאין כן אתה.

אך עצתינו אמונה ונכונה לטובתך הנה כפי שזה מקרוב אשר אנחנו חידשנו בחכמתינו מין כלי קרב חדש והוא בכמותו ואיכותו קטן וקל אשר כל אדם אפילו חלש כח יכול להחזיקו ביד אחת ולירות בו בקלות בלי שום עמל ויגיעה, ועוד זאת שנמצא בתוכו מין חץ כזה אשר לאחר יציאתו מהכלי קרב הוא נתחלק לאלף חצים קטנים אשר כל חץ קטן יוכל להרוג ולאבד איש חיל אחד ואם תעשה כלי קרב כזה יוכל להיות שתוכל את אויבך הקמים נגדך, וישמע המלך לעצתם ושכרם לעשות לו כלי קרב כנ"ל, וכאשר אמרו לו כן היה שכבש בהם כל המלחמה בנקל ובלי שום עמל ויגיעה ונעשה אח"כ מלך גדול, עכ"ל.

מדברי החפץ חיים הנזכר לעיל נלמד מה עלינו לעשות, למען לא נתעיף ולא נתיגע ונצטרך לחיל רב אנשים מרובים שאין בכוחינו וביכולתנו להעמיד כל כך הרבה אנשים על זה כדי להגיע לכל היהודים בכל העולם לקיים לבלתי ידח ממנו נידח, הגם שכלי היריה באופן זה מועיל אבל אין האפשרות בביצועה, אכן לפי דרכינו שהוא דומה לכלי קרב חדש ומועיל בפעם אחת וברייה אחת - פעולה אחת - שאין צורך בזה לחיל רב.

וכן הוא גם ברוחניות שכדי להגיע עם הספרים של הזוהר הקדוש לכל יהודי ויהודי על ידי שיתרום 5 ש"ח לספר ובכך ידפיס אלפים ורבות ספרים ויוכל להגיע לכל יהודי ויהודי.

ובזה יצאתי ידי חובת תשובה למבקרי מומים שונים שאין מטרת האמת נגד פניהם. והנה כאן מקום אתי להתייבב לפני מלכים ולהציג לפניהם את סדר עבודתי בספרי ולבאר סבת חלוקת הספר לכמה חלקים.

בראשית עבודתינו היה מחשבתינו להדפיס הספרים הכמות אשר בו יבוא רק עניני שחר ועונש ויראת שמים, אבל כשלקטנו את רוב הענינים מזוהר הקדוש ועוד, נתלהבנו וראינו שכל ההזנחה של הדור שלנו הוא אך ורק בגלל שאין לוקחים בחשבון גודל החיוב המוטל עלינו על כל אחד ואחד האחירות בעניני תוכחה וללמד את חברי ענינים הנוראים של עיקרי האמונה בהשארת הנפש של שחר ועונש, אשר כל הספר קב הישר וראשית חכמה וחובת הלבבות מנורת המאור שבט מוסר אורחות צדיקים רבינו יונה מסילת ישרים כותבים שזהו היסוד הגדול ללמד את חברי דברים אלו כדי שכך יוכלו לקיים כל מצוות התורה ובפרט עניני יסודי הדת כמו שמירת שבת

טהרת המשפחה חינוך צניעות כשרות תפילין מזוזות וציצית תורה ותפלה וכו'. וגודל שכר מי שמזכה את חבריו להוכיחו ולקרבו לתשובה שלימה ועל ידי זה יזכה לזכות לכל מצוות התורה שחבירו עושה, שגדול המעשה יותר מן העושה כמבואר בפנים מהגר"א ז"ל. וכך עוד רבנים ויחידים ישימו לב על הענין הנורא והנשגב הזה אשר כל קיום היהדות תלוי בזה כמבואר באוהחה"ק פ' נצבים, ובחינוך ועוד, וליתר שאת להוסיף עוד כמה דברים המסתעפים מנד"ז.

ולחקל על הלומדים, חלקנו את הדיבורים הארוכים, לקטעים קטנים וקצרים, ועשינו כמה תיקונים, בסימני פיסוק ונקודות ותוכן הענינים, ובאיזה מקומן של שבחי"ם, הוספנו גם כמה ביאורים, הערות ועיונים, וקצת מראה מקומות, ותיקוני טעיות, אשר בדפוס מצויות, ובעיון קל ניכרות, על מנת לעזור להמעיין. ואמנם בגוף הדברים, לא עשינו ח"ו שום שינויים, אפילו כחוט השערה, כדי שלא לחרוג מכוונת האמת, והצגנו הכל על מקומו, בצביונו ובצורתו, ובציון המראה מקום ממקורו, ונקוה להשם יתברך שרבים ילכו לאורו, ויקיימו המצוות האלו כהלכתה.

וראיתי בספר פלא יועץ (ערך אסיפה): כמה טובה עשו לנו רבותינו בעלי אסופות הקדושים אשר בכל דור ודור זכו וזיכו רבים זכות רבים תלוי בהם, שאלמלא הם נשתכחה תורה מישראל, ובפרט אנן דור יתום טרדות הזמן רבו עלינו ומי הוא זה אשר תשיג ידו להיות כל הספרים נמצאים אצלו, וכן יעשו בכל דור ודור כל תלמיד חכם אשר חננו ה' דעת וספרים הרבה ישתדל להועיל לרבים ויעשה אסופות כי ה' עליו, מקצורי דינים, מכללות, מהקדמות לדרושים, מתוכחות מוסר וכדומה, ואל יחושו ללעג השאננים שאומרים מה הועיל החכמים לשנות לנו הידוע אין זה כי אם ללקט כסף וליטול השם שהוציאו ספרים, אלו הם ממזכי רבים זכות רבים תלוי בהם, ע"ש.

וראה מה שכתב בספר סגולות ישראל בהקדמתו וז"ל: ומצאתי בהקדמה לספר מנחת שבת שהביא בשם הקדמה לספר תו"ג להגאון בעל חוות דעת ז"ל שכתב בשם מאמר החכם דאם יש דבר טוב אחד בספר הוא מגין על כל הספר עכ"ל, ועיין בספר בכורי אביב ממה שכתב על פסוק קהלת ויותר מהמה בני הזהר שכתב בשם הגאון בעל חוות דעת ז"ל שכדאי להדפיס ספר שלם על ספק חידוש אחד אמתי, ובא וראה כמה כרכורים יכרכרו ההמוני על ספק ריוח מטבע אחת מזהב ומכסף אשר במחירה ימלא בטנו והיה לקיא צואה, וזה חלק הנפש ממעל לחדש בתורת ה' ולהודיע לרבים כמו שכתוב בספר חסידים בסימן תק"ל, ע"ש, עכ"ל. וזכר לדבר זה נראה לי מכתובות (דף כ"ז), דאם יש מחבואה אחת מצלת על כל הכהנות, ע"ש. ועוד יש ראייה מאב"י דכתיב ב' יען נמצא בו דבר טוב והבן. וכמו כן אני אומר שאף אם ספרי הנוכחי לא יהיה לתועלת רק לאחד בעיר בדבר אחד די לי גם כן, ובפרט שאקוה להשם יתברך שלא לאחד בלבד יהיה ספרי הנוכחי לתועלת אלא אפילו לרבים.

צאן וראו שכמה גדולים וחכמים חברו כמה ספרים בכללים ושיטות אשר אין שום חידוש נמצא בדבריהם, רק מה שסדרו הכללים והשיטות, בסדר שיוכל כל

מלומדי למד למצוא מה שצריך בלי שום יגיעה וחיפוש כנודע, הגם שאין שום צורך בדבריהם, רק אפשר לאחד בעיר, ואם כן מכל שכן סספרי הנוכחי אקוה להשם יתברך שיהיה נצרך, ולתועלת הן להלומדים, והן להחסידיים, והן להבעה"ב, כל איש ישראל עם סגולה ימצא איזה דבר אשר יהיה לו לצורך הן בגשמיות והן ברוחניות, והשם יתברך יזכנו שכל ימי חיי אהיה ממזכי את הרבים [כידוע מארז"ל יומא (דף פ"ז) המזכה את הרבים אין חטא בא על ידו, ועיין לרבינו הבית יוסף ז"ל בסוף חיבורו לחושן משפט שהתפלל שיתפשט ספרו הבית יוסף בכל ישראל למען יהיה בכלל מצדיקי הרבים, ע"ש, ואם רבינו הבית יוסף ז"ל התפלל על זה מה יענה איש כמוני], ואזכה עוד לעבוד את השם יתברך במנוחות הנפש ובשלות הגוף בלי שום יסורים ח"ו אכ"ר, עכ"ל בספר סגולות ישראל.

יתן ה' שימצא ספר זה חן ושכל טוב בעיני ציבור היראים את דבר ה' שאליו הספר מופנה בעיקר, וששבילו כל מאמץ כדאי ומשתלם, ויאירו דברי הספר את עיניהם של ישראל בכל מקום שהם לדבוק ולייך בדרכי הצדיקים המובאים בהספר לזכות וליאור באור פני מלך חיים, וזכותם של הצדיקים הנ"ל יגינו עלינו ועל כל בני ביתנו, להשלים משאלין דלבאי ולבא דכל עם ישראל לטב ולחיין ולשלם אמן כן יהי רצון.

חיבור הנוכחי מטרתו להקל מעול הציבור לדפדף בספרי הפוסקים לידע דינים היותר נחוצים ורגילים בנושאי שכר ועונש, ועניני יראת שמים, אשר בלעדן אי אפשר לקיים מצוות אפילו כיהודי פשוט, כאשר עיני כל תחזנה משרים.

יהי רצון שיערה ה' עלינו רוח טהרה ונזכה לטהר לבבנו לעבוד ליוצרנו בכל כוחנו ובכל נפשנו ובכל מאודנו עד שישלח לנו משיחנו ויקבץ נדחנו במהרה בימינו אמן. וזאת למודעי שהספר הזה מותר ומצוה לכל אחד להדפיס כמה שרוצה באיזה לשון שרוצה, וכל המזכה את הרבים זכותו עומדת לעד וזוכה לבנים צדיקים.

ובסיומא דמלתא תפלתי להשם יתברך שאל יאמר פינו דבר שלא כרצונו, ויהי נא אמרינו לרצון לפני אדון כל. זכות כל הצדיקים, גאונים וקדושים, שהבאנו דבריהם הטהורים, ועל פסקיהם בנינו מגדלים מרווחים, זכות צדקתם תצהיר כאור שבעת הימים, ויהיו עבורינו מליצי יושר, וה' אלוקי ישראל אהבת תמים, יעזור שנושע תשועת עולמים.

ובעמדינו בחתימת ה"פתח דבר", עדיין אני עומד בתפלה לעני כי יעטוף ולפני ה' אשפוך שיחי. אנא ה' הושיעה נא שזכות גאוני ארץ מצוקי תבל שהבאנו דבריהם, יעמוד לנו להתברך שלא ימוש התורה מפי ומפי זרעי וזרע זרעי עד עולם אמן סלה.

וטרם אכלה לדבר הנני קובע ברכה לכבוד ידידי הרבני הנגיד המופלג, האברך כמדרשו מו"מ בתורה ויראת שמים ומוכתר במדות טובות וישרות וכו' מוהר"ר... נ"י אשר נתן יד מסייעת עידוד ואימוץ להוצאת הספר הזה, יהי שכרו כפול ומבורך בכל מילי דמיטב ומן שמיא ישפע לו ולכל משפחתו שפע ברכה והצלחה וכן

לבניהם, יפרחו ויגדלו בנחת ובשלווה, ועוד יזכו לעוד, דשנים ורעננים יהיו, אמן. זו תורה וזו שכרה, אלקי אברהם בעזרו, כי מתוך שמחת הלב זכה להוציא לאור הספר הקדוש הזה שרבים מחכים לו, צדקת תמים תישר דרכו, זכותם של התנא האלוקי רבי שמעון בר יוחאי והאר"י הקדוש וכל בעלי המחברים הקדושים המובאים בספר הזה זי"ע, וזכות כל הלומדים שיעיינו בספר הזה (ובשאר הכרכים על הסדרים בראשית שמות ויקרא במדבר) וישובו בתשובה שלימה, יגונו עליו ועל כל משפחתו להמשיך פעליו בקודש, ובשבתו בבית ה' כל הימים, מתוך ברכת בכל מכל כל, ולשבוע נחת עולמים מיוצאי חלציו, ואך טוב וחסד ישכון באהלו, עד כי יבוא שילה בב"א.

הינה מעוניין להקדיש
צָקָה בְּיוֹם?
לְקַרְא זוהר הקדוש
ההודעה הזאת נכתבה בשבילך!!!

פאן ניתן להשיג בחינם ספרי זוהר לקל
המעוניין להקדיש צָקָה בְּיוֹם לְקַרְא זוהר הקדוש,
כל יום אפה לומד צָקָה זוהר ומקרב את הגאולה ברחמים (זוהר דף קכ"ד).

כשיבוא משיח יאמר עליך:
"בזכותך הגעת לי!"
לך יש חלק בגאלת העם!.

בית שמש: 0548-436784, ירושלים: 02-6255789
בת ים: 03-6304523, 052-9077914, 054-2214449
במרכז: 09-8323442, בצפון: 054-9788564, בדרום: 08-6108608

לקוטי זוהר תהילות דוד

פרשת בראשית

פרק א'

(הקדמת ספר הזוהר די"ב ע"ב)

צריך לעסוק ולעמול בתורה בכל יום לתקן נפשו ורוחו

א. פקודא חמישאה, (בראשית א') (בראשית מ"ז ע"ב) כתיב, ישרצו המים שרץ נפש חיה בהאי קרא אית תלת פקודין חד למלעי באורייתא, וחד לאתעסקא בפריה ורביה, וחד למגזור לתמנייא יומין ולאעברא מתמן ערלתא.

העוסק בתורה מתתקן בנשמה קדושה וזוכה להיות כמלאכים הקדושים
ב. למלעי באורייתא ולאשתדלא בה, ולאפשא לה בכל יומא, לתקנא נפשיה ורוחיה. דכיון דבר נש אתעסק באורייתא, (נח ס"ב ע"א) אתתקן (ש"כ א') בנשמתא אחרא קדישא. דכתיב שרץ נפש חיה, נפש דהיא חיה קדישא. דכד בר נש לא אתעסק באורייתא, לית ליה נפשא קדישא קדושא

פרק א'

מפקודא חמישאה

צריך לעסוק ולעמול בתורה בכל יום לתקן נפשו ורוחו

א. פקודא חמישאה וכו': המצוה החמישית כתוב, ישרצו המים שרץ נפש חיה, במקרא הזה יש שלש מצות, אחת לעסוק בתורה, אחת לעסוק בפריה ורביה, ואחת למול לשמונה ימים ולהעביר משם את הערלה וצריך לעסוק בה בכל יום לתקן נפשו ורוחו.

העוסק בתורה מתתקן בנשמה קדושה וזוכה להיות כמלאכים הקדושים

ב. דכיון דבר נש וכו': מכיון שהאדם עוסק בתורה, הוא מתתקן בנשמה אחרת קדושה, שכתוב, שרץ נפש חיה. שפירושו, נפש מחיה ההיא הקדושה, שהיא המלכות, כי כשהאדם אינו עוסק בתורה, אין לו נפש קדושה, הקדושה שלמעלה אינה שורה עליו, וכשהוא עוסק בתורה, באותו הרחש שדובב בה, זוכה לנפש חיה ההיא, ולהיות כמלאכים הקדושים.

דלעילא לא שריא עלוי. וכד אשתדל באורייתא, בההוא רחישו דרחיש בה,
זכי לההיא נפש חיה, ולמהדר כמלאכין קדישין.

ע"י שעוסק בתורה - אז רוח נכון חדש בקרבן.

ג. דכתיב (תהלים ק"ג) ברכו יי' מלאכיו אלין אינון דמתעסקין באורייתא
דאקרון מלאכיו בארעא ודא הוא דכתיב ועוף יעופף על הארץ האי
בהאי עלמא. בההוא עלמא תנינן דזמין קב"ה למעבד לון גדפין
כנשרין ולאשטא בכל עלמא דכתיב (ישעי' מ) וקוי יי' יחליפו כח יעלו
אבר כנשרים.

ד. והיינו דכתיב ועוף יעופף על הארץ דא אורייתא דאקרי מים ישרצון
ויפקון רחשא דנפש חיה מאתר דההיא חיה ימשכון לה לתתא כמה
דאתמר וע"ד אמר דוד (וישב קי"ב ע"ב) (תהלים נ"א) לב טהור ברא לי אלקים
למלעי באורייתא וכדין ורוח נכון חדש בקרבי:

פרק ב'

(בראשית דכ"ג ע"ב)

**אם התפילה אינה שלימה אז רודפים אחריה ע' אלף רבוא מלאכי
חבלה רח"ל**

א. ואי צלותא לאו איהי שלימא כמה מלאכי חבלה רדפין אבתרה כד"א
(איכה א) כל רודפיה השיגוה וגו'. ובגין דא מצלין (תהלים ע"ח) והוא רחום

על ידי שעוסק בתורה - אז רוח נכון חדש בקרבן

ג. דכתיב ברכו וגו': שכתוב ברכו ה' מלאכיו. אלו הם העוסקים בתורה, שנקראים מלאכיו
בארץ. וזהו שכתוב, ועוף יעופף על הארץ. זה הוא בעולם הזה. ובעולם ההוא, למדנו שעתיד
הקב"ה לעשות להם כנפים כנשרים לשוטט בכל העולם שכתוב, וקוי ה' יחליפו כח יעלו
אבר כנשרים.

ד. והיינו דכתיב ועוף יעופף וגו': וזהו שכתוב, ועוף יעופף על הארץ. כי התורה שנקראת מים
ישרצו ויוציאו רחש של נפש חיה ממקומה של חיה ההיא שהיא המלכות. ימשכו אותה
למטה כמו שלמדנו. ועל זה אמר דוד לב טהור ברא לי אלהים, לעסוק בתורה ואז, ורוח
נכון חדש בקרבי.

פרק ב'

מאמר תפלה לעני

אם התפילה אינה שלימה אז רודפים אחריה ע' אלף רבוא מלאכי חבלה רח"ל
א. ואי צלותא לאו איהי שלימא, כמה מלאכי חבלה רדפין אבתרה, כד"א כל רודפיה
השיגוה בין המצרים ואם התפילה אינה שלימה, כמה מלאכי חבלה רודפים אחריה כמ"ש

יכפר עון דא סמאל דאיהו נחש. ולא ישחית דא משחית והרבה להשיב אפו דא אף ולא יעיר כל חמתו דא חמה בגין דלא ירדפון בתר צלותא וכמה מלאכי חבלה תליין מנייהו שבעה ממנן אינון ותליין מנייהו שבעין ובכל רקיעא ורקיעא אנון מקטרגין ותליין מנייהו עשרה אלף רבוא. אם התפילה שלימה בטלית ותפילין מיד בורחין כל מלאכי חבלה, וז"ש יפול מצדך אלף

ב. ואי צלותא סלקא שלימא בעטופא דמצוה ותפילין על רישא ודרועא אתמר בהו (דברים כ"ח) וראו כל עמי הארץ כי שם ידו"ד נקרא עליך ויראו ממך. שם יי אוקמוה דאיהי תפלין דרישא ומאן דחזי שם ידו"ד על רישא בצלותא דאיהו (ידו"ד) אדנ"י מיד כלהון ברחין הה"ד (תהלים צ"א) יפול מצדך אלף וגו'.

דוד המלך ע"ה כשראה צער השכינה השתתף בצערה והתפלל עליה - כשראה שישראל חוזרים בתשובה בשמחה תיקן עשרה מיני תהלים - ואח"כ אמר תפילה לדוד הטה ה' אזנך ענני

ג. ויעקב בגין דחמא ברוחא דקודשא דוחקא דגלותא בתראה בסוף יומייהו (אמר (בראשית כ"ח) ויפגע במקום וילן שם כי בא השמש ובא לילא

כל רודפיה וכו'. ובגין דא מצלין: והוא רחום יכפר עון, דא ס"מ דאיהו נחש. ולא ישחית, דא משחית. והרבה להשיב אפו, דא אף. ולא יעיר כל חמתו דא חמה. ומשום זה מתפללים, והוא רחום וכו' שהוא כנגד ד' קליפות: יכפר עון, הוא כנגד ס"מ שהוא הנחש ולא ישחית, הוא כנגד הקלי' הנקראת משחית. והרבה להשיב אפו הוא כנגד הקלי' הנקראת אף. ולא יעיר כל חמתו הוא נגד הקלי' הנקראת חמה. ואנו מתפללים בגין דלא ירדפון בתר צלותא, שד' הקליפות הנ"ל לא ירדפו אחרי התפילה. וכמה מלאכי חבלה תליין מנייהו, וכמה מלאכי חבלה תלויים באלו ד' הקליפות הנ"ל. שבעה ממנן אנון, ותליין ע', ובכל רקיעא אינון מקטרגין, ותליין מנייהו ע' אלף רבוא, שבעה ממנונים הם, ותלויים בהם שבעים ואו ע' ממנונים מקטרגים בכל רקיע ורקיע, שהתפילה עוברת דרכו, ואז תלויים מהם שבעים אלף רבוא מלאכי חבלה.

ב. ואי צלותא סלקא שלימה בעטופא דמצוה ותפילין על רישא ודרועא, אתמר בהו, וראו וגו' ואם התפילה עולה בשלימות שהיא בטלית של מצוה ותפילין על ראש וזרוע, אז נאמר בהם וראו כל עמי הארץ וגו'. שם ה' אוקמוה דאיהי תפילין דרישא, ומאן דחזי שם הוי"ה על רישא בצלותא דאיהי אדנ"י, מיד כלהון ברחין הה"ד יפול מצדך אלף, שם ה' בארוהו שהוא תפילין של ראש, וכל הרואה את שם הוי"ה על הראש, בהתפילה שהיא שם אדנ"י, תיכף בורח, וז"ש יפול מצדך אלף.

דוד המלך ע"ה כשראה צער השכינה השתתף בצערה והתפלל עליה - כשראה שישראל חוזרים בתשובה בשמחה תיקן עשרה מיני תהלים - ואח"כ אמר תפילה לדוד הטה ה' אזנך ענני.

ג. ויעקב, בגין דחמא ברוחא דקודשא, דוחקא גלותא בתראה בסוף יומייהו אמר ויירא יעקב מאד ויצר לו: ומשום שראה יעקב ברוח הקודש, את הדוחק שבגלות האחרון באחרית הימים,

דגלותא ואמר) (שם ל"ב) ויירא ויירא יעקב מאד ויצר לו ופליג עמא קדישא בגלותא לג' סטרין כד"א (שם ל"ג) וישם את השפחות ואת ילדיהן ראשונה ברישא בגלותא דאדום ואת לאה וילדיה אחרונים ואת רחל ואת יוסף אחרונים ובגין דחמא בתר כן עניותא וצערא דלהון אמר (שם כ"ח) ושבת י בשלום אל בית אבי ואמר ונתן לי לחם לאכול ובגד ללבוש.

דוד המלך ע"ה ראה את הגלות חרבה ויבשה היה לוקח חלק בצער השכינה - אחר שראה שישראל חוזרין בתשובה תיקן עשרה מיני תהלים - מגלה סודות נוראות בפרקי תהלים, תפלה לעני כי יעטוף, ותפלה לדוד הטה ה' אונך ענני

ד. ודוד בגין גלותא אמר (שמואל ב' ז) רעב ועיף וצמא במדבר בגין דחמא שכנתא חרבה יבשה הוה נטיל צערא בגינהא לבתר דחמא דהדרין ישראל בחדוה תקין עשר מיני נגונין ובסוף כלהו אמר (תהלים ק"ב) תפלה לעני כי יעטוף (נ"א תקין י' מיני תילים ובסוף כלהו תפלה לדוד הטה יי' אונך ענני חדא

נאמר עליו, ויירא יעקב מאד ויצר לו. ופליג עמא קדישא בגלותא לג' סטרין, כד"א וישם את השפחות ואת ילדיהן ראשונה, ברישא בגלותא דאדום, ואת לאה וגו' ויחלק את העם הקדוש בגלות לג' בחינות, כמ"ש וישם את השפחות ואת ילדיהן ראשונה, דהיינו בראש, בגלות אדום ואת לאה וגו'.

דוד המלך ע"ה ראה את הגלות חרבה ויבשה היה לוקח חלק בצער השכינה - אחר שראה שישראל חוזרין בתשובה תיקן עשרה מיני תהלים - מגלה סודות נוראות בפרקי תהלים, תפלה לעני כי יעטוף, ותפלה לדוד הטה ה' אונך ענני.

ד. ודוד בגין גלותא אמר, רעב ועיף וצמא במדבר, בגין דחמא שכינתא חרבה יבשה הוה נטיל צערא בגינהא: ועל הגלות הזה, אמר דוד על השכינה, רעב ועיף וצמא במדבר, משום שראה אותה חרבה ויבשה היה לוקח חלק בצער השכינה. פירוש, אע"פ שבחינת דוד עצמו, הוא מחזה ולמעלה, כי הוא מבני לאה וענין גלות אדום הוא על בחינת מלכות דמלכות שמחזה ולמטה השתתף בצערה והתפלל עליה אע"פ שאינה בחינתו עצמו. לבתר דחמא דהדרין ישראל בתשובה בחדוה תקין עשר מיני תהלים, ובסוף כלהו, אמר תפלה לדוד וגו', אחר שראה את ישראל חוזרים בתשובה בשמחה, תיקן עשרה מיני תהלים ובסוף כולם אמר תפלה לדוד הטה ה' אונך ענני כי עני ואביון אני. (ה"ג בתק"ח) הוא דכילהו צלותין דנגונא הוה מתעטפין קדם מלכא ולא הוה עאלין עד דייעול צלותא דעני, ראה שכל התפילות שהם בניגון היו מתאחרות להתקבל לפני המלך, ולא היו נכנסות אליו עד שנכנס תפלת העני. ובגין דא צלותא דעני אקדים לכלהו, ומשום זה הקדים תפלת העני לכל התפילות פירוש, כי אחר שישראל חזרו בתשובה, והעלו מ"ן ע"י תורה ומעש"ט והחזירו את זו"ן פב"פ, כי נשלמה בנין פרצופה של הנוקבא, הנה אז תיקן דוד עשרה מיני תהלים (כמ"ש בת"ז תק"י"ג) שהם כנגד עשר ספירות דנוקבא והנה מובא לעיל שג' בחינות הן בע"ס דפרצוף הנוקבא, שהן: לאה, רחל ושפחות. ובזמן שתא אלפי שני רק לאה ורחל, שהם ט"ס שלה,

דכלהו צלותין דבגיניהו מתעטפין קדם מלכא ולא הוו עאלין עד דייעול צלותא דעני אמר תפלה לעני כי יעטוף) והיא צלותא דעטף כל צלותין קדמה' עד דייעול צלותא דיליה ובגין דא אקדים עני לכלהו.

ה. מאן צלותא דעני דא צלותא דערבית דאיהי רשות בפני עצמה בלא בעלה ובגין דאיהי בלא בעלה איהי עניה יבשה (ברשות כל אינש) וצדיק עני יבש דא זרעא דיעקב דאיהו ברשות כל אומין דעלמא ודמיא לצלותא דערבית דאיהי ליליא דגלותא.

יכולות להתתקן בשלימות, אבל בחינת השפחות שהיא מלכות שלה, לא תתקנה בכל השלימות רק בגמר התיקון. וע"כ נקראת המלכות הזאת בשם אחרית הימים ולפי זה נמצא שרק ט' מיני תהלים שהם כנגד לאה ורחל, תיקן בשלימות הראוי, אבל העשירית, שהיא כנגד המלכות לא היה יכול דוד יכול לתקן כראוי לה.

וזה אמרו, ובסוף כלהו אמר תפלה לדוד וגו' כי עני ואביון אני, כלומר, שבסוף כלהו, שהיא כנגד המלכות לא היה יכול לתקן אותה ולומר תהלים בניגון כראוי, וע"כ אמר תפלה בלא ניגון, ואמר שבבחינה זו הוא עני ואביון, ואינו יכול להמשיך לה שום שפע, וזהו מטעם הנ"ל, כי היא עומדת להתתקן רק בגמר התיקון, ולא מקודם לכן.

אמנם עכ"ז יש לה תיקון במקצת גם בשתא אלפי שני מטרם גמר התיקון, כמ"ש הזהר לפנינו, בסוד עטיפא דמצוה. ולא עוד, אלא מטרם שבחינה אחרונה זו מקבלת תחלת תיקונה הזה, לא יעשה שום תיקון גם בט"ס הראשונות של המלכות וזה אמרו **היא דכלהו צלותין דניגונא הוו מתעטפין קדם מלכא ולא הוו עאלין עד דייעול צלותא דעני**. ראה שכל התפילות השלימות, שהם בניגון, דהיינו הט' מיני תהלים, שהם כנגד ב' בחינות הראשונות דנוקבא, לאה ורחל, אשר ראיות לקבל כל תיקוניהם גם בשתא אלפי שני, ועכ"ז הן מתאחרות מליכנס לפני המלך, ולא יכנסו לקבל תיקונם עד שבחינה ג' האחרונה, שהוא מלכות שלה הנקראת תפלה לעני תכנס מתחלה, לקבל את תחילת התיקון שלה הנ"ל בסוד **עטופא דמצוה**, וז"ש, **הה"ד תפלה לעני כי יעטוף דעטף כל צלותין קדמאי עד דעאל צלותא דעני**, וז"ש תפלה לעני כי יעטוף, שפירושו, שהעני מעטף ומאחר כל התפילות הקודמות עד שנכנס תפלתו תפלת העני יעטוף, פירושו יאיר מלשון העטופים ללבן **ובגין דא צלותא דעני אקדים לכלהו**, וע"כ נמצא שמקדים תפלת העני לכל התפלות, ולכן נאמר תפלה לעני כי יעטוף, משום שהוא צריך להכנס מקודם, הוא נמצא מעטף האחרים.

ה. מאן צלותא דעני דא צלותא דערבית דאיהי רשות בפני עצמה בלא בעלה: ושואל מי הוא תפלת העני, ואומר שהוא תפלת ערבית, שהיא הנוקבא, בעת שהיא רשות בפני עצמה כי אז הנוקבא היא בלי בעלה ובגין דאיהי בלא בעלה איהי עניה יבשה ברשות כל אינש, (ה"ג בתק"ח) ומשום שהיא בלי בעלה היא עניה ויבשה בלי שפע, והיא ברשות כל אדם. כלומר שכל אחד משעבד אותה עם דרכיו ומעשיו. דא זרעא דיעקב דאיהו ברשות כל אומין דעלמא וזה הוא זרעו של יעקב, שהם ברשות כל אומות העולם, שכל האומות משעבדות אותם תחת רשותם, ודמיא לצלותא דערבית וזה דומה לתפלת ערבית, ש כמו שהנוקבא מבחינת תפלת ערבית, היא ברשות כל אדם, כן זרעו של יעקב הם בגלות ברשות אומות העולם.

ו. וצלותא דשבת איהי צדקה לעני כמה דאוקמוה מ"מ שמש בשבת צדקה לעניים (דעניים מתנחמי בארז דשמשא דשבתא). ובגין דא צריך ב"נ למהוי איהו כעני לתרעא דמלכא בצלותא דעמידה בכל שית יומין דחול בגין שכנתא ומתעטף לה בעטופא דמצוה דציצית כעני ויהא בתפילין כאביון לגבי תרעא דאיהו אדנ"י דהכי סליק לחושבן היכ"ל ודא איהו אדנ"י שפתי תפתח.

ז. וכד אפתח פומיה בצלותא דערבית נשרא קא נחית ביומין דחולא לקבלא בגדפהא צלותא דליליא ודא נוריא"ל אתקרי אוריא"ל מסטרא דחס"ד ונוריא"ל מסטרא דגבורה דאיהו נור דליק דאתמר ביה (דניאל ז') נהר דינור וגו'

ח. ובצלותא דשחרית אריה נחית לקבלא צלותא בדרועוי וגדפוי דארבע גדפין (ס"א אית) לכל חיה דא מיכאל. ובצלותא דמנחה שור נחית לקבלא (נ"א צלותא) בקרנוי וגדפוי ודא גבריא"ל.

ט. ובשבת נחית קב"ה בג' אבהן לקבלא בת יחידא דיליה בהון ודא רזא דשבת ש' ב"ת יחידא דיליה. בההוא זמנא חיוון עלאין דאתקריאו בשמא דיי' פתחין ואמרין (תהלים כ"ד) שאו שערי' ראשיכם והנשאו פתחי עולם.

ו. וצלותא דשבת איהי צדקה לעני, כמה דאוקמוה מארי מתניתין, שמש בשבת צדקה לעניים: ותפלת שבת איהי צדקה לעני, כמו שבארוה בעלי המשנה שמש בשבת צדקה לעניים.

ובג"ד צריך בר נש למהוי איהו כעני לתרעא דמלכא בצלותא דעמידה בכל שית יומין דחול בגין שכנתא: וע"כ צריך האדם לעשות עצמו כעני בשער המלך, בתפילה דעמידה של כל ששת ימות החול, בשביל השכינה. דהיינו להשתתף בצער השכינה כמו דוד. ומתעטף לה בעטופא דמצוה דציצית, כעני ויהא בתפילין כאביון לתרעא דהיכלא דאיהו אדנ"י, דהכי סליק לחושבן היכל. ומתעטף בעטיפת מצוה, דהיינו בטלית מצויצת, כמו עני, ויהיה בתפילין כאביון, בשער המלך: שהיא אדנ"י בגי' ס"ה כמספר היכל.

ז. וכד אפתח פומיה בצלותא דערבית נשרא קא נחית ביומין דחולין לקבלא בגדפהא צלותא דליליא: וכשאדם פותח פיו, בימות החול, בתפלת ערבית, יורד הנשר, לקבל בכנפיו את תפלת הלילה. ודא נוריא"ל, אתקרי אוריא"ל מסטרא דחסד, ונוריא"ל מסטרא דגבורה דאיהו נור דליק, דאתמר ביה נהר דינור. ונשר הזה נקרא נוריא"ל כי אוריא"ל הוא נקרא מצד החסד, ונוריא"ל הוא נקרא מצד הגבורה, להיותו אש דולק, שנאמר בו נהר דינור נפיק מן קדמוהי.

ח. ובצלותא דשחרית אריה נחית לקבלא צלותא, בדרועוי וגדפוי, דד' גדפין אית לכל חיה, דא מיכאל: ובתפלת שחרית יורד האריה לקבל התפלה בזרועיו וכנפיו, כי ד' כנפים יש לכל חיה, וזהו מלאך מיכאל. ובצלותא דמנחה, שור נחית לקבלא צלותא הקרנוי וגדפוי, ודא גבריא"ל. בתפלת המנחה, יורד השור לקבל התפלה, בקרנוי וכנפיו, וזהו המלאך גבריא"ל.

ט. ובשבת נחית קב"ה בתלת אבהן לקבלא בת יחידא דיליה בהון, ובשבת יורד הקב"ה בסוד ג' אבות חג"ת, שמחזה ולמעלה דזו"ן לקבל בהם הבת יחידה, דהיינו התפלה שהיא הנוקבא.

י. בההוא זמנא מתפתחין שבעה היכלין. היכל קדמאה היכלא דאהבה. תנינא היכלא דיראה. תליתאה היכלא דרחמי (תקונים כ"ב) חמישאה היכלא דנבואה דאספקלריאה דלא נהרא. שתיתאה היכלא דצדק. שביעאה היכלא דדיין.

יא. ועלייהו אתמר בראשית ברא שי"ת. אלקים היכלא שביעאה והכי אינון ז' היכלין לתתא ולקבלייהו שבעה קלין דהבו ליי". וי"ח אזכרות דביה דבהון שט קב"ה ביי"ח עלמין (תהלים ס"ח) ברכב אלקים רבותים אלפי שנאן דאנון י"ח רבוון עלמין וכמה נטורי תרעין אית להכלין דמקבלין צלותין וכל צלותא לא תעול אלא במדה במשקל.

יב. ולית מאן דקאים קמי תרעא דצלותא ועליה אתמר (שם קכ"ז) לא יבושו כי ידברו את אויבים בשער דאיהי תרעא דמלכא בגין דצלותא איהי

דהיינו כנ"ל בדיבור הסמוך שביום השבת החיות עלאין, חג"ת שלמעלה מחזה, הן נושאות את הנוקבא לזווג, הרי שהקב"ה, דהיינו הז"א מקבל את הבת יחידא עם תלת אבהן, שהם חג"ת, חיות עלאין, כמבואר. ודא רזא דשבת, ש' ב"ת, בג' אבהן מקבל קב"ה לצלותא. דאיהי שבת, בת יחידא דיליה, וזהו סוד השבת, שהיא נוטריקון ש' ב"ת, שג' קוין שבש' רומזים על ג' אבות חג"ת. כי בג' אבות מקבל הקב"ה את התפלה, שהיא שבת בת יחידה שלו. דהיינו בג' חיות עלאין שמחזה ולמעלה, הקראות מרכבתא עלאה. כמ"ש והולך.

בההוא זמנא, חיוון עלאין דאתקריאו בשמא דהוי"ה, פתחין ואמריין שאו שערים ראשיכם וגו'. בעת ההוא, חיות העליונות הנקראות בשם הוי"ה פותחות ואומרות, שאו שערים ראשיכם וגו' ויבא מלך הכבוד.

י. בההוא זמנא מתפתחין ז' היכלין: היכל קדמאה היכלא דאהבה, תנינא היכלא דיראה, תליתאה וכי'. באותה שעה נפתחים ז' היכלות: היכל הא' הוא היכל אהבה, הב' היכל היראה, הג' היכל הרחמים, הד' היכל הנבואה מבחינת אספקלריא המאירה, הה' היכל הנבואה מבחינת האספקלריא שאינה מאירה, הו' היכל הצדק, הז' היכל הדין. והם כנגד ז"ס חג"ת נהי"מ, היכל האהבה, הוא כנגד החסד, היראה, הוא כנגד גבורה, הרחמים כנגד תפארת, אספקלריא המאירה, כנגד נצח, שאינה מאירה כנגד הוד, הצדק כנגד יסוד, הדין כנגד מלכות.

יא. ועלייהו אתמר, בראשית ברא שית, אלקים היכלא שביעאה: ועליהם אמרו, אשר בראשית הוא נוטריקון ברא שית דהיינו ששה היכלות, אלקים, הוא היכל השביעי, ואינון ז' היכלין לתתא, וז' היכלין לעילא: (בתק"ח) והם ז' היכלות מחזה ולמטה, וז' היכלות מחזה ולמעלה. ולקבלייהו שבעה קלין דהבו לה', וי"ח אזכרות דביה, דבהון שט קב"ה ביי"ח עלמין: וכנגדם הם הז' קולות שיש בהמזמון הבו לה' בני אלים, והי"ח אזכרות, דהיינו י"ח שמות הוי"ה, הנמצאות בו, שבהם הקב"ה משוטט בי"ח עולמות בסו"ה רכב אלקים רבותים אלפי שנאן, שהם י"ח רבוא עולמות. וכמה נטורי תרעין אית להיכלין, דמקבלין צלותין, וכל צלותין, וכל צלותא לא תעול אלא במדה במשקל: וכמה שומרי שערים נמצאים אל ההיכלת, שהם מקבלים התפלה, וכל תפלה אינה נכנסת אלא במדה ומשקל.

יב. ולית מאן דקאים קמי תקעא דצלותא, ועליה אתמר לא יבושו וגו' דאיהי תרעא דמלכא: ואין מי שיעמוד לפני שער התפלה, למנוע אותה מלהתקבל, ועליו נאמר, לא יבושו כי ידברו

מצוה ודא שכנתא ואורייתא דא קב"ה לא צריך הפסקה בינייהו וצריך לסלקא תורה ומצוה ברחימו ודחילו דכל פקודין דעשה ולא תעשה כלהו תליין מן שם ידו"ד כמה דאוקימנא רזא דא שמי עם י"ה שס"ה מצות לא תעשה וזה זכרי עם ו"ה רמ"ח מצות עשה והא הכא שס"ה ורמ"ח. יג. ואנון רמ"ח תיבין בק"ש ואתיהיבו מרחימו ודחילו דאת ה' ובגין דא תקינו הבוחר בעמו ישראל באהבה ואינון כלילין באברהם דאתמר ביה זרע אברהם אוהבי:

יד. ישראל דסליק ביו"ד ה"א וא"ו ה"א ורזא דמלה ישראל עלה במחשבה להבראות מחשבה חש"ב מ"ה וביה תשכח שמא קדישא ובגין יעקב דאיהו ישראל אתמר ויברא אלקים את האדם בצלמו בדיוקנא דמאריה.

את אויבים בשער, בשער פירושו בשער המלך, דהיינו שער ההיכל. בגין דצלותא איהי מצוה ודא שכנתא, ואורייתא דא קב"ה, לא צריך הפסקה בינייהו: משום שהתפלה היא מצוה, והיא השכינה, דהיינו הנוקבא דז"א, ותורה שהוא הקב"ה דהיינו ז"א, אסור שתהיה הפסקה ביניהם, דהיינו שצריכים להבריא הקליפות המפסיקים בין קב"ה ושכינתיה, בסו"ה ונרגן מפריד אלוף וזה נעשה ע"י המשכת המוחין במדה ומשקל כנ"ל.

וצריך לסלקא תורה ומצוה בדחילו ורחימו דכל פקודין דעשה ולא תעשה, כלהו תליין משם הוי"ה: וצריכים להעלות התורה והמצוה, על ידי יראה ואהבה, כי כל מצות עשה, ומצות לא תעשה, תלויים כולם בשם הוי"ה. כמה דאוקימנא רזא דא, שמי עם י"ה שס"ה מצות לא תעשה, וזה זכרי עם ו"ה רמ"ח מצות עשה, והא הכא שס"ה ורמ"ח. כמו שביארו את סוד הזה, אשר, מספר אותיות שמי, שהם ש"נ עם מספר אותיות י"ה שהם ט"ו עולים ביחד בגי' שס"ה, שהם שס"ה מל"ת, ומספר זכר"י שהיא רל"ז עם עם מספר ו"ה שהוא י"א עולים ביחד רמ"ח, שהם רמ"ח מצות עשה. והרי יש כאן בשם הוי"ה, שס"ה ורמ"ח, דהיינו שס"ה ב"ה ורמ"ח בו"ה, הרי שתר"ג המצות כולן תלויות בשם הוי"ה.

יג. ואנון רמ"ח תיבין דקריאת שמע, ואתיהיבו מרחימו ודחילו דאת ה', ובק"ש יש רמ"ח תיבות, וניתנו מאהבה ויראה שבאות ה' דשם הוי"ה.

ובגין דא תקינו הבוחר בעמו ישראל באהבה, ומשום זה תיקנו לברך קודם ק"ש הבוחר בעמו וכו' להורות שאנו ממשיכים בק"ש רק בחינת האהבה בלבד, שה"ס רמ"ח מ"ע. ואנון כלילין באברהם, דאתמר ביה, זרע אברהם אוהבי. ואלו רמ"ח מצות עשה כלולות באברהם, כי אברהם בגי' רמ"ח, ואברהם הוא בחי' אהבה, שנאמר בו זרע אברהם אוהבי.

יד. ישראל דסליק ביו"ד הא ואו הא: (זה הוא אמצע ענין, כי חסר כאן איזה שורות ותמצא אותן בתקונים חדשים דף ק"ח טור ד' שורה כ"ד וז"ל אחר זרע אברהם אוהבי). תפילין אינון עז דאתיהיבו מיראה דאיהו לשמאלא, ודא פחד יצחק, דתמן כל מקטרגין סלקין, ומתבע כל דינין, ובג"ד ובזרוע עוזו דא תפילין, י"ה ביראה, ו"ה באהבה, הה"ד אהבו את ה' כל חסידיו. תפארת הוי"ה כליל כלא, ובג"ד אתמר ביעקב, והנה הוי"ה נצב עליו, דאיהו עמודא דאמצעיתא. לבתר דאתקרי ישראל, סליק ביו"ד הא ואו הא. תפילין נקראים עז, כי נתנו מיראה שהוא לשמאל, וזה הוא השם פחד יצחק, כי כל המקטרגים עולים שם לתבוע כל הדינים שבעולמות. ומשום זה אמרו שהכתוב ובזרוע עוזו, קאי על תפילין, כי י"ה הוא בחינת יראה, ו"ה הוא בחינת אהבה. וז"ש אהבו את ה' כל חסידיו, שפרושו, המשכת מוחין זו"ק שהם ו"ה.

טו. בני חיי ומזוני מסטרא דעמודא דאמצעיתא דאיהו בני בכורי ישראל ואיהו עץ החיים ואיהו אילנא דמזון לכלא ביה ובגין דא אינון ישראל מזונא דיליה צלותא דחשיבא לקרבנא ובגלותא אתמר (בראשית ל') הבה לי בנים ואם אין מתה אנכי.

טז. ושכינתא איהי קרבנא דקב"ה מניה בימינא ושמאלא וגופא וכד סלקא לגביה צריך לאכללא עמיה כל עשר ספירן דלית קדושה פחות מעשרה דאיהי קדושה דיליה ובגין דא כד בר נש בעי לסלקא צלותיה בכל תנועי או חויא בעי לקטרגא לצלותא צריך למעבד ליה קירטא ורזא דמלה זרקא מקף שופר הולך סגולתא:

ורזא דמלה, ישראל עלה במחשבה להבראות, מחשבה חשב-מ"ה, ותשכח ביה שמא קדישא, וסוד הדבר, דהיינו של הוי"ה במילוי אלפין, הוא מה שאמרו ישראל עלה במחשבה להבראות, אשר מחשבה הוא נוטריקון חש"ב מ"ה, שבחשבון מ"ה, דהיינו הוי"ה במילוי אלפין, נמצא בו שם הקדוש.

ובגין יעקב דאיהו ישראל אתמר ויברא אלקים את האדם בצלמו, בדיוקנא דמאריה. ובשביל יעקב, שהוא נקרא ישראל בגדלות, נאמר בו ויברא אלקים, וגו'.

טז. בני חיי ומזוני מסטרא דעמודא דאמצעיתא דאיהו בני בכורי ישראל ואיהו עץ החיים ואיהו אילנא דמזון לכלא ביה, כי בנים חיים ומזונות נמשכים לתחתונים רק מצד עמוד האמצעי שהיא נקרא בני בכורי ישראל, והוא נק' עץ החיים וכן מכנהו הכתוב (דניאל ד' ט') בשם אילנא דמזון דכולא ביה. ובגין דא אינון ישראל מזונא דיליה, צלותא דחשיבא לקרבנא, (ויש כאן חסרים ובלבול דברים וצ"ל) ובגין דשכינה אינון ישראל לתתא חיים דילה אורייתא מזונא דילה, צלותא דחשיבא לקרבנא, ובגלותא אתמר הבה לי בנים, ובשביל השכינה שהיא רק בתחתונים, נחשבים ישראל למטה לחיים שלה, של השכינה, והתורה נחשבה למזונות שלה, והתפלה, הנחשבת לקרבן, דהיינו המקרבה את השכינה לזווג אם ז"א נאמר עליה בגלות, שאומרת אל ז"א בעלה הבה לי בנים. פירוש שהולך ומבאר ענין בני חי ומזוני, שעמודא דאמצעיתא, שהוא ישראל, משפיע אל השכינה, בשביל התחתונים, ואומר שהשפעות החיים אל השכינה, ה"ס בני ישראל התחתונים הממשיכים חיהם מהשכינה, והשפעת סודות התורה בשביל התחתונים נחשב למזונות השכינה, והתפלה, שה"ס זווגה עם הז"א, ממשכת בנים שה"ס נשמות ישראל בשביל התחתונים שעליה הכתוב אומר הבה לי בנים.

טז. ושכינתא איהו קרבנא דקב"ה, דמקבל לה בימינא ושמאלא וגופא (ויחודא דיליה עמה בצדיק, דאיהו אות תפילין ואת שבת ויו"ט). והשכינה היא קרבן של הקב"ה בעת שמקבל לה בימין ושמאל וגוף והיחוד שלו עמה, הוא על ידי הצדיק שהוא יסוד הנקרא אות, והוא אות תפילין ואות שבת ויו"ט.

וכד סלקא לגביה צריך לאכללא עמיה כל עשר ספירן דלית קדושה פחות מעשרה דאיהו קדושה דיליה (ברכה דיליה יחודא דיליה). וכשהתפלה, שהיא השכינה, עולה אל הז"א, צריכים לכלול אותה עמו בכל עשר הספירות, כי אין קדושה פחות מעשרה, שהיא קדושה שלו, וברכה שלו ויחוד שלו.

פרשת נח

פרק ג'

א. ויאמר אלקים אל נח קץ כל בשר בא לפני (חסר) (אהדרנא למלה קדמאה קץ כל בשר בא לפני. בא לפני ודאי בגין דאינון גרמו). ר' יהודה פתח (תהלים ל"ט) הודיעני יי קצי ומדת ימי מה היא אדעה מה חדל אני אמר (לעיל נ"ד א) דוד קמי קב"ה תרין קצין אינון חד לימינא וחד לשמאלא ואינון תרין אורחין למהך בהו בני נשא לההוא עלמא.

ב. קץ לימינא דכתיב (דניאל י"ב) לקץ הימין וקץ לשמאלא דכתיב (איוב כ"ח) קץ שם לחשך ולכל תכלית הוא חוקר (אבן אופל וצלמות מאי ולכל תכלית הוא חוקר מאן הוא חוקר אלא ההוא קץ לשמאלא דמחשיך אפיהון דברייתא) מאי ולכל תכלית בזמנא דדינא שריא על עלמא לשיצאה אבן אופל וצלמות. קץ שם לחשך דא מלאך המות דא נחש קץ כל בשר קץ שם לחשך דהא מסטרא דהתוכא דדהבא קאתי. ולכל תכלית בזמנא דדינא שריא על עלמא הוא חוקר למהוי קטיגורייא לעלמא, לאחשכא אפיהון דברייתא וכולי.

ג. קץ לימינא כדקאמרן דכתיב לקץ הימין. א"ל קב"ה לדניאל ואתה לך לקץ ותנח א"ל מנוחה בהאי עלמא או בההוא עלמא א"ל בההוא עלמא

אם הויא בעי לקטרגא לצלותא צריך למעבד ליה קירטא, ורזא דמלה זרקא מקף שופר הולך סגולתא, אם הנחש רוצה לקטרג על התפלה, צריכים לעשות כנגדו זריקת קירטא, שפירושו אבן הקלע, וסוד הדבר זרקא מקף שופר הולך סגולתא, כמ"ש לפנינו במאמר ר"ש.

פרק ג'

מאמר קץ כל בשר

א. ויאמר אלקים וגו': רבי יהודה פתח, הודיעני ה' קצי וגו': אמר דוד לפני הקב"ה, שני קצים הם, אחד לימין ואחד לשמאל, והם שני דרכים לבני אדם ללכת בהם לעולם האמת.

ב. קץ לימינא וכו': יש קץ לימין. כי כתוב לקץ הימין. ויש קץ לשמאל, כי כתוב קץ שם לחשך וגו' אבן אופל וצלמות. מהו ולכל תכלית הוא חוקר, מו הוא החוקר, אלא ההוא קץ שהוא לשמאל, הוא החוקר, שהוא מחשיך פניהם של הבריות. פירוש סיום האצילות נקרא קץ, ויש בו בחינת ימים המאיר ממטה למעלה. והוא קדוש ונקרא קץ הימין. ויש בו בחינת שמאל, ששם נאחז הס"א להמשיך האור ממעלה למטה. והוא בחינת מלאך המות. (כמ"ש בהקדמת זוהר דף קס"ב אות ר"י).

ג. קץ לימינא כדקאמרן וכו': הקץ לימין הוא כמו שאמרנו, שכתבו לקץ הימין, אמר לו הקב"ה לדניאל, ואתה לך לקץ ותנוח, א"ל דניאל בעולם הזה או בעולם האמת, א"ל בעולם האמת. כמשה ינוחו על משכבותם. אמר לו בשעה שיקומו מעפר, דהיינו בתחית המתים, אקום ביניהם או לא, א"ל ותעמוד, א"ל דניאל, יודע אני שיקומו, לתחית המתים, כתות כתות, מהם צדיקי אמת ומהם רשעי עולם ואיני יודע עם מי מהם אקום, א"ל לגורלך, היינו עם

כד"א ינוחו על משכבותם (דניאל י"ב) (ותעמוד לגורלך לקץ הימין. אמר ליה לאן אתר דהא לא ידענא מה יהא עלי בההוא עלמא. א"ל ותנוח) א"ל בזמנא דיקומון מעפרא איקום בנייהו או לאו א"ל ותעמוד א"ל הא ידענא די יקומון כתות כתות מנהון דזכאי קשוט ומנהון דחייבי עלמא ולא ידענא עם מאן מנהון איקום. א"ל לגורלך. אמר ליה הא אמרת ואת לך לקץ אית קץ לימינא ואית קץ לשמאלא ולא ידענא לאן קץ. לקץ הימין או לקץ הימים. א"ל לקץ הימין.

ד. אוף הכא דוד א"ל לקב"ה (תהלים ל"ט) הודיעני יי' קצי מה איהו חולק עדבי ולא נח דעתיה עד דאתבשר דיהוי לימינא דכתיב (שם ק"י) שב לימיני. ת"ח אוף קב"ה א"ל לנח קץ כל בשר בא לפני מאן איהו. דא קץ דאחשך אפייהו דברייתא דאיהו קץ כל בשר.

פרק ד'

א. רבי יהודה פתח (תהלים כ"ד) לדוד מזמור ליי' הארץ ומלואה תבל ויושבי בה. הא תנינן לדוד מזמור דאמר שירתא ולבתר שירת עליה רוח קדשא מזמור לדוד דשירת עליה רוח קדישא ולבתר אמר שירתא.
ב. ליי' הארץ ומלואה האי קרא על ארעא דישראל אתמר דאיהי ארעא קדישא. ומלואה דא שכנתא כד"א (ד"ה ב' ה') כי מלא כבוד יי' את בית

הצדיקים, א"ל והרי אמרת ואתה לך לקץ, הרי יש קץ לימין לשמאל, ואיני יודע לאיזה קץ, לקץ הימין או לקץ השמאל, אמר לו לקץ הימין.
ד. אוף הכי דוד וכו': אף דוד כן, אמר לו להקב"ה, הודיעני ה' קצי, מהו חלק גורלי, ולא נח דעתו עד שנתבשר שיהיה לימין, שכתוב שב לימיני.
ת"ה אוף וכו': בוא וראה, אף לנח אמר הקב"ה, קץ כל בשר בא לפני, מי הוא אם קץ הימין או קץ השמאל, ואומר, זהו הקץ, שהחשיך פניהם של הבריות, להיותו קץ כל בשר, דהיינו קץ השמאל שהוא מלאך המות.

פרק ד'

מאמר לה' הארץ ומלואה

א. רבי יהודה פתח וכו': ר"י פתח, לדוד מזמור לה' הארץ ומלואה וגו'. הנה למדנו, כל מקום שכתוב, לדוד מזמור, יורה שאמר שירה ואח"כ שרתה עליו רוח הקודש ואם כתוב מזמור לדוד, יורה ששרתה עליו תחלה רוח הקודש, ואח"כ אמר השירה.
ב. לה' הארץ ומלואה וכו': מקרא זה, על ארץ ישראל נאמר, שהיא ארץ הקודש, ומלואה זה השכינה, כשא"א, כי מלא כבוד ה' את בית ה'. וכתוב כי כבוד ה' מלא את המשכן, אשר מלא זה נאמר על השכינה, מהו שנאמר מלא ולא, נאמר מילא, דהיינו שלא נאמר מילא את המשכן, אלא היא מלא ודאי, שנתמלא מכל שנתמלא מן השמש הלבנה, שהיא שהשכינה, שלימה מכל הצדיקים מלא מכל טוב שלמעלה כאוצר הזה שנתמלא מכל טוב העולם. ועל

י' וכתוב (שמות מ') וכבוד י' מלאה את המשכן. מאי מלא ולא מילא. אלא מלא ודאי דאתמליא מכלא דאתמליא מן שמשא. סיהרא שלים בכל סטרין. מלא מכל טובא דלעילא כאסקופא דא דאתמליא מכל טובא דעלמא. ועל דא כתיב ליי' הארץ ומלואה תבל ויושבי בה דא שאר ארעא.

ג. ד"א ליי' הארץ ומלואה דא ארעא קדישא עלאה דקב"ה אתרעי בה. ומלואה אלין נשמתהון דצדיקיא (ד"א ל"ג דכלהון מליין לה) אתמליא (ד"א דאתמליא) מנייהו מחילא דעמודא חד דעלמא קיימא עליה.

ד. ואי תימא על חד קיימא.

[תוספתא סימן מ"ז] על ימים יסדה, אלין חכימין דישראל רברבייא דיסדן אורייתא וחכמתא דאתקריאת הים הגדול, וכן הוא אומר (קוהלת א') כל הנחלים הולכים אל הים. ועל נהרות, אלין תלמידייא דאינון רברבין מן נהרא וכן הרב גדול מן התלמידים. ואינון מחדדין את הרב בקשיותיהן והוא מתרץ לון כל הקשיות ואינו מתרשל כמו הנהרות שנמשכין לים ואינו מלא שנאמר כל הנחלים הולכים אל הים, והראיה אמרו אחרי כן מי יעלה בהר יי, כי אין מעשה בלא חכמה כי התלמוד מביא לידי מעשה].

ת"ח מה כתיב (תהלים כ"ד) כי הוא על ימים יסדה כי הוא מאן הוא דא קב"ה כד"א הוא עשנו וכתוב (איוב כ"ח) כי הוא לקצות הארץ יביט.

ה. על ימים יסדה ועל נהרות יכוננה אלין שבעה עמודים דקיימא (ארעא) עליהו ומליין לה היא אתמליא מנייהו היך אתמליא מנייהו בשעתא דאסגיאנו זכאין בעלמא כדין ארעא דא עבדת פירין ואתמליא מכלא.

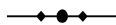
זה כתוב, לה' הארץ ומלואה, וכתוב, תבל ויושבי בה, זה נאמר על שאר ארצות מחוץ לארץ ישראל.

ג. ד"א לה' הארץ וכו': פירוש אחר בהכ' לה' הארץ ומלואה, שהיא ארץ הקדושה העליונה שהקב"ה חפץ בה. דהיינו הנוקבא, ומלואה, זה נשמות הצדיקים, שהנוקבא מתמלאה מהם, מכח עמוד אחד, שהוא יסוד דז"א שהעולם עומד עליו, כלומר, כל מה שיש בעולם, שהיא הנוקבא, מקובל מן היסוד דז"א ולפיכך נבחן שהעולם עומד עליו.

ד. ואי תימא על חד וכו': ואם תאמר על עמוד אחד עומד, בוא וראה מה שכתוב, כי הוא על ימים יסדה, כי הוא סובב על הקב"ה, כמו שאתה אומר הוא עשנו. וכן כתוב כי הוא לקצות הארץ יביט.

ה. על ימים יסדה ועל נהרות יכוננה: אלו הם ז' עמודים שהנוקבא עומדת עליהם והם ממלאים אותה, והיא מתמלאת מהם. שהם ז' ספירות חג"ת נהי"מ דז"א. ושואל איך היא מתמלאת מהם. ואומר בשעה שצדיקים מתרבים בעולם, אז ארץ הזו, דהיינו הנוקבא עושיית פירות, ומתמלאת מכל.

ו. ובשעתא דאסגיאו חייבין בעלמא כדין כתיב (שם י"ד) אזלו מים מני ים ונהר יחרב ויבש. אזלו מים מני ים דא ארעא קדישא דאמרן דאשתקיא משקיו עלאה. ונהר יחרב ויבש ההוא עמודא חד דקאים עלה לאתנהרא מניה. ונהר יחרב ויבש כד"א (ישעי' נ"ז) הצדיק אבד.

✧ פרק ה' ✧

א. ר' חזקיה פתח (תהלים ל"ב) לדוד משכיל אשרי נשוי פשע כסוי חטאה. האי קרא אוקמוה אבל קרא דא ברזא דחכמתא אתמר דהא תנינן בעשרה זיני שבחא שבח דוד לקב"ה וחד מנייהו משכיל והוא דרגא חד מאינן עשרה. ודוד אתקין גרמיה על לא ישרי עלוי הא דרגא.

ב. אשרי נשוי פשע דהא בשעתא דקב"ה אתקיל חובי וזכוון דבני נשא דההוא (ד"א כד ההוא) תקלא דבסטר חובין מסתלקין ואינן אוחרנין זכין דאינן בתקלא אחרא מכריעין לתתא דא הוא נשוי פשע.

ו. ובשעתא דאסגיאו חייבין וכו': ובשעה שהרשעים מתרבים בעולם, אז כתוב אזלו מים מני ים ונהר יחרב ויבש, אזלו מים מני ים, זו ארץ הקדושה שאמרנו, דהיינו הנוקבא, ששוקתה משיקוי העליון, ועתה אזלו מים ואינם. ונהר יחרב ויבש, הוא אותו העמוד, שהיא עומדת עליו, דהיינו היסוד, שעתה נחרב ונתיבש. כמו שאת אומר, הצדיק אבד שהוא היסוד הנקרא צדיק.

✧ פרק ה' ✧

מאמר ומוראכם וחתכם

א. ר' חזקיה פתח, לדוד משכיל וגו', מקרא זה בארוהו, אבל מקרא הזה נאמר בסוד החכמה, שהרי למדנו, בעשרה מיני שבח שיבח דוד להקב"ה, ואחד מהם הוא משכילך, אשר יורה על סוד החכמה, והוא מדרגה אחת מאלו עשרת המדרגות, דהיינוניצוח, ניגון, משכיל, מכתם, מזמור, שיר, אשרי, תפילה, הודאה, והללויה, שבהם תיחקן דוד ספר תהלים, ודו תיקן את עצמו מטרם ששרה עליו המדרגה הזו והיינו כמ"ש לעיל בהפרש שבין לדוד מזמור או מזמור לדוד ע"ש.

ב. אשרי נשוי פשע וכו': הכתוב אשרי נשוי פשע, פירושו, כי בשעה שהקב"ה שקל חובות וזכיות של בני אדם במאזנים, אשר הכף שבצד החובות עולה, והאחרות, שהם הזכיות שבכף האחרת מכריעות, ונמשכות למטה, זה הוא נשוי פשע, כי הכף עם הפשעים נשאת ועלתה למעלה, להיותו רובו זכאי ומיעוטו חייב. סוד הדברים, כי קו ימין ה"ס כף זכיות, וקו שמאל, ה"ס כף חובות, מפני שרק ממנו כל הדינים. וקן אמצעי מכריע בין כפות המאזנים הללו, שממשיך אור ימין ממעלה למטה, ואור השמאל ממטה למעלה. והכרעה זו נקראת נשוי פשע, שבהיותו מעלה הארת השמאל שלא תאיר ממעלה למטה, נמצא מבטל כל העונות והפשעים. כי אין אחיזה לדינים, בהארה שממטה למעלה.

ג. כסוי חטאה בשעתא דדינא שריא בעלמא דיהא מחפיא דלא ישלט עלוי מחבלא כמה דהוה לנח דכסי ליה קב"ה מההוא חטאה דאמשיך עליה אדם על עלמא. דכיון דחטאה דא אנגיד אדם על עלמא. שאר בריין שלטאן ובר נש דחיל מנייהו ועלמא לא אתקיין בתקוניה ובג"כ כד נפק נח.

פרשת לך לך

פרק ו'

א. רבי יוסי פתח ואמר (תהלים ג') ואתה יי' מגן בעדי כבודי ומרים ראשי. אמר דוד אע"ג דכל בני עלמא ייתון לאגחא בי קרבא ואתה יי' מגן בעדי. ת"ח כתיב מגן בעדי אמר דוד לקב"ה רבש"ע מפני מה לא עבדי בי חתימה דברכה כמה דחתימי ברכה באברהם דכתיב אנכי מגן לך. ואמרי מגן אברהם.

ב. אמר ליה קב"ה לדוד אברהם כבר בחנתיו וצרפתיו וקאים קמי בקיומא שלים. א"ל דוד א"ה (שם כ"ו) בחנני יי' ונסני צרפה כליותי ולבי. כיון

ג. כסוי חטאה וכו': כסוי חטאה, פירושו, שבשעה שהדין שורה בעולם יהיה מכוסה, שלא ישלוט עליו המחב, כמו שהיה לנח, שכסה עליו הקב"ה, בשעת המבול, מאותו החטא, דעצה"ד, שהמשיך אדם הראשון על העולם, וע"כ לו ראה אותו המחבל, כלומר שלא היה לו בו שום אחיזה שיוכל להענישו. ומכיון שאדם המשיך חטא הזה על העולם, נמצאו שאר הבריות שולטים והאדם מפחד מפניהם, והעולם אינו מתוקן בתיקונו. ומשום זה, כשיצא נח מהתיבה, ברכו הקב"ה, שנאמר ויברך אלקים את נח וגו' ומוראכם וחתכם יהי' על כל חית השדה וגו'. דהיינו שהחזירו לאותה בחינה כמו שהי' אדם הראשון קודם החטא דעצה"ד. שכל הבריות היו יראים מפניו.

פרק ו'

מאמר ויהי כבא אברם מצרימה

א. ר' יוסי פתח וכו' ר"י פתח ואמר ואתה ה' מגן בעדי כבודי ומרים ראשי. אמר דוד, אפילו בני העולם יבואו ויעשו עמי מלחמה, לא יוכלו לי, כי ואתה ה' מגן בעדי, בוא וראה, כתוב מגן בעדי, אמר דוד להקב"ה רבונו של עולם, מפני מה אין חותמים בי ברכה, כמו שחותמים ברכה באברהם, שכתוב אנכי מגן לך. ואומרים מגן אברהם, ולמה אין חותמים בי מגן דוד.

ב. א"ל קב"ה לדוד וכו': והשיב הקב"ה לדוד. אברהם, כבר בחנתיו וצרפתיו, ועמד בנסיון לפני בקיום שלם, אמר לו דוד אם כן, בחנני ה' ונסני צרפה כליותי ולבי. כיון שעשה אותו מעשה דבת שבע, נזכר דוד מה שאמר לפני הקב"ה, אמר, בחנת לבי וגו', אמר אני אמרתי בחנני ה' ונסני, ואתה בחנת לבי בנסיון עם בת שבע, אני אמרתי צרפה כליותי, ואתה צרפתני בל תמצא, זמותי בל יעבר פי מי יתן שאותו דבר שחשבתי לא היה עבר אל פי, ולא אמרתי אז בחנני ה' ונסני וגו'.

דעבד ההיא מלה דבת שבע אדכר דוד קמיה על מה דאמר. אמר (שם י"ז) בחנת לבי פקדת לילה צרפתי כל תמצא זמותי כל יעבר פי. אמר אנא אמינא בחנני יי' ונסני ואנת בחנת לבי. אנא אמינא צרפה כליותי ואת צרפתי כל תמצא לא אשכחת לי כדקא יאות. זמותי כל יעבר פי. מאן יתן והאי מלה דחשבית דלא יעבר לי פומאי ועם כל דא חתמין ביה ברכה דקאמרן מגן דוד ובג"כ אמר דוד ואתה יי' מגן בעדי כבודי ומרים ראשי. (ד"א ל"ג והא') ודאי דרגא דא יקרא דילי דאנא מתעטרנא ביה:

פרק ז'

א. אמר רבי ייסא ואפילו אינון דבהאי עלמא (דארעא) היאך. א"ל בגין די בפלגות ליליא כל אינון זכאי קשוט כלהו מתערי למקרי באורייתא ולמשמע תושבחן דארייתא והא אתמר דקב"ה וכל אינון צדיקיא דבגו גנתא דעדן כלהו צייתין לקליהון וחוטא דחסד אתמשך עליהו ביממא דכתיב (תהלים מ"ב) יומם יצוה יי' חסדו ובלילה שירה עמי.

ב. ועל דא תושבחן דסלקין בליליא קמיה דא תושבחה שלים. ת"ח בשעתא דישאל הוו סגירין בבתייהון כד קטל קב"ה בכוריהון דמצראי הוו אמרי הלילא ותושבחן קמיה.

וע"כ אמר בחנת לבי וגו', אבל לבסוף מחל לו הקב"ה וזכה בהמוחין הללו. וז"ש ועם כל דא חתמין ביה ברכה דקאמרן מגן דוד, דהיינו שזכה בהמוחין דמגן, כמו אברהם. ובגין כך אמר דוד, ואתה ה' מגן בעדי, ואחר שזכה בהם אמר דוד, ואתה ה' מגן בעדי. כבודי ומרים ראשי ודאי דרגא דא יקרא דילי, דאנא מתעטרנא ביה. כבודי ומרים ראשי, פירוש, שאמר, מדרגה זו דמגן הוא כבודי ודאי, שאני מתעטר בה.

פרק ז'

מאמר הקב"ה משתעשע בנשמתהון דצדיקיא

א. אמר ר' ייסא וכו': אר"י ואפילו באלו הנשמות שבעוה"ז אתה אומר הוא משתעשע, איך הוא זה, אמר לו. משום שבחצות לילה, כל אלו צדיקי אמת מתעוררים כולם לקרות בתורה ולהשמיע תשבחות של התורה. ולמדנו, שהקב"ה וכל אלו הצדיקים שבתוך גן העדן, כולם מקשיבים לקולותיהם, וחוט של חסד נמשך עליהם ביום.

ב. ועל דא תושבחן וכו': ועל כן, התשבחות העולות לפני הקב"ה בלילה הן תשבחות שלימות. בוא וראה בשעה שישאל היו סגורים בבתיהם, כשהקב"ה הרג את בכורי מצרים, היו אומרים לפני הקב"ה הלל ותשבחות.

ג. ת"ח דוד מלכא הוה קם בפלגות ליליא דאי תימא דהוה יתיב או שכיב בערסיה והוה אמר שירין תושבחן לא אלא כמה דכתיב (שם קי"ט) חצות לילה אקום להודות לך. אקום ודאי בעמידה לאתעסקא בשירין ותושבחן דארייתא.

ד. ובגין כך דוד מלכא חי לעלמין ואפי' ביומי מלכא משיחא איהו מלכא. דהא תנן מלכא משיחא אי מן חיי הוא דוד שמיה ואי מן מתייא הוא דוד שמיה ואיהו הוה אתער בצפרא עד לא ייתי דכתיב (שם נ"ז) עורה כבודי עורה הנבל וכנור אעירה שחר.

פרק ח'

א. פתח ר' שמעון ואמר (תהלים פ"ו) פנה אלי וחנני וגו' האי קרא אית לאסתכלא ביה והא אוקימנא ליה בכמה אתר. אבל בהאי קרא מלין סתימין אית ביה. פנה אלי. וכי דוד אמר פנה אלי וחנני. אלא בגין דרגא דיליה דאיהו אתעטר ביה קאמר. תנה עוזך לעבדך תנה עוזך דא עז עלאה כדכתיב (שמואל א' ב') ויתן עז למלכו מאן מלכו דא מלך סתם מלכא משיחא. אוף הכא לעבדך דא מלכא משיחא כדאמרן מלך סתם.

ג. ת"ח דוד מלכא וכו': בוא וראה, דוד המלך היה קם בחצות לילה. ואם תאמר שהיה יושב או שוכב במטה, ואומר שירות ותשבחות, לא, אלא כמ"ש, חצות לילה אקום להודות לך, אקום ודאי, בעמידה, היה עוסק בשירות והתשבחות של התורה.

ד. ובגין כך דוד מלכא וכו': ומשום זה, דוד המלך חי לכולם, ואפילו בימות המלך המשיח, הוא המלך. כי למדנו, אשר מלך המשיח, אם הוא יהיה מבין החיים, דוד שמו, ואם הוא יהיה מנשמות הנפטרים שיעמדו לתחיה, דוד שמו. והוא היה מעורר השחר מטרם שיבא, שכתוב עורה כבודי עורה הנבל וכנור אעירא שחר. שהיה קם לעסוק בתורה תמדי, מטרם שיאיר השחר.

פרק ח

מאמר וילך למסעיו

א. פתח ר"ש ואמר, פנה אלי וחנני וגו'. מקרא הזה יש להסתכל בו, והרי בארנוהו בכמה מקומות. אבל דברים סתומים יש במקרא הזה. פנה אלי, שואל, וכי דוד שהיה עניו, יאמר פנה אלי וחנני. ומשיב אלא שאמר זה, בשביל מדרגה שלו שהוא מתעטר בה. דהיינו שהתפלל בשביל הנוקבא דז"א, תנה עיורך לעבדך וכו': תנה עוזך, ה הוא עז העליון, שהוא חכמה, שכתוב ויתן עז למלכו. מי הוא מלכו, זה הוא מלך סתם שהוא מלך המשיח. דהיינו המלכות שהיא נוקבא דז"א, אף כאן לעבדך הוא מלך המשיח, כמו שאמרנו מלך סתם, דהיינו הנוקבא.

ב. והושיעה לבן אמתך וכי לא הוה בריה דישי איהו עד דאיהו אמר בשמא דאמיה ולא בשמא דאבוי אלא הא אוקימנא דכד ייתי ב"נ לקבל מלה עלאה לאדכרא בעי למהך במלה דאיהו ודאי ועל דא אדכר לאמיה ולא לאבוי. ותו הא תנינן (ד"א ל"ג דהא) דדא מלך כדקאמרן.

פרשת וירא

פרק ט'

א. רבי אלעזר פתח ואמר (תהלים קי"ט) גל עיני ואביטה נפלאות מתורתך כמה אינון בני נשא טפשין דלא ידעין ולא מסתכלין לאשתדלא באורייתא בגין דארייתא כל חיין וכל חירו וכל טוב בעלמא דין ובעלמא דאתי (ההוא חירו דעלמא דין ודעלמא דאתי איהו) (נ"א ההוא חירו דעלמא דאתי איהו חיין בעלמא דין). חיי אינון בעלמא דין דיזכון ליומין שלמין בהאי עלמא כד"א (שמות כ"ג) את מספר ימיך אמלא וליומין אריכין בעלמא דאתי בגין דאינון חיין שלימין אינון חיין דחירו חיי בלא עציבו חיין דאינון חיין. חירו בעלמא דין חירו דכלא דכל מאן דאשתדל באורייתא לא יכלין לשלטאה עלוי כל עמין דעלמא.

ב. ואי תימא אינון בני שמד. גזרה היא מלעלא כגון ר"ע וחברוי וכך סליק במחשבה חירו דמלאך המות יכיל לשלטאה עלוי. והכי הוא ודאי דאי

ב. והושיעה לבן אמתך: שואל, וכי לא היה בנו של ישי עד שהיה צריך לומר בשמו של אמו, ולא בשמו של אביו. ומשיב, אלא בארנוהו, כאשר יבא האדם להזכיר עצמו לקבל דבר עליון, הוא צריך לבא בדבר שהוא ברור. וע"כ הזכיר את אמו, שאמר **לבן אמתך** ולא לאביו. ועוד הרי למדנו שזהו מלך סתם כמו שאמרנו. כלומר, שלא התפלל בשביל עצמו אלא בשביל הנוקבא הנקראת מלך סתם, וע"כ הזכיר לאמו, שה"ס הנוקבא ולא הזכיר לאביו.

פרק ט

מאמר באורייתא כל חיין

א. ר' אלעזר פתח וכו': ר"א פתח ואמר, כתוב גל עיני ואביטה נפלאות מתורתך, כמה הם שוטים בני אדם, שאינם יודעים ואינם מסתכלים לעסוק בתורה, שהרי התורה, הוא כל החיים, וכל חירות, וכל הטוב, בעולם הזה ובעולם הבא ומפרש חיים הוא בעולם הזה היינו שיזכו לימים שלמים בעולם הזה כמש"א את מספר ימיך אמלא. ויזכה לימים ארוכים בעולם הבא, בשביל שהם חיים שלמים הם חיים של שמחה, חיים בלי עצבות חיים שהם חיים, חירות בעולם הזה, חירות מכל, כי כל מי שעוסק בתורה לא יוכלו לשלוט עליו כל עמי בעולם.

ב. ואי תימא וכו': ואם תאמר, הרי אלו בני השמד, דהיינו הרוגי מלכות, מחמת שעסק בתורה, בזמן שגזרו שלא לעסוק בתורה, ומשיב, הוא גזירה מלמעלה, כמו ר' עקיבא וחביריו, שנהרגו

אדם הוה אתדבק באילנא דחיי דאיהו אורייתא לא גרים מותא ליה ולכל עלמא. ובגין כך כד יהב קב"ה אורייתא לישראל מה כתיב בה חרות על הלוחות והא אוקמוה ואלמלא אינון לא חטו ושבקו אילנא דחיי לא גרמו מותא לעלמא כמלקדמין. וקב"ה אמר (תהלים פ"ב) אני אמרתי אלקים אתם ובני עליון כלכם חבלתון גרמיכון אכן כאדם תמותון וגו' ועל דא כל מאן דאשתדל באורייתא לא יכיל לשלטה עלוי ההוא חויא בישא דאחשיך עלמא.

ג. אמר רבי ייסא אי הכי משה אמאי מית דאי הכי כיון דלא חב לא ימות (ואמאי ימות) א"ל ודאי מית אבל לא שלטא ביה קאמרינן ביה קאמרינן אלא לא מית על ידוי ודאי אלא אתדבק בשכנתא ואזיל לחיי עלמא.

ד. והאי חי אקרי כמה דאוקימנא דכתיב (שמואל ב' כ"ג) ובניהו בן יהוידע בן איש חי וגו'. ועל דא כל מאן דאשתדל באורייתא חירו אית ליה מכלא בעלמא משעבודא דשאר עמין עעכו"ם חירו בעלמא דאתי בגין דלא יתבעון מניה דינא בההוא עלמא כלל.

משום שעסקו בתורה, וכך עלה במחשבה של מעלה, בעת שנברא העולם. אבל בדרך כלל, התורה הוא חירות ממלאך המות, שאינו יכול לשלוט עליו.

והכי הוא ודאי וכו': וכן הוא בודאי, שהרי אם אדם יהיה מתדבק בעץ החיים, שהוא התורה, לא היה גורם מות לו ולכל העולם, אלא משום שעזב את עץ החיים שהוא התורה, ואכל מעץ הדעת, גרם מיתה לו ולעולם, ומשום זה כשנתן הקב"ה התורה לישראל, מה כתוב בה, חרות על הלוחות, וכבר בארוה דהיינו אל תקרי חרות, אלא חירות כי נעשו אז חירות ממלאך המות, ואלמלא לא חטאו ישראל בעגל, ולא עזבו את עץ החיים שהוא התורה, לא היו גורמים שיחזור המות לעולם כמתחילה. והקב"ה אמר, אני אמרתי אלקים אתם ובני עליון כלכם, היינו, בקבלת התורה, כיון שחבלתם בעצמכם, שחטאתם. אכן כאדם תמותון וגו'. ועל כן כל מי שעוסק בתורה אינו יכול לשלוט עליו, אותו נחש הרע שהחשיך העולם.

ג. אמר ר' ייסא וכו': אר"י, אם כן הוא, שמי שלא חטא לא ימות, אם כן, למה מת משה, אמר לו ודאי מת. אבל רק שאין מלאך המות שולט בו אמרנו, והוא לא מת על ידו ולא נטמא בו. וע"כ נבחן שודאי לא מת אלא שנתדבק בשכינה והלך לחיי העולם.

ד. והאי חי אקרי וכו': וכזה, נקרא חי, כמו שבארנו, במה שכתוב, ובניהו בן יהוידע בן איש חי וגו'. דהיינו כמ"ש להלן (בפרשת ויגש דף כ"ז ע"ב דפו"י) ומאן דאתקריב לגביה איהו חי, ומי שנתקרב לה' נקרא חי ע"ש. ועל כן כל מי שעוסק בתורה יש לו חירות מכל, חירות בעולם הזה משעבוד אומות העולם עעכו"ם, וחירות בעולם הבא, כי לא ידרשו ממנו דין וחשבון כלל בעולם ההוא.

ה. ת"ח באורייתא כמה רזין עלאיין סתימין אית בה בגין כך כתיב (משלי ג') יקרה היא מפנינים כמה גניזין טמירין אית בה ועל דא כד אסתכל דוד ברוחא דחכמתא וידע כמה פליאין נפקין מאורייתא פתח ואמר (תהלים קי"ט) גל עיני ואביטה נפלאות מתורתך.

—●—
 ✧ פרק י' ✧

א. פתח ואמר (תהלים ל"ט) שמעה תפלתי יי' ושועתי האזינה אל דמעתי אל תחרש מאי טעמא שמעא ולא שמע באתר חד כתיב שמע יי' וחנני וגו' ובאתר אחרא שמעה אלא בכל אתר לזמנין שמע לדכורא ולזמנין שמעה לנוקבא. שמעה כד"א (שם י"ז) שמעה יי' צדק וגו' שמע כד"א (שם ל') שמע יי' וחנני (משלי א') שמע בני (דברים כ"ז) הסכת ושמע.

ב. והכא שמעה תפלתי יי' בגין דהאי (דאיהו) דרגא דמקבלא כל צלותין דעלמא והא תנינן דעבדא מנייהו עטרה ושוי לה ברישא דצדיק חי עולמים דכתיב (משלי י') ברכות לראש צדיק ועל דא שמעה תפלתי יי'.

ג. שמעה תפלתי יי' דא צלותא די בלחש ושועתי האזינה דא צלותא דאריים בר נש קליה בעקתיה כד"א (שמות ב') ותעל שועתכם אל האלקים

ה. ת"ח באורייתא וכו': בוא וראה, כמה סודות עליונים סתומים יש בהתורה. משום זה כתוב, יקרה היא מפנינים. כמה אוצרות נסתרים יש בה, ועל כן, כשנסתכל דוד בהתורה ברוח החכמה, וידע כמה פליאות יוצאות מהתורה, פתח ואמר, גל עיני ואביטה נפלאות מתורתך.

✧ פרק י ✧

מאמר תפלה שועה דמעא

א. פתח ואמר שמעה ה' תפלתי וגו': פתח היהודי ואמר שמעה וכו', ושואל מה הטעם שכתוב שמעה, ולא שמע. ולמה במקום אחד כתוב שמע ה' וחנני וגו', ובמקום אחר שמעה ואומר, אלא בכל מקום שכתוב פעם שמע הוא לזכר, דהיינו לז"א, וכשכתוב פעם שמעה הוא לנוקבא, דהיינו לנוקבא דז"א, שמעה הוא כמו שאתה אומר, שמעה, ה' צדק וגו' וצדק ה"ס הנוקבא דז"א, שמע הוא כמו שאתה אומר שמע הוי"ה וחנני, שהוי"ה הוא שם ז"א. וכן שמע בני וכן הסכת ושמע שכל אלו הם לזכר.

ב. והכא שמעה וכו': וכאן אומר שמעה תפלתי ה', שהוא נאמר על הנוקבא, משום שהיא מדרגה, המקבלת כל התפלות, שבעולם, ולמדנו, שהנוקבא עושה עטרה מן התפלות ומשימה אותה בראש הצדיק חי העולמים, שהוא יסוד, וזהו שכתוב ברכות לראש צדיק ועל זה אומר הכתוב, שמעה תפלתי ה'. ביאור הדברים להלן בדיבור הסמוך.

ג. שמעה תפלתי ה': זה הוא תפלה בלחש דהיינו תפלת שמונה עשרה שאנו מתפללים בלחש. ושועתי האזינה, זהו תפלה בהרמת קול, שאדם מרים קולו, וצועק אל ה' בצרתו

ומהו שועתכם אל דבצלותיה ארים קליה מתבר תרעין ודפיק (ס"א ודחיק) לאעלא צלותיה. אל דמעתי אל תחרש דא אעיל קמי מלכא ולית תרעא דקאים קמיה ולעולם לא אהדרו דמעין בריקניא.

ד. תו הא כתיב הכא תלת דרגין תפלה. שועה. דמעיה. לקביל אלין תלת אחאנין. כי גר אנכי עמך. לבתר תושב. לבתר ככל אבותי עקרא דעלמא.

פרשת חיי שרה

פרק י"א

א. וירא והנה באר בשדה וגו'. ר' יהודה פתח ואמר (שם ג') מזמור לדוד בברחו מפני אבשלום בנו. האי קרא אתעררו ביה חבריא אבל מזמור לדוד אמאי קאמר שירה אי בגין דבריה איהו דקם עליה קנה יתיר מבעי ליה דהא אבאיש עלוי דבר נש זעיר מקריבוי מדאחרא סגי. אלא מזמור לדוד אמר שירה והכי בעי דוד דחשיב דקב"ה סליק ליה חובוי לההוא עלמא כיון דחמא דהכא בהאי עלמא בעי למגביה מניה חדי.

כמש"א ותעל שועתם אל האלקים, ומהו שועתם שאומר הכתוב, היינו שמרים קולו אל ההר, ותפלה זו שוברת שערים, שדופק עליהם להכניס תפלתו לפני ה'. אל דמעתי אל תחרש, זו היא הנכנסת לפני המלך, ואין שער עומד לפניו, שלא יפתח, ולעולם אין תפלה בדמעות חוזרות ריקם.

ד. תו, הא כתיב הכא וכו': עוד, כי כתוב כאן ג' מדרגות שהם: תפלה, שועה, דמעיה, דהיינו שכתוב, שמעה תפלתי ה', ושועתי האזינה אל דמעתי אל תחרש. וכנגד אלו, מסיים הכתוב, ג' מדרגות אחרות, כי גר אנכי עמך, ואחר כך אומר, תושב ואח"כ אומר, ככל אבותי שהם עיקר העולם. וגר, הוא כנגד תפלה. ותושב, הוא כנגד שועה. וככל אבותי, הוא כנגד דמעיה.

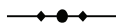

פרק יא

מאמר וירא והנה באר בשדה

א. וירא והנה באר בשדה: ר' יהודה פתח ואמר, מזמור לדוד בברחו וגו', מקרא זה העירו בו החברים, כלומר כבר דברו בו ובארוהו. אבל קשה, מזמור לדוד, שפירושו, שאמר שירה, למה אמר שירה, אם משום שבנו הוא שקם עליו, ולא זר, כי בנו ירחם עליו זר אינו מרחם, זה אינו, כי עוד היה צריך להיות לו קינה יותר גדולה, כי אדם מתמרמר יותר על רעה מועטת מידי קרובי, משמתמרמר על רעה מרובה מידי אחרים. ומשיב, אלא מזמור לדוד פירושו שאמר שירה, כי כן רצה דוד, שמקודם לכן חשב שהקב"ה יענישו על חטאיו בעולם הבא, כיון שראה שכאן בעולם הזה רוצה להפרע ממנו, היה שמח ואמר שירה.

ב. תו דחמא דעלאי מניה הוו בעלמא דקא ברחו וכלהו בלחודייהו. יעקב ערק דכתיב (הושע י"ב) ויברח יעקב שדה ארם וערק בלחודוי. משה ערק דכתיב (שמות ב') ויברח משה מפני פרעה וערק בלחודוי. ודוד ברח כל אינון שלטני ארעא וכל אינון גברי ארעא ורישיהון דישראל כלהו ערקין עמיה וסחרין ליה מימינא ומשמאליה לנטרא ליה מכל סטרין כיון דחמא שבחא דא אמר שירתא.

פרק י"ב

א. הפעם (קע"ח ב) אודה את יי. רבי שמעון פתח ואמר (תהלים קי"א) אודה יי בכל לבב בסוד ישרים ועדה. בכל לבב. בכל לב מבעי ליה. אלא דוד ברזא עלאה דשמא קדישא קא בעי ליה לאודאה ליה לקב"ה. אודה יי בכל לבב. ביצר טוב וביצר רע ואלין תרין סטרין חד ימינא וחד שמאלא. בסוד ישרים ועדה אלין אינון שאר סטרין דהאי עלמא דהא לבב כגוונא דדרום וצפון.

ב. בסוד ישרים אלין אינון שאר סטרי עלמא דאינון שית כגוונא דלעילא. ועדה. דא הוא אתר דיהודה וכתיב (שם קל"ב) ועדותי זו אלמדם.

ב. תו, דחמא דעילאי וכו': עוד טעם, כי דוד ראה שחשובים ממנו שהיו בעולם, היו בורחים, וכולם לבדם, יעקב ברח, שכתוב ויברח יעקב שדה ארם. וברח בלבדו, משה ברח שכתוב, ויברח משה מפני פרעה, וברח בלבדו. ודוד כשברח, כל אלו שליטי הארץ, וכל אלו גבורי הארץ וראשי ישראל, כולם היו בורחים עמו ומסבבים אותו מימינו ומשמאלו לשמרו מכל הצדדים. כיון שראה עצמו בשבח הזה אמר שירה.

פרק יב

מאמר הפעם אודה - ותקרא שמו יהודה

א. הפעם אודה את ה' וכו': ר"ש פתח ואמר, אודה את ה' בכל לבב וגו'. ושואל, כתוב, בכל לבב, בכל לב, היה צריך לומר, ומשיב, אלא דוד, בסוד העליון של השם הקדוש הוי"ה, רצה להודות את הקב"ה. אודה ה' בכל לבב, פירושו ביצר הטוב וביצר הרע, שהם ב' לבבות, דהיינו ב' היצרים השוכנים בלב, ואלו הם ב' צדדים, ימין ושמאל.

ב. בסוד ישרים ועדה: אלו הם שאר הצדדים שבעולם הזה, שהוא הנוקבא, כי לבב פירושו כמו דרום וצפון, שהם חסד וגבורה, בסוד ישרים, אלו הם שאר הצדדים שבעולם, שהם שש קצוות, כעין של מעלה, דהיינו חג"ת נה"י, ונמצא בסוד ישרים היינו חגה"י, ועדה, זהו המקום של יהודה, דהיינו מלכות, וכתוב ועדותי זו אלמדם, שפירושו תורה שבעל פה, שהיא המלכות.

ג. וכתוב (הושע י"ב) ויהודה עוד רד עם אל וגו'. כתיב (תהלים קל"ח) אורך בכל לבי נגד אלקים אזמרך. הכא באתר חד קאמר דכתיב נגד אלקים אזמרך. דהא לגבי האי דרגא קאמר שירתא לחברא ליה בימינא.

ד. ת"ח יהודה אחיד בכל סטרין אחיד בדרום ואחיד במזרח. דהא איהו מסטר שמאלא קא אתיא (שמות רכ"ג א) ושירותיה בצפון ואחיד בדרום בגין דאיהו אזיל לימינא ואתאחד בגופא בגין כך הפעם אודה את יי'. ותעמוד מלדת ותעמוד דקיימא בקיומא דקיימא כדקא יאות דהא אתתקן כלא רתיכא קדישא.

ה. רבי שמעון נפק לקרתא אזדמן ליה רבי אבא ורבי חייא ורבי יוסי כיון דחמא לון אמר חדתותי דארייתא אצטריך הכא. יתבו תלתא אלין (ס"א יומין) כד בעא למיזל פתח כל חד וחד קרא.

ו. רבי אבא פתח ואמר ויי' אמר אל אברם אחרי הפרד לוט מעמו וגו' שא נא עיניך וראה וגו' וכי לפום חיזו דאברהם ירית ארעא ולא יתיר. עד כמה חמי ב"נ תלת פרסי או ארבע או חמש פרסי ואיהו אמר כי את כל הארץ אשר אתה רואה וגו' אלא כיון דארבע חמי כל ארעא חמי. דהא ארבע סטרי דעלמא כללא ואחמי ליה דאיהי קשירא בסטרי דעלמא והוה

ג. וכתוב ויהודה עוד רד עם אל: שפירושו יהודה שהיא המלכות המחוברת בהוי"ה, ירד משם הוי"ה הכולל שית סטרין, אל שם אל דהיינו שם המלכות בסו"ה ואל זועם בכל יום. וכתוב אורך בכל לבי נגד אלקים אזמרך, וכאן במקום אחד אמר, שכתוב, נגד אלקים אזמרך. דהיינו לשם אלקים ולא לשם הוי"ה, כי אמר שירה למדרגה הזו למדרגת המלכות הנקראת אלקים, כדי לחבר אותה בצד ימין בחסדים. ולפיכך כתוב כאן אורך בכל לבי, ולא בכל לבבי, כי רק במקום אחד אמר שירה, דהיינו בעת שהמלכות בשמאל ואינה דבוקה בשם הוי"ה.

ד. ת"ח יהודה וכו': בוא וראה, השם יהודה אוחז בכל הצדדים, אוחז בדרום, ואוחז במזרח, פירושו. כי ביהודה יש השם הוי"ה, ופירושו הודאה, והוא כמו הכתוב הנ"ל, אודה הוי"ה בכל לבב, ששם הוי"ה כולל לכל הצדדים כנ"ל, כי הוא יהודה, בא מצד שמאל, כי יהודה הוא הנוקבא הנבנית מצד שמאל, (כנ"ל ב"א דף נ"ד ד"ה לילה) ונמצא התחלתו הוא בצפון, ואוחז בדרום, משום שהולך לצד ימין, שהוא חסד, ונאחז בגוף, שהוא ת"ח. הרי שאוחז בכל הצדדים. משום זה כתוב, הפעם אודה את הוי"ה, שזה יורה שכולל לכל הצדדים. ותעמוד מלדת, ותעמוד, פירושו, שעמדה בקיומה, שעמדה כראוי, כי עתה, שהולידה ד' בנים, שהם ראובן שמעון לוי ויהודה, שהם חגת"מ נתתקנה כל המרכבה הקדושה. שהיא חסד גבורה ת"ת מלכות.

ה. רבי שמעון נפק וכו': רבי שמעון יצא אל הכפר, נזדמן לו ר' אבא, ור' חייא, ור' יוסי, כיון שראה אותם, אמר, חידושי תורה צריכים לשמוע כאן. ישבו עמו אלו שלשה, כשרצה ר' שמעון ללכת מהם, פתח כל אחד ואחד מקרא, לכבוד ר' שמעון.

ו. ר' אבא פתח וכו': ר"א פתח ואמר וה' אמר אל אברם אחר הפרד לוט מעמו וגו' שא נא עיניך וראה וגו', ושואל, וכי לפי שיעור הראיה של אברהם, ירש הארץ הלא עד כמה רואה האדם, עד שלש פרסות או ארבע או חמש פרסות, והכתוב אומר, כי את כל הארץ אשר אתה רואה וגו'. ומשיב אלא כיון שראה ארבע רוחות העולם, כמ"ש צפונה ונגבה וקדמה וימה,

חמי כלא. כגוונא דא מאן דחמי ליה לר' שמעון כל עלמא חמי חדותא דעילא ותתא.

ז. פתח רבי חייא ואמר הארץ אשר אתה שכב עליה לך אתננה ולזרעך. וכי ההוא אתר בלחודוי אבטח ליה קב"ה דהא ארבע אמין או חמשא הוו ולא יתיר. אלא בזמנא ההוא באינן ארבע אמין כפיל ליה קב"ה כל ארעא דישראל. אשתכח ההוא אתר כללא דכל ארעא. ומה ההוא אתר איהו כללא דכל ארעא. רבי שמעון דאיהו בוצינא ארעא על אחת כמה וכמה דשקיל ככל עלמא.

ח. פתח רבי יוסי ואמר הפעם אודה את יי' וכי בכלהו דאולידת לא אתחזי לאודאה ליה לקב"ה אלא בהאי. אלא יהודה איהו ברא רביעאה לכרסייא ואיהו אשלים לכרסייא ובג"כ יהודה בלחודוי תקונא דכורסייא וסמכא דכלהו סמכין (נ"א דהוו תלת אברהם יצחק ויעקב וכדין אתא דוד מיהודה ואשלים לכרסייא וע"כ אקרי יהודה דאיהו שמא קדישא והדל"ת (ס"א ד' רגלוהי) מרגלוהי דכורסייא) ר"ש דנהיר כל עלמא באורייתא וכמה בוצינין נהרין בגיניה עאכ"ו:

ראה את כל הארץ כי ארבע רוחות העולם הן כלל כל העולם, עוד פירוש כי זקף אותו הקב"ה על ארץ ישראל שה"ס הנוקבא, והראה אותו שהיא קשורה ברוחות העולם שה"ס חו"ב תו"מ דז"א, שה"ס המרכבה, ואז ראה הכל. כמו זה מי שרואה את ר' שמעון, רואה את כל העולם. כי גם הוא כולל את כל העולם, הוא השמחה של מעלה ומטה.

ז. פתח רבי חייא וכו': פתח ר"ח ואמר, הארץ אשר אתה שוכב עליה לך אתננה ולזרעך. ושואל, וכי אותו המקום בלבד הבטיחו הקב"ה, שהיה רק ארבע או חמש אמות ולא יותר. ומשיב, אלא בעת ההיא כפל הקב"ה תחתיו את כל ארץ ישראל, ונמצא אז אותו המקום, שכלל את כל הארץ. ומה מקום ההוא, נעשה הכלל של כל הארץ, רבי שמעון, שהוא המאור של כל הארץ, על אחת כמה וכמה שהוא שקול ככל העולם.

ח. פתח רבי יוסי וכו': פתח ר"י ואמר. הפעם אודה את ה'. ושואל, וכי בכל הבנים שהולידה לא היה ראוי להודות להקב"ה אלא בבן הזה. ומשיב, אלא יהודה הוא בן רביעי אל הכסא, שהוא המלכות שהיא רגל רביעי, (כנ"ל ב"א דף ק"י ד"ה מלכותא) והוא השלים את הכסא, וע"כ יהודה לבדו הוא תקון הכסא, והוא עמדו שכל העמודים נסמכים עליו, להיות המשלים את הכסא, ר"ש, המאיר בכל העולם בתורה, וכמה מאורות מאירים על ידו, על אחת כמה וכמה שהוא עמוד כל העמודים.

✧ פֶּרֶק י"ג ✧

א. פתח ואמר (תהלים מ"ו) למנצח לבני קרח על עלמות שיר האי קרא אית לאסתכלא ביה דרזא דחכמתא איהו וכל הני שירין ותושבחן דהוו אמרי בני קרח כלהו מחדתינ אינון שירין ותושבחן דהוו מלקדמין וכן כל אינון שירין ותושבחן דאמר דוד וכל אינון דהוו עמיה כלהו הוו ברזא עלאה ברזא דחכמתא.

ב. ת"ח עבד קב"ה עלמא תתאה כגוונא דעלמא עלאה וכל אינון סדרין דסדרו דוד ושלמה בריה וכל אינון נביאי קשוט סדרו כגוונא דלעילא

ג. ת"ח כגוונא דאיכא משמרות בארעא הכי נמי ברקיעא דמזמרי למארייהו ואמרי שירתא תדיר וכלהו קיימין אלין לקבל אלין וכלא בסדרן דשירין ותושבחן והא אוקמוה חברייא עלמות שיר.

ד. מאי עלמות שיר אלא כד"א (שיר השירים ו') ששים המה מלכות ושמונים פלגשים ועלמות אין מספר מאי ועלמות אין מספר כדא (איוב כ"ה) היש מספר לגדודיו ובגין דלית לון חושבנא כתיב ועלמות אין מספר.

✧ פֶּרֶק יג ✧

מאמר עלמות שיר

א. פתח ואמר, למנצח לבני קרח על עלמות שיר. מקרא זה יש להסתכל בו, כי סוד החכמה הוא. וכל אלו שירות ותשבחות שבני קרח היו אומרים, כולם אינם חדשים, אלא חדשו שירות ותשבחות ישנות, שכבר היו מקודם לכן. וכן כל אלו שירות ותשבחות שאמר דוד, וכל אלו שהיו עמו, ששמותיהם נזכרים שראשי המזמורים שבתהלים, כולם היו בסוד העליון, שהיא בינה, בסוד החכמה.

ב. ת"ח עבד וכו': בוא וראה, עשה הקב"ה את עולם התחתון, שהוא הנוקבא, כעין עולם העליון, שהוא בינה, להיותו מקבל ממנו כנ"ל, וכל אלו הדברים שסדרו דוד ושלמה בנו, וכל אלו נביאי אמת, כולם סדרו בעולם התחתון, כעין של מעלה, בבינה.

ג. ת"ח כגוונא וכו': בוא וראה, כמו שיש משמרון בארץ, שיי"ב שעות הלילה, מתחלקות על ג' פעמים ארבע, יש גם כן ברקיע, שג' כתות מלאכים מזמרים בהם לרבונם, ואומרים בהם שירה תמיד. וכולם עומדים אלו מעל אלו, דהיינו לפי סדר מדרגתם, בסו"ה גבוה מעל גבוה שומר עליהם. וכולם הן במערכות של שירים ותשבחות שכל כתה משוררת לפי מדרגתה, וכבר בארוהו החברים.

ד. עלמות שיר: שואל, מהו עלמות שיר, ומשיב, הוא כמו שאתה אומר, ששים המה מלכות ושמונים פלגשים ועלמות אין מספר מהו עלמות אין מספר, הוא כמו שאתה אומר, היש מספר לגדודיו, ומשום שהם בלי מספר לכן כתוב, ועלמות אין מספר.

ה. וכלהו שורין שורין מסחרן סדרין אלין לקבל אלין לזמרא ולשבחא למאריהון ואלין אינון עלמות שיר. ובגין דאית עלמות דלא מזמרין כאלין אלין אקרון עלמות שיר.

פרשת תולדות

פרק י"ד

א. ר"ש אמר הא אתמר דדוד מלכא עד לא הוה לא הווי ליה חיים כלל בר דאדם קדמאה יהב ליה שבעין שנין מדיליה וכך הוה קיומיה דדוד מלכא שבעין שנין הווי. וקיומא דאדם קדמאה אלף שנין חסר שבעין. אשתכחו בהני אלף שנין קדמאי אדם הראשון ודוד מלכא.

ב. פתח ואמר (תהלים כ"א) חיים שאל ממך נתת לו אורך ימים עולם ועד. חיים שאל ממך דא דוד מלכא דהא כד ברא קב"ה גנתא דעדן אטיל ביה נשמתא דדוד מלכא ואסתכל ביה וחמי דלית ליה חיים מדיליה כלום וקיימא קמיה כל יומא כיון דברא אדם הראשון אמר הא ודאי קיומיה ומאדם קדמאה הווי שבעין שנין דאתקיים דוד מלכא בעלמא.

ה. וכלהו שורין שורין וכו': שורות שורות מסתדרים במערכות אלה לעומת אלה, לזמר ולשבח לרבונם. ואלה הם עלמות שיר שבכתוב הנזכר, ומשום שיש עלמות שאינם מזמרים כמו אלה, לכן אלה, עלמות שיר.

פרק יד

מאמר צלותהון דצדיקייא

א. ר"ש אמר וכו': רש"א, למדנו, שדוד המלך מטרם שבא לעולם, לא היו לו חיים כלל, מלבד שאדם הראשון נתן לו משלו ע' שנים. וכך היו חייו של דוד המלך ע' שנים. וחייו של אדם הראשון, היו אלף שנים חסר ע'. ונמצאים אדם הראשון ודוד, באלף השנים הראשונות של בריאת העולם.

ב. פתח ואמר וכו': פתח ואמר, חיים שאל ממך נתת לו אורך ימים עולם ועד. חיים שאל ממך, זהו דוד המלך. כי כשברא הקב"ה את גן העדן, והטיל בו הנשמה של דוד המלך, הסתכל בה וראה שאין לה חיים משלה כלום, וכך עמדה לפניו כל היום. כיון שברא את אדם הראשון, אמר, זהו ודאי חייו של דוד, ומאדם הראשון היו אלו ע' שנים שדוד המלך חי בעולם.

ג. תו אבהן שבקו ליה מחייהון כל חד וחד. אברהם שבק ליה וכן יעקב ויוסף. יצחק לא שבק ליה כלום בגין דדוד מלכא מסטריה קא אתא.

ד. ודאי אברהם שבק ליה חמש שנין דהוה ליה לאתקיימא מאה ותמנין שנין ואתקיים מאה ושבעין וחמש שנין חסרין אלא מאה וארבעין ושבע שנין חסרים תמניא ועשרין אשתכחו דאברהם ויעקב שבקו ליה מחייהון תלתין ותלת שנין. יוסף דאתקיים מאה ועשר שנין הוה ליה לאתקיימא מאה וארבעין ושבע שנין כיומי דיעקב וחסר מנהון תלתין ושבע שנין הא שבעין שנין דשבקו ליה לדוד מלכא לאתקיימא בהון ובהו אתקיים דוד בכל אינון שנין דשבקו ליה אבהן.

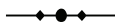
ה. ואי תימא יצחק לא שבק ליה כלום כהני בגין דאיהו חשך ודוד מסטרא דחשך קא אתא ומאן דאיהו בחשך לית ליה נהורא כלל ולית ליה חיים ובג"כ לא הוו לדוד חיים כלל. אבל אלין דהוו להון נהורא נהירו ליה לדוד מלכא ומנייהו אצטריך לאנהרא ולמהוי ליה חיים דהא מסטרא דחשך לית ליה חיים כלל. ועל דא לא אתא יצחק בחושבנא.

ג. תו, אבהן וכו': עוד פירוש. האבות הניחו לו מחייהם כל אחד ואחד. אברהם הניח לו מחייו וכן יעקב ויוסף, יצחק לו הניח לו כלום, משום שדוד המלך בא מצדו, פירוש. כי דוד המלך ה"ס הנוקבא מצד שמאל, שאז היא חושך ולא אור כמ"ש להלן, וע"כ לא היו לו חיים, כי אין חיים אלא מצד ימין, שה"ס ז"א הנקרא עץ החיים. וגם יצחק היה מצד שמאל, אלא שנכלל באברהם בסו"ה, אברהם הוליד את יצחק. וכן בכח העקדה וע"כ היו לו חיים. וכל זה רק לעצמו, אבל ליתן חיים לדוד, לא היה יכול, מטעם שעקרו מקו שמאל היה, ולא היו לו חיים מצד עצמו אלא מכח התכללו. וז"ש, **בגין דדוד מלכא מסטריה קא אתא**, כלומר שגם יצחק מקו שמאל כמו דוד, וע"כ לא היה יכול ליתן לו חיים משלו.

ד. ודאי אברהם וכו': ודאי שאברהם הניח לו חמש שנים, כי היה לו לחיות מאה ושמונים שנה, כמו יצחק. והוא חי רק מאה ושבעים וחמש שנים, וה' שנים חסרות. יעקב היה לו לחיות בעולם כימי אברהם, שהם קע"ה שנים, ולא חי אלא קמ"ז שנים. חסרות לו כ"ח שנים. נמצא שאברהם ויעקב הניחו לו מחייהם ל"ג שנים. יוסף, חי מאה ועשר שנים, היה לו לחיות קמ"ז שנה, כימי יעקב, חסרות ל"ז שנים, ועם ל"ג של אברהם ויעקב, הם שבעים שנה, שהניחו לדוד המלך להתקיים בהם. ודוד חי בכל אלו השנים שהניחו לו האבות.

ה. ואי תימא יצחק וכו': ואם תאמר, יצחק למה לא הניח לו כלום מחייו כמו אברהם יעקב ויוסף. ומשיב, משום שיצחק היה חשך דהיינו מקו שמאל שמטרים התכלותו עם הימין הוא חשך כנ"ל, ודוד מצד החשך בא, כלומר שגם הוא מצד שמאל, ומי שהוא בחשך, אין לו אור כלל, ואין לו חיים, ועל כן, לא היו חיים לדוד כלל. אבל אלו, דהיינו אברהם יעקב ויוסף, שהיה להם אור, כי מצד ימין הם, האירו לדוד המלך ומהם הוא צריך להאיר ושיהיה לו חיים, כלומר שמוכרח להתכלל בימין, כי מצד החשך, דהיינו משמאל, אין שם חיים כלל. וע"כ, לא בא דיצחק בחשבון.

ו. ואי תימא יוסף אמאי יתיר מכלהו אלא ודאי יוסף בלחודוי ככלהו בגין דאקרי צדיק ודא הוא דאנהיר לסיהרא יתיר מכלהו ובג"כ האי שבק ליה לדוד מלכא יתיר מכלהו חיין דכתיב (בראשית א') ויתן אותם אלקים ברקיע השמים להאיר על הארץ.

פרשת ויצא

פרק ט"ו

א. רבי יוסי פתח ואמר (תהלים ק"ב) תפלה לעני כי יעטוף ולפני יי' ישפוך שיחו. האי קרא אוקמוה בכמה אתר. אלא דוד מלכא אמר דא כד אסתכל וחמא במלי דמסכנא ואסתכל ביה כד הוה אזיל וערק מקמי חמוי אמר דא תפלה לעני. דא הוא צלותא דבעי מסכנא קמי קב"ה ודא צלותא דאקדימת לכל צלותהון דעלמא.

ב. כתיב הכא תפלה לעני וכתיב התם (שם צ') תפלה למשה איש האלקים מה בין האי להאי אלא דא תפלה של יד ודא תפלה של ראש ולית לאפרשא בין האי תפלה לעני ובין תפלה למשה איש האלקים ותרוייהו שקילין כחד.

ו. ואי תימא יוסף וכו': ואם תאמר, יוסף למה הניח לו חיים יותר מכולם, דהיינו ל"ז שנה והם לא הניחו לו אלא ל"ג שנים. ומשיב, אלא ודאי יוסף בלבדו שקול ככולם, משום שנקרא צדיק, דהיינו יסוד, הכולל את כל הספירות, וזהו שמאיר ללבנה, שהיא הנוקבא, יותר מכולם, ומשום זה, הוא הניח לדוד המלך חיים יותר מכולם. שכתוב ויתן אותם אלקים ברקיע השמים להאיר על הארץ.

פרק טו

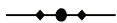
א. רבי יוסי פתח וכו': ר"י פתח ואמר, תפלה לעני כי יעטוף וגו'. מקרא זה בארוהו בכמה מקומות. אלא דוד המלך אמר זה, כאשר הסתכל וראה בהליכות העני, והסתכל בו, בשעה שהיה הולך ובורח מפני חמיו, שאול המלך, אז אמר תפלה לעני. זו היא תפלה שהעני מתפלל לפני הקב"ה, וזו היא תפלה המקדימה להתקבל לפני כל תפלות העולם.

ב. כתיב הכא תפלה וכו': כתוב כאן תפלה לעני, וכתוב שם תפלה למשה איש האלקים, ושואל, מה בין בזו לזו. ומשיב, אלא זו, התפלה לעני, היא תפלה של יד, שה"ס הנוקבא, כי הנוקבא נקראת עני משום שאין לה מעצמה כלום והכל צריכה לקבל מז"א. וזו, התפלה למשה, היא תפלה של ראש, שהוא ז"א. ואין להפריד בין תפלה לעני ובין תפלה למשה, דהיינו בין הנוקבא לז"א. כי צריכים להיות תמיד בזווג. ושניהם שקולים כאחד.

ג. ועל דא צלותא דעני אקדימת קמי קב"ה מכל צלותין דעלמא בגין דכתיב (שם כ"ב) כי לא בזה ולא שקץ ענות עני וגו'. ת"ח תפלה לעני דא תפלה של יד דעני אתדבק במסכנותיה. כמאן דלית ליה מגרמיה כלום.

ד. דבר אחר תפלה דא משה. לעני דא דוד. כי יעטוף כד אתכסיא סיהרא ואתכסי שמשא מינה. ולפני יי' ישפוך שיחו בגין לאתחברא בהדי שמשא.

ה. ת"ח צלותא דכל בני נשא צלותא. וצלותא דמסכנא איהי צלותא דקיימא קמיה דקב"ה ותבר תרעין ופתחין ועאלת לאתקבלא קמיה הה"ד (שמות כ"ב) והיה כי יצעק אלי ושמעתי כי חנון אני וכתיב שמוע אשמע צעקתו. ולפני יי' ישפוך שיחו כמאן דמתרעם על דינוי דקב"ה.

פֿרשֿת וישלח

פֿרֿק ט"ז

א. אמר רבי אלעזר צלותהון לאתעטרא קמיה קב"ה בג"כ חביבא הוא יתיר קמיה קב"ה ובג"כ קב"ה תאיב לצלותהון דצדיקיא בשעתא דאצטריך לון בגין דידיעי לרצויי למריהון

ג. ועל דא צלותא וכו': ועל כן תפלת העני מקדימה להתקבל לפני הקב"ה מכל תפלות העולם, משום שכתוב כי לא בזה ולא שקץ ענות עני וגו'. ובוא וראה, תפלה לעני היא תפלה של יד. דהיינו הנוקבא, שהיא תפלת העני הדבוק בעניו, כמי שאין לו מעצמו מאומה.

ד. דבר אחר תפלה וכו': פירוש אחר. תפלה, רומז על משה שהוא ז"א. לעני, על דוד, שהוא הנוקבא. כי יעטוף, היינו בשעה שמתכסית הלבנה, שהיא הנוקבא, שהשמש שהוא ז"א, נעלם ממנה. ולפני הוי"ה, שהוא ז"א, ישפוך שיחו, כדי להתחבר עם השמש, שהוא ז"א.

ה. ת"ח צלותא דכל וכו': בוא וראה, תפלת כל אדם היא תפלה, אבל תפלת העני, היא תפלה העומדת לפני הקב"ה, שהיא שוברת שערים ופתחים, ונכנסת להתקבל לפניו. וזהו שכתוב, והיה כי יצעק אלי ושמעתי כי חנון אני, וכתוב, שמוע אשמע צעקתו. ולפני ה' שיחו, היינו כמי שמתרעם על דינוי של הקב"ה.

פֿרֿק טז

א. אמר ר' אלעזר וכו': אר"א, תפלת הצדיקים, היא שמחה לכנסת ישראל, שהיא הנוקבא, להתעטר, עם התפלה, לפני הקב"ה. ומשום זה, היא אהובה יותר על הקב"ה מתפלת העני, ומשום זה, הקב"ה משתוקק לתפלת הצדיקים בשעה שצריכים להתפלל, משום שיודעים איך לרצות את רבונם.

ב. מה כתיב ביה ביעקב אלקי אבי אברהם ואלקי אבי יצחק יי' האומר אלי שוב וגו' אעטר ואקשר קשורא בקשורא חד כדקא חזי. אלקי אבי אברהם לימינא. ואלקי אבי יצחק לשמאלא. האומר אלי הכא תלי מלה לאתעטרא לאתריה בינייהו שוב לארצך ואיטיבה עמך.

ג. קטנתי מכל החסדים. אמאי הוה אצטריך האי עם האי. אלא אמר יעקב את אבטחת לי לאוטבא עמי ואנא ידענא דכל עובדך כלהו על תנאי הוא אנא לית בי זכותא דהא קטנתי מכל החסדים ומכל האמת אשר עשית את עבדך וכל מה דעבדת לי עד יומא לאו בגין זכותאי הוה אלא בגינך הוא דעבדת לי וההוא טיבו וקשוט בגינך הוה. דהא כד עברנא בקדמיתא דהוינא אזיל מקמי דעשו יחידאי עברנא ליה לההוא נהרא ואנת עבדית עמי טיבו וקשוט והא אנא השתא מעבר ליה בתרי משיריין אינון תריין משיריין דפליג.

ד. עד הכא סדורא דשבחא דמריה מכאן ולהלאה בעא ה' ? דאצטריך ליה. לאחזאה לכל בני עלמא דאצטריך ליה לבר נש לסדרא שבחא דמאריה בקדמיתא ולבתר יבעי בעותיה דהכי עבד יעקב. בקדמיתא סדר שבחא דמריה ולבתר דסדר שבחא אמר בעותיה דאצטריך ליה.

ב. מה כתיב ביה וכו': מה כתוב בו ביעקב, בתפלתו, אלקי אבי אברהם ואלקי וגו', העטיר וקשר קשר בהתקשרות אחת כראוי, שאמר אלקי אבי אברהם, שהוא לימין, ואלקי אבי יצחק, שהוא לשמאל, האומר אלי, דהיינו לו עצמו שהוא קו אמצעי המכריע, כאן, בקו האמצעי, תלוי הדבר, לעטר את מקומו ביניהם, בין אברהם ויצחק שהם ימין ושמאל, וע"כ אמר לו, שוב לארצך ולמולדתך ואיטיבה עמך.

ג. קטנתי מכל החסדים: שואל, מה היה צריך ליעקב לומר זאת, דהיינו קטנתי וגו' עם זה שהזכיר מקודם לכן, שוב לארצך ולמולדתך ואיטיבה עמך. ומשיב, אלא אמר יעקב, אתה הבטחת להיטיב עמי, ואני יודע שכל מעשיך הם על תנאי, אם יעשו רצונך, ואני אין בי שום זכות, כי קטנתי מכל החסדים ומכל האמת אשר עשית את עבדך. ועל כן אינך צריך לקיים לי הבטחתך וכל מה שעשית לי עד היום, לא היה משום זכויותי, אלא בשביל טובך, הוא שעשית לי, וכל אותו החסד והאמת היה בשביל טובך, כי כאשר עברתי את הירדן בתחילה. בעת שהייתי בורח מפני עשו, יחיד עברתי את הנהר ההוא, ואתה עשית עמי חסד ואמת, והרי עתה אני עובר את הנהר עם שתי מחנות, דהיינו אלו שתי המחנות שחצה.

ד. עד הכא סדורא וכו': עד כאן אמר סדר שבחו של רבונו, מכאן ולהלאה בקש מה שצריך לו, להורות לכל בני העולם, שאדם צריך לסדר שבחו של רבונו בתחילה, ואחר כך יתפלל תפלתו, כי כן עשה יעקב, בתחילה סדר שבחו של רבונו, ואחר שסדר השבת, אמר תפלתו שצריך.

ה. הה"ד הצילני נא מיד אחי מיד עשו כי ירא אנכי אותו פן יבא והכני אם על בנים. מכאן מאן דצלי צלותיה דבעי לפרשא מלוי כדקא יאות. הצילני נא. ואי תימא דהא שזבת לי מלבן. מיד אחי. ואי תימא קרבין אוחרנין סתם אחין אקרוין. מיד עשו. מאי טעמא בגין לפרשא מלה כדקא יאות. ואי תימא אנא אמאי אצטריך כי ירא אנכי אותו פן יבא והכני. בגין לאשתמודעא מלה לעילא ולפרשא לה כדקא יאות ולא יסתים מלה:

ו. ואתה אמרת היטב איטיב עמך וגו'. ואתה אמרת היטב איטיב. מאי ואתה כד"א (נחמיה ט') ואתה מחיה את כלם אוף הכא ואתה אמרת.

ז. תא חזי דוד מלכא אמר (תהלים י"ט) יהיו לרצון אמרי פי אלין מלין דאתפרשן. והגיון לבי אלין מלין דסתימן דלא יכיל בר נש לפרשא לון בפומיה דא הוא הגיון דאיהו בלבא דלא יכיל לאתפרשא.

ח. ועל דא אצטריך מלה לאתפרשא בפומא ומלה דתליא בלבא וכלא רזא איהו. חד לקבל דרגא תתאה וחד לקבל דרגא עלאה. מלה דאתפרשא לקבל דרגא תתאה דאצטריך לאתפרשא. ההוא דתליא בלבא איהו לקבל דרגא פנימאה יתיר וכלא כחדא איהו. ועל דא אמר יהיו לרצון אמרי פי והגיון לבי לפניך וגו'.

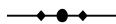
ה. הה"ד הצילני נא מיד וכו': וזה הוא שכתוב הצילני נא מיד אחי וגו'. דהיינו שלאחר שסידר השבח התפלל תפלתו, מכאן נשמע, שמי שמתפלל תפלתו צריך לפרש דבריו כראוי. שאמר הצילני נא, שלכאורה היה זה די כי אינו צריך יותר מהצלה, עם כל זה אמר להקב"ה: ואם תאמר, שכבר הצלת אותי מלבן לכן פירש מיד אחי. ואם תאמר, שגם קרובים אחרים סתם, נקראים אחים, ע"ד שאמר לבן ליעקב הכי אחי אתה ועבדתי חנם. לכן פירש מיד עשו. מה הטעם משום שצריכים לפרש הדבר כראוי. וע"כ האריך עוד, ואמר, אם תאמר, למה אני צריך להצלה, כי ירא אנכי אותו פן יבא והכני וגו', וכל זה כדי להסביר הדבר למעלה, ולפרש אותו כראוי ולא לסתום הדבר.

ו. ואתה אמרת היטב איטיב וגו': ושואל מהו ואתה. ומשיב, כמו שאתה אומר ואתה מחיה את כולם, שפירושו. הנוקבא הנקראת אתה, אף כאן ואתה אמרת, הוא שם הנוקבא.

ז. תא חזי דוד וכו': בוא וראה, דוד המלך אמר, יהיו לרצון אמרי פי, אלו הם דברים שהם מפורשים, והגיון לבי, אלו הם דברים שהם סתומים, שאין אדם יכול לפרש אותם בפיו, זה הוא הגיון שהוא בלב שאינו יכול לפרשו.

ח. ועל דא אצטריך וכו': ועל כן צריך להיות דבר שהוא מפורש בפה דהיינו, אמרי פי. ודבר שהוא תלוי בלב, ואינו מפורש בפה, דהיינו הגיון לבי, כי הכל הוא סוד אחד הוא כנגד המדרגה התחתונה, שהיא הנוקבא, ואחד כנגד המדרגה העליונה שהיא בינה. דבר המפורש בפה, הוא כנגד המדרגה התחתונה, הצריכה להתפרש, שה"ס עלמא דאתגליא. דבר ההוא התלוי בלב, הוא כנגד מדרגה יותר פנימית, שהיא בינה, שהיא עלמא דאתכסיא, והכל הוא כאחד, כלומר ששניהם צריכים. וע"כ אמר, יהיו לרצון אמרי פי והגיון לבי לפניך וגו'.

ט. כגוונא דא אמר יעקב בקדמיתא פריש מלה כדקא יאות ולבחר סתים מלה דאיהי תליא בהגיונא דלבא דלא אצטריך לפרשא דכתיב (בראשית ל"ב) ושמתי את זרעך כחול הים אשר לא יספר מרוב. הכא איהו מלה דתליא בלבא דלא אצטריך לפרשא. וכן אצטריך כדקאמרן בגין ליחדא יחודא שלים כדקא יאות. זכאין אינון דידעי לסדרא שבחא דמאריהון כדקא יאות ולמבעי בעותהון ובגין כך כתיב (ישעיה מ"ט) ויאמר לי עבדי אתה ישראל אשר בך אתפאר (ס"א כתיב גם את השני גם את השלישי וגו' שלש פעמים גם רמז לשלש גאולות על ידי שלשה צדיקים משה מרדכי משיח שעתידי לגאלנו בקרוב) :

פרשת וישב

✧ פרק י"ז ✧

א. פתח רבי אלעזר ואמר (שם קי"א) הללויה אודה יי' בכל לבב בסוד ישרים ועדה האי קרא אוקמוה אבל ת"ח דוד מלכא כל יומי הוה משתדל בפולחנא דקב"ה והוה קם בפלגות ליליא ומשבח ומודה בשירין ותושבחן בגין לאתתקנא דוכתיה במלכו דלעילא.

ב. דכד אתער רוח צפון בפלגות ליליא הוה ידע דקב"ה בהיא שעתא יתער בגנתא דעדן לאשתעשע עם צדיקייא ואיהו הוה קם בהיא שעתא ואתגבר בשירין ותושבחן עד דסליק צפרא.

ט. כגוונא דא דאמר יעקב וכו': כעין זה אמר יעקב, מתחילה פירש הדבר כראוי, ואחר זה סתם הדבר, להיותו תלוי בהגיון הלב שאינו צריך להתפרש, שכתוב, ושמתי את זרעך כחול הים אשר לא יספר מרוב, כאן הוא דבר התלוי בלב, שאינו צריך להתפרש. וכן צריך להיות כמו שאמרנו ששניהם צריכים כדי ליחד יחוד השלם כראוי.

✧ פרק יז ✧

מאמר אודה ה' בכל לבב

א. פתח ר' אלעזר וכו': פתח ר"א ואמר, הללויה אודה וגו', מקרא זה בארוהו, אבל בוא וראה, דוד המלך, כל ימיו היה עוסק בעבודת הקב"ה, והיה קם בחצות לילה, ומשבח ומודה בשירות ותשבחות, כדי לתקן מקומו במלכות שלמעלה.

ב. דכד אתער וכו': וכאשר נתעורר רוח צפוני בחצות לילה, היה יודע, שהקב"ה מתעורר באותה שעה בגן עדן להשתעשע עם הצדיקים, וע"כ היה קם בשעה ההיא, והתגבר השירות ותשבחות עד עלות הבוקר.

ג. בגין דכד קב"ה אשתכח בגנתא דעדן הא אוקימנא דאיהו וכל צדיקייא דבגנתא כלהו צייתין לקליה כדכתיב (שיר השירים ח') חברים מקשיבים לקולך השמיעני. ולא עוד אלא דחוטא דחסד משיך עליה ביממא כמה דאתמר דכתיב (תהלים מ"ב) 'יומם יצוה יי' חסדו ובלילה שירה עמי. ולא עוד אלא דאינון מלין דארייתא דאיהו אמר כלהו סלקין ומתעטרין קמי קב"ה ובג"כ דוד מלכא הוה משתדל בליליא בפולחנא דמאריה.

ד. ת"ח הללויה בכל אינון שירין ותושבחן דקאמר דוד הא תנינן. דלעילא מכלהון הוא הללויה ואוקמוה. מאי טעמא בגין דכליל שמא ושבחא כחדא. מאי שמא ושבחא שמא דא י"ה. שבחא מאן איהו. אלא דא כ"י דאיהו (הלל בגימ' ה"ס שהוא אדני) מתקנא שבחא תדיר לקב"ה ולא אשתכח כד"א (שם פ"ג) אלקים אל דמי לך אל תחרש ואל תשקוט אל. בגין דסדרא דשבחא איהי מסדרת ומשבחת תדיר לגביה. ובג"כ שמא ושבחא כחדא. ה. אודה יי' בכל לבב. כמה דאוקמוה ביצר הטוב וכיצר הרע בגין דאינון משתכחי תדיר לגביה דב"נ כד"א (דברים ו') בכל לבבך ואוקמוה.

ו. בסוד ישרים (ועדה) אלין אינון ישראל דכל דרגין בהו מתעטרן כהני וליואי. צדיקי וחסידי. ישרים ועדה כד"א (תהלים פ"ב) נצב בעדת אל. ואינון רזא דקב"ה אתעטר בהו.

ג. בגין דכד קב"ה וכו': משום, כי כשהקב"ה נמצא בגן עדן, הנה בארנו, שהוא וכל הצדיקים שבגן, כולם מקשיבים לקולו, ככתוב, חברים מקשיבים לקולך השביעני. ולא עוד אלא חוט של חסד נמשך עליו ביום, כמו שלמדנו, שכתוב, 'יומם יצוה ה' חסדו ובלילה שירה עמי. ולא עוד, אלא, אלו דברי תורה שאמר בלילה, כולם עולים ומתעטרים לפני הקב"ה. ומשום זה דוד המלך, היה עוסק בלילה בעבודת רבונו.

ד. ת"ח הללויה וכו': בוא וראה, הללויה, הנה בכל השירות והתשבחות שאמר דוד, למדנו, שהעליון מכולם הוא הללויה, ובארוהו, מהו הטעם, משך שכולל שם ושבח ביחד, ושואל, מהו שם ושבח, הנה השם הוא י"ה אבל השבח מה הוא. ומשיב, אלא שבח הוא כנסת ישראל שהיא הנוקבא שנקראת הלל משום שהיא מסדרת תמיד שבח לקב"ה ואינה שוככת, כמש"א, אלקים אל דמי לך אל תחרש ואל תשקוט אל, כי סדרי שבח היא מסדרת, ומשבחת לו תמיד. ומשום זה מרומו במלה הללויה, שם ושבח ביחד. פ"י שהשם הוא י"ה ושבח הוא הללו, דהיינו השכינה, שבשבת תמיד אליו.

ה. אודה ה' בכל לבב: כמו שבארוהו, שבכל לבב פירושו, ביצר טוב וביצר הרע. שהם נמצאים תמיד אצל האדם, כמו שאתה אומר, בכל לבבך, ובארוהו שפירושו ביצ"ט וביצה"ר, כי יצה"ט שורה בחלל הימני של הלב ויצה"ר בחלל השמאלי שבו. אף כאן פירושו כן.

ו. בסוד ישרים: אלו הם ישראל, שנקראים ישרים, משום שכל המדרגות מתעטרות בהם, כהנים לויים צדיקים וחסידיים. שהם ישרים, ועדה, פירושו כמו שאתה אומר, נצב בעדת אל, והם סוד שהקב"ה מתעטר בהם.

ז. ובג"כ בעי ב"נ לשבחא ליה לקב"ה תדיר בגין דאיהו אתרעי בשירין ותושבחן ומאן דידע לשבחא ליה לקב"ה כדקא יאות קב"ה קביל צלותיה ושזיב ליה הה"ד (שם צ"א) אשגבהו כי ידע שמי וגו' אך ימים וגו'.

ה. פתח ר' יוסי ואמר (שם ל"ב) אתה סתר לי מצר תצרני רני פלט תסובבני סלה אתה סתר לי דא קב"ה דאיהו סתר ומגן לב"נ דאזיל בארחי דארייתא ואיהו אסתתר בצלא דגדפוי דלא יכלין לאבאשא ליה. מצר תצרני. מעילא ומתתא. לעילא אית ליה לבר נש מארי דאיהו צר לעילא וצר לתתא. ואלמלא יצר הרע לא אשתכח מארי דבכו לב"נ בעלמא בג"כ מצר תצרני. רני פלט תסובבני סלה. יסובבני סלה מבעי ליה מאי תסובבני אלין אינון שירין דאית בהו דרגין להצלה. תסובבני בהו לשזבא לי בארחא והאי קרא איהו כסדרא ואיהו למפרע מהאי גיסא ומהאי גיסא.

ט. תא חזי באלין שירין ותושבחן דקאמר דוד אית בהון רזין ומלין עלאין ברזי דחכמתא בגין דכלהו ברוח קודשא אתאמרו דהוה שרא רוח קודשא עליה דדוד והוה אמר שירתא ובג"כ כלהו ברזי דחכמתא אתאמרו.

ז. ובג"כ בעי ב"נ וכו': ומשום צריך האדם לשבח תמיד את הקב"ה, משום שהוא רוצה שירות ותשבחות, דהיינו שרוצה להתעטר בחכמה כנ"ל בדיבור הסמוך, ומי שיודע לשבח את הקב"ה כראוי, דהיינו תמיד כנ"ל, שהוא ע"י המוחין דהארת חכמה, הקב"ה מקבל תפלתו ומציל אותו. דהיינו כמו שאומר לעיל, שמתחילה צריכים לזווג של לילה ואח"כ לזווג של יום להמשכת חסדים בתפלת שחרית, וז"ש אשגבהו כי ידע שמי וגו' אורך ימים וגו'.

מאמר אתה סתר לי

ה. פתח ר' יוסי ואמר: אתה סתר לי מצר וגו'. אתה סתר לי, זה הקב"ה, שהוא סתר ומגן לאדם ההולך בדרך התורה, שה"ס קו האמצעי, והוא מסתתר בצל כנפיו, שלא יוכלו להרע לו, שואל א"כ מצר תצרני, למה לי, כי הוא אותו הדבר כמו אתה סתר לי. ומשיב, מלמעלה ומלמטה. מלמעלה יש לו לאדם שונאים, וע"ז נאמר אתה סתר לי, ומלמטה גם כן, ומי הוא, זהו היצר הרע, וע"ז נאמר מצר תצרני. והוא צר למעלה וצר למטה, כמ"ש (מסכת ב"ב ט"ו) יורד ומסית עולה ומסית, ואלמלא היצר הרע, לא היה נמצא לאדם שואנא בעולם. משום זה אה"כ, מצר תצרני, על היצר הרע.

רני פלט תסובבני סלה: שואל, יסובבני סלה היה צריך לומר. דהיינו לשון נסתרה, שהרי תסובבני, סובב על רני פלט. ולמה אומר תסובבני שהוא לשון נוכח. ומשיב, שפירושו הוא, אלו השירים שיש בהם מדרגות להצלה תסובבני בהם להצילני בדרך. ולהקב"ה אמר תסובבני. ומקרא זה אפשר לקראו כסדרו, ואפשר לקראו למפרע, דהיינו, סלה תסובבני פלט רני תצרני מצר לי סתר אתה מצד זה ומצד זה, והבנתו אינה משתנה.

ט. תא חזי באלין וכו': בוא וראה, באלו שירות ותשבחות שאמר דוד, יש בהם סודות ודברים עליונים בסודות החכמה. משום שכולם נאמרו ברוח הקודש, שרוח הקודש היה שורה על דוד ואמר שירה. ועל כן כולם ברוח הקודש נאמרו.

י. פתח ר' אלעזר ואמר (תהלים קי"ח) דחה דחיתני לנפול ויי' עזרני. דחה דחיתני. דחה דחוני מבעי ליה מאי דחה דחיתני אלא דא סטרא אחרא דדחיא ליה לב"נ תדיר ובעי לדחייא ליה ולאסטאה ליה מעם קב"ה ודא הוא יצה"ר דאשתכח לגביה דב"נ תדיר ולקבליה אהדר דוד ואמר דחה דחיתני לנפול בגין דאיהו הוה אשתדל לגביה בכל אינון עקתינ לאסטאה ליה מעם קב"ה ועליה אמר דוד דחה דחיתני לנפול בגיהנם. ויי' עזרני דלא אתמסרנא בידך.

יא. ועל דא אית ליה לבר נש לאזדהרא מניה בגין דלא ישלט עליה. וקב"ה כדין נטיר ליה בכל ארחוי דכתיב (משלי ג') אז תלך לבטח דרכך ורגלך לא תגוף. (שם ד') בלכתך לא יצר צעדך ואם תרוץ לא תכשל. וכתוב (שם) וארח צדיקים כאור נגה הולך ואור עד נכון היום. אמר רבי יהודה זכאין אינון ישראל דקב"ה נטיר לון בעלמא דינ ובעלמא דאתי דכתיב (ישעי' ס') ועמך כלם צדיקים לעולם ירשו ארץ ברוך יי לעולם אמן ואמן.

פרשת מקץ

פרק י"ח

א. רבי (יצחק) חזקיה פתח ואמר (תהלים קל"ה) הללו יה הללו עבדי ה' הללו את שם יי' האי קרא אית לאסתכלא ביה כיון דאמר הללויה אמאי הללו

י. פתח ר' אלעזר וכו': פתח ר"א ואמר, דחה דחיתני לנפול וה' עזרני, ושואל, כתוב, דחה דחיתני, דחה דחוני היה צריך לכתוב, מהו דחה דחיתני. שהרי הקב"ה לא דחה אותו, אלא השונאים. ומשיב, אלא זה הסטרא אחרא, הדוחה האדם תמיד, ורוצה לדחותו ולהשטותו מעם הקב"ה, וזה הוא היצה"ר הנמצא עם האדם תמיד, ואליו חזר דוד ואמר דחה דחיתני לנפול, משום שהוא היה מסיתו בכל אלו הצרות שבאו עליו להשטות אותו מעם הקב"ה, ועליו אמר דוד דחה דחיתני לנפול, בגיהנם וה' עזרני, שלא נמסרתי בידך.

יא. ועל דא אית ליה וכו': ועל כן יש לו לאדם להזהר ממנו, כדי שלא ישלוט בו, ואז הקב"ה שומר אותו בכל דרכיו. שכתוב אז תלך לבטח דרכך ורגלך לא תגוף, בלכתך לא יצר צעדך וגו'. וכתוב וארח צדיקים כאור נגה וגו'. אמר רבי יהודה אשריהם ישראל, שהקב"ה שומר אותם בעולם הזה ובעולם הבא. שכתוב ועמך כלם צדיקים לעולם ירשו ארץ. ברוך ה' לעולם אמן ואמן.

פרק יח

מאמר הללו עבדי ה'

א. רבי חזקיה פתח וכו': רח"פ ואמר הללויה הללו עבדי ה' וגו'. במקרא זה יש להסתכל, כיון שאמר הללויה, למה אומר עוד, הללו עבדי ה', ואחר כך, הללו את שם ה'. ומשיב, אלא

עבדי יי' ולבתר הללו את שם יי' אלא הכי תנינן מאן דמשבח (לחדא) לאחרא אצטריך לשבחא ליה כפום יקריה וכפום יקריה הכי אצטריך שבחיה ותנינן מאן דמשבח לאחרא בשבחא דלית ביה הוא גלי (גלותא וסכב) גנותיה וצבי לגלאה ליה ועל דא מאן דעביד הספדא על בר נש אצטריך כפום יקריה ולא יתיר דמגו שבחיה אתי לגנותיה ובכלא שבחא אצטריך כפום יקריה.

ב. ת"ח הללויה הכא אית שבחא עלאה דמארי דכלא אתר דלא שלטא ביה עינא למנדע ולאסתכלא (ס"א אתר) דאיהו טמירא דכל טמירין ומאן איהו י"ה שמא עלאה על כלא.

ג. ובג"כ הללויה שבחא ושמא כחדא כלילן כחדא והכא סתים דאמר הללויה ולא אמר מאן הללויה למאן אמרו הללו אלא כמה די"ה סתים הכי שבחא דשבחי סתים אינון דמשבחי לא ידענא מאן אינון והכי אצטריך למהוי כלא סתים ברזא עלאה ולבתר דסתים ברזא עלאה גלי ואמר הללו עבדי יי' הללו את שם יי' בגין דדא איהו אתר דלא סתים כהוא עלאה טמירא דכל טמירין דא הוא אתר דאקרי שם כד"א (שמואל ב' ו') אשר נקרא שם שם יי'.

כך למדנו, מי שמשבח לאחר, צריך לשבח אותו לפי כבודו, וכפי כבודו צריך להיות שבחו. ולמדנו מי שמשבח לאחר בשבח שאין בו, הוא מגלה גנותו. כלומר, שמסבב שיגולה גנותו. ועל כן, מי שעושה הספד על אדם, צריך שיהיה כפי כבודו ולא יותר. כי מתוך שבחו סופו שיבוא לידי גנותו. ותמיד צריך השבח להיות רק כפי כבודו.

ב. ת"ח הללויה וכו': בוא וראה, הללויה, כאן, יש שבח עליון של אדון כל, מקום שאין העין שולטת בו לדעת ולהסתכל, שהוא נסתר מכל הנסתרות, ומי הוא, הוא השם י"ה, שם, העליון על כל. פירוש, השם י"ה ה"ס ג"ר, כי קוצו של י' ה"ס כתר, י' ה"ס חכמה, ה' ה"ס בינה. ואין השגה בג"ר כנודע, וז"ש אתר דלא שלטא ביה עינא וכו'.

ג. ובג"כ הללויה וכו': ומשום זה, הללויה, הוא שבח ושם ביחד כלולים כאחד. כמ"ש לעיל (וישלא פ"ג ד"ה ת"ח ע"ש) וכאן סתום הדבר שאומר הללויה ואינו אומר, מי הוא האומר הללויה, ולמי יאמרו הללו. אלא כמו השם י"ה הוא סתום, כך השבח שמשבחים, סתום, ואלו המשבחים איני יודע מי הם. וכך צריך להיות סתום הכל בסוד עליון ואחר שכבר סתם בסוד עליון, גילה, ואמר, הללו עבדי ה' הללו את שם ה', שגילה מי הם המהללים ולמי המה מהללים, משום שזה הוא מקום, שאינו סתום כאותו העליון הנסתר מכל הנסתרות, שהוא י"ה. כי זהו מקום שנקרא שם, דהיינו הנוקבא, כמש"א אשר נקרא שם שם ה', שפירושו הנוקבא שנקראת, שם.

ד. קדמאה סתים דלא (ס"א דא) גלייא (תנינא) סתים וגליא ובגין דקיימא באתגלייא אמר אינון דקא משבחי להווא אתר מאן אינון וקאמר דאינון עבדי יי' דאתחזון לשבחא לאתר דא.

ה. יהי שם יי' מברך מאי שנא דקאמר יהי אלא יהי רזא דאמשכות' מהווא אתר עלאה דאיהו סתים דקאמרן דאיהו יי'ה עד רזא דברית דאיהו יו"ד תתאה כגוונא דיו"ד עלאה שירותא כסופא.

ו. ובגין כך יהי רזא דאמשכותא מטמירא דכל טמירין עד דרגא תתאה ובמלה דא אתקיים כל עובדא דבראשית כד"א (י"ב ב) יהי רקיע יהי מאורות יהי אור.

ז. בכל אינון עובדין דלעילא כתיב יהי בכל אינון עובדין דלתתא לא כתיב יהי בגין דרזא דא דאיהו (ס"א אמשכותא) מרזא עלאה סתימין דכל סתימין לא אתקיים מלין תתאין דלתתא.

ח. וכדא מתברך שם קדישא בכלא ועל דא כתיב יהי שם יי' מברך וגו' ממזרח שמש עד מבואו דא אתר עלאה דקא נהיר מניה שמשא ונהיר לכלא ודא הוא אתר דרישא עלאה סתימאה.

ד. קדמאה סתים וכו': הראשון, שהוא יי'ה סתום ואינו מגולה, השני שהוא שם ה', סתום ומגולה. ומשום שהוא עומד בהתגלות, אמר הכתוב, שהם משבחים למקום ההוא, הנקרא שם ה', ומי הם המשבחים, ואמרו, שהם עבדי ה', הראויים לשבח למקום הזה, לנוקבא.

ה. יהי שם ה' מבורך: שואל, מהו השינוי שאומר יהי, ומשיב, אלא יהי ה"ס המשכה מאותו מקום עליון שהוא סתום, שאמרנו, שהוא יי'ה, עד סוד הברית, שהוא יוד תתאה כעין עלאה, ההתחלה כסוף.

ו. ובגין כך, יהי וכו': ומשום זה, יהי, הוא סוד ההמשכה מן הנסתר מכל הנסתרות שהוא י' ראשונה של יאהדונה, עד מדרגה התחתונה, שהיא י' אחרונה של יאהדונה"י כנ"ל. שז"ס שתי היודין של יהי. בדבר זה נתקיים כל מעשה בראשית, כמש"א, יהי רקיע, יהי מאורות, יהי אור.

ז. בכל אינון עובדין וכו': בכל המעשים של מעלה, דהיינו הרקיע והאור והמאורות, כתוב יהי, בכל המעשים של מטה, דהיינו הארץ והימים, ואשר בהם, לא כתוב יהי, משום שסוד הזה של יהי, שהוא המשכה מסוד הסתום מכל סתום, שהוא י' ראשונה של יאהדונה"י, אינו מתקיים רק בדברים עליונים של מעלה ולא באלו הדברים של מטה.

ח. וכדא מתברך וכו': ובזה, מתברך השם הקדוש בכל, וע"כ כתוב, יהי שם ה' מבורך וגו'. ממזרח שמש וגו', זהו מקום עליון, שהשמש שהוא ז"א, מאירה ממנו, וזהו מקום של ראש העליון הסתום, שהוא ראש א"א.

ט. ועד מבואו דא הוא אתר קשרא דאתקשר ביה מהימנותא כדקא חזי ומתמן נפקן ברכאן לכלא ועלמא מהכא אתזן כמה דאתמר ובגין כך קיימא האי אתר לאתזנא מעילא ולא תברכא מתמן וכלא קיימא באתערותא דלתתא דמתערי אינון עבדי יי' כד מברכי שמא קדישא כדקאמרן. ובגין כך דאיהו באתגלייא כתיב הללו עבדי יי' הללו את שם יי'.

פרשת ויגש

פרק י"ט

א. ר' חזקיה פתח (תהלים קל"ט) גלמי ראו עיניך ועל ספרך כלם יכתבו וגו' האי קרא אוקמוה בכמה אתר. אבל ת"ח כל אינון נשמתין דהוו מיומא דאתברי עלמא כלהו קיימי קמי קב"ה עד לא נחתו לעלמא בההוא דיוקנא ממש דאתחזון לבתר בעלמא וההוא חזו דגופא דב"נ דקאים בהאי עלמא הכי קאים לעילא.

ב. ובשעתא דנשמתא דא זמינא לאחתא בעלמא ההיא נשמתא בההיא דיוקנא ממש דקיימא בהאי עלמא הכי קאים (לעילא) קמי קב"ה ואומי לה קב"ה דיטור פקודי אורייתא ולא יעבר על קיימיה.

ג. ומנא לן דקימין קמיה דכתיב (מלכים א' י"ז) חי יי' אשר עמדתי לפניו עמדתי וודאי והא אוקמוה ובג"כ גלמי ראו עיניך עד לא יתחזי (צולמא)

ט. ועד מבואו: זהו מקום קשר, שנתקשרה בו האמונה, שהיא הנוקבא, כראוי, ששם יחוד ז"א ונוקבא, ומשם יוצאות הברכות לכל, והעולם, שהוא הנוקבא, ניזון מכאן, כמו שלמדנו. ומשום זה, עומד מקום זה, שהיא הנוקבא, להיות ניזון מלמעלה ולהתברך משם. והכל תלוי בהתעוררות שלמטה. שאלו עבדי ה' מתעוררים כשמברכים את השם הקדוש, שהיא הנוקבא, כמו שאמרנו, (באות ד) שמשום שהיא בהתגלות, כתוב, הללו עבדי ה' הללו את שם ה'. ע"ש.

פרק י"ט

מאמר גלמי ראו עיניך

א. ר' חזקיה פתח וכו': רח"פ, גלמי ראו עיניך ועל ספרך וגו'. מקרא זה העמידוהו בכמה מקומות אבל בוא וראה, כל אלו הנשמות שהיו מיום שנברא העולם, כולן עומדות לפני הקב"ה מטרם שירודות לעולם, באותה הצורה ממש שנראות לאחר כך בעולם, ובאותה מראה של גוף האדם העומד בעולם הזה, כן הוא עומד למעלה.

ב. ובשעתא דנשמתא דא וכו': ובשעה שהנשמה מוכנת לרדת בעולם, נשמה ההיא, באותה צורה ממש שעומדת בעולם הזה כן עומדת לפני הקב"ה, והקב"ה משייע אותה שתשמור מצות התורה, ולא תעבור על חוקי התורה.

ג. ומנא לן דקימין וכו': ומאין לנו שהנשמות עומדות לפניו, שכתוב, חי ה' אשר עמדתי לפניו, עמדתי ודאי, דהיינו מטרם שנברא, וכבר בארוה. ומשום זה, גלמי ראו עיניך, מטרם

בעלמא. ועל ספרך כלם יכתבו דהא כל נשמתין בההוא דיוקנא דלהון כלהו בספרא כתיבין. ימים יצרו הא אוקמוה יצרו ודאי. ולא אחד מהם בהאי עלמא למיקם בקיומא דמאריהון כדקא חזי.

ד. ת"ח יומין דב"נ כד זכי בהאי עלמא בעובדין טבאן יומין דיליה אתברכאן לעילא מההוא אתר דאיהו מדת יומי. פתח ואמר (תהלים ל"ט) הודיעני יי' קצי ומדת ימי מה היא וגו' האי קרא אוקמוה אבל ת"ח קצי דא קץ הימין דאיהו מתקשר ביה בדוד. ומדת ימי מה היא איהו דאתמני (נ"א דאית ממנא) ממש על יומי.

ה. אמר רבי יהודה הא שמענא מר"ש מעון דהאי קרא אתמר על אינון יומין דאתגזרו עלוי מאדם קדמאה דאינון ע"ד הא אתמר דחיין כלל לא הוו ליה אלא דיהיב ליה אדם מאינון יומין דיליה שבעין שנין.

ו. ורזא דא וילון לא משמש כלום וסיהרא לא נהרת מגרמה כלל ושבעין שנין נהרין לה בכל סטרהא ואינון חיי דוד סתם ועל דא בעא דוד לקב"ה למנדע רזא דא על מה לית לה חייין לסיהרא מגרמה ולמנדע עקרא דילה.

שנראה בעולם, ועל ספרך כולם יכתבו, כי כל הנשמות, באותה צורה שלהן, כולן בספר כתובות. ימים יוצרו, כבר בארוהו שמיוצרים בודאי, כלומר שנעשה מהם לבוש להתלבש בו. ולא אחד בהם, שאין יום אחד בהם בעולם הזה, שיוכל לעמוד בקיום לפני אדונו כראוי.

מאמר ומדת ימי מה היא

ד. ת"ח יומין דב"נ וכו': בוא וראה, ימיו של אדם, כשזוכה בעולם הזה במעשים טובים, הימים שלו מתברכים למעלה ממקום ההוא שנקרא מדת ימיו, שהיא בינה. פתח ואמר, הודיעני ה' קצי ומדת ימי וגו', מקרא זה בארוהו. אבל בוא וראה, קצי, זהו קץ הימין, שהוא מתקשר בדוד. ומדת ימי, זהו שנתמנה ממש על ימיו. שהיא בינה. (וענין קץ הימין עי' לעיל פרשת נח).

ה. א"ר יהודה וכו': אר"י, הנה שמעתי מר' שמעון, שמקרא זה נאמר על אלו הימים שנגזרו עליו מאדם הראשון, שהם ע' שנה. כי למדנו, שלא היה לדוד חיים כלל, אלא שנתן לו אדם הראשון מימיו, ע' שנה.

ו. ורזא דא וילון וכו': וזה סוד, הרקיע וילון, שהוא כנגד המלכות, אינו משמש כלום, כי הלבנה, שהיא מלכות, אינו מאירה מעצמה כלום, שז"ס שדוד, שהיא כנגד המלכות אין לו חיים. ושבעים שנה מאירים אליה, אל המלכות, מכל צדדיה, שהם ז"ס חג"ת נהי"מ מז"א, שכל אחת כלולה מעשר והם שבעים. והם חיי דוד סתם. ועל כן בקש דוד מן הקב"ה לדעת סוד הזה, למה אין חיים אל הלבנה מעצמה, ורצה לדעת השורש שלה.

ז. ומדת ימי מה היא דא הוא דרגא (ס"א דעלמא) עלאה סתימא דאיהו קיימא על כל אינון יומין דאינון חייך דילה אתר דנהיר לכלא. אדעה מה חדל אני אמר דוד אנדע על מה חדל אנא נהורא מגרמי ואתמנע מני כשאר כל אינון נהוראין עלאין דאית לון חייך לכלהו ואנא על מה אנא חדל ועל מה אתמנע מני ודא הוא דבעא דוד למנדע ולא אתיהיב ליה רשותא למנדע.

פרשת ויחי

פרק כ'

א. פתח ההוא ינוקא ואמר (תהלים ל"ז) לדוד אל תתחר במרעים אל תקנא בעושי עולה. לדוד אי שירתא לא קאמר אי תפלה לא קאמר. אלא בכל אתר לדוד סתם רוח הקדש אמרו:

ב. אל תתחר במרעים. מאי אל תתחר במרעים, אל תתחבר מבעי לי'. אלא אל תעביד תחרות במרעים. בגין דלא ידעת יסודא דגרמך, ולא תיכול לי', דילמא איהו אילנא דלא אתעקר לעלמין, ותדחי קמי'.

ז. ומדת ימי מה היא: זו היא מדרגה עליונה סתומה, שהיא בינה, שנקראת מדת ימי, משום שהיא עומדת על כל אלו הימים שהם חיים של המלכות, כי חג"ת נהי"ם דז"א נמשכים מן הבינה, היא מקום המאיר לכל. אדעה מה חדל אני: אמר דוד, אדעה על מה חדל אני אור מעצמי, ונמנע ממנו להיות כשאר כל אורות העליונים שיש להם חיים לכולם מעצמם, ואני על מה אני חדל מאור, ועל מה נמנע ממני. וזה הוא שבא דוד לדעת, ולא ניתן לו רשות לדעת.

פרק כ

מאמר אסרי לגפן עירה

א. פתח ההוא ינוקא וכו': פתח אותו ילד ואמר, לדוד אל תתחר במרעים וגו'. שואל לדוד, אם שירה הוא אינו אומר לדוד מזמור שיר. ואם תפלה, אינו אומר תפלה לדוד. ומשיב, אלא בכל מקום שנאמר דוד סתם, רוח הקודש אמרו.

מאמר אל תתחר במרעים

ב. אל תתחר במרעים: שואל מהו אל תתחר במרעים, היה צריך לומר אל תתחבר במרעים, ומשיב, אלא, אל תעשה מדנים במרעים, משום שאינך יודע היסוד של עצמך, דהיינו בחינת לגגול נשמתך, ויכול להיות שלא תוכל לו, אם הוא אילן שאינו נעקר לעולם, דהיינו נשמה בלתי מגולגלת לעולם, שהיא חזקה מאד, ואז תדחה לפניו.

